

Årsredovisning 2003

Innehåll

- 3 2003 i sammandrag
- 4 Karlshamns på 60 sekunder
- 5 Affärsidé, mål och strategi
- 6 Koncernchefens kommentar
- 8 Karlshamns kunderbjudande
- 10 Karlshamns i vår vardag
- 12 Oils & Fats
- 14 Chocolate & Confectionery Fats
- 16 Edible Oils
- 18 Lipids for Care
- 20 Technical Products
- 23 Feed Materials
- 24 Medarbetare
- 26 Forskning och utveckling
- 28 Karlshamns miljöarbete

32 Ekonomisk redovisning*

- 32 Förvaltningsberättelse
- 34 Resultaträkning för koncernen
- 36 Kassaflödesanalys för koncernen
- 38 Balansräkning för koncernen
- 40 Resultaträkning för moderbolaget
- 41 Kassaflödesanalys för moderbolaget
- 42 Balansräkning för moderbolaget
- 44 Noter till räkenskaperna
- 57 Revisionsberättelse
- 58 Aktiemarknadens analys av Karlshamns
- 60 Karlshamnsaktien
- 62 Risk- och känslighetsanalys
- 66 Flerårsöversikt
- 67 Definitioner
- 68 Ägarstyrning
- 70 Styrelse och revisorer
- 72 Ledande befattningshavare
- 74 Informationstillfällen
- 74 Bolagsstämma
- 75 Adresser

*Årsredovisningen omfattar sidorna 32-57

2003 i sammandrag

Resultat

Koncernens rörelseresultat minskade med 14 Mkr jämfört med föregående år, till 197 Mkr. Affärsområde Oils & Fats rörelseresultat minskade till 134 Mkr (146). Rörelseresultatet för Feed Materials minskade med 7 Mkr till 22 Mkr medan Technical Products ökade med 5 Mkr till 41 Mkr.

Omsättning

Nettoomsättningen ökade till 3.317 Mkr (3.249).

Påverkande omvärldsfaktorer

2003 har karaktäriserats av en generellt svag konjunktur. Konkurrenten på samtliga Oils & Fats marknader har hårdnat, med betydande marginalförluster för Karlshamns och hela branschen som följd. Karlshamns har kompenserat de negativa omvärldsfaktorerna med cirka 45 Mkr i produktivitetsförbättringar och 30 Mkr i nya affärer.

Ökning av andelen högförädlade produkter

Karlshamns har under året fortsatt den inslagna vägen för att öka andelen högförädlade produkter. En utökad produktionskapacitet för specialprodukter har under året byggts upp och beräknas stå färdig hösten 2004.

Förändringsarbetet har givit resultat

Det sedan 2001 pågående förändringsarbetet inom organisationen har medfört en höjning av den operativa effektiviteten, en resultatbaserad affärsområdesorganisation samt en kraftig förnyring av ledningsgruppen. Det gångna året visar att förändringsarbetet givit mätbara resultat och att strategin är rätt.

Förvärv och etablerade avtal

I december 2003 förvärvade Karlshamns dotterbolag Binol verksamheten för tekniska oljor i finska Raisio Chemicals Oy. Tidigare under året förvärvade Binol även tekniska oljor från danska Aarhus United. Förvärven stärker Binols position som världsledande på vegetabiliska oljor för tekniska applikationer.

Binol har etablerat två globala allianser med Shell och Quaker Chemical och därmed lagt grunden för en expansion utanför Norden.

Affärssektor Lipids for Care, inom Oils & Fats, har under året slutit distributionsavtal i Sydkorea, Ryssland och Kina.

Lansering av nya produkter

En starkare fokusering på forskning och utveckling har under året lett till att bl a följande produkter lanserats:

- Lipex L'sens - ett vegetabiliskt fett som ersätter lanolin från fårull i hudvårdsprodukter.
- CBR Akopol - ett fett för chokladöverdrag med lågt transfettsyror (CBR - Cocoa Butter Replacer).
- Akocheese - ett vegetabiliskt fett för ost med flera unika egenskaper.

Nya möjligheter med låg transfettsyra

Industrin har visat ett ökat intresse för fetter utan transfettsyra. Karlshamns har ett starkt produktprogram med låg eller ingen transfettsyra samt goda applikationskunskaper, vilket har bidragit till att flera nya kunder har vunnits och viktiga genombrott har gjorts inom bageri-, choklad- och margarinindustrin.

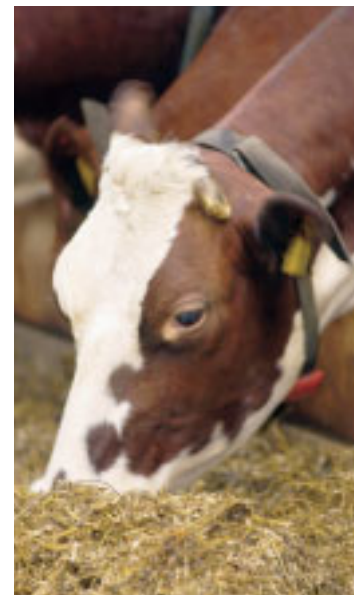
	2003	2002	2001
Nettoomsättning, Mkr	3.317	3.249	2.942
Bearbetningsersättning, Mkr	944	962	892
Resultat före avskrivningar, Mkr	292	303	282
Resultat efter finansiella poster, Mkr	185	200	182
Årets resultat, Mkr	141	152	133
Kassaflöde från den löpande verksamheten, Mkr	123	310	137
Direktinvesteringar, Mkr	108	103	109
Nettolåneskuld, Mkr	211	154	282
Eget kapital, Mkr	972	915	850
Soliditet, %	51	52	47
Resultat per aktie före konvertering och utnyttjande av optionsrätter, kr	6,73	7,23	6,32
Resultat per aktie efter konvertering och utnyttjande av optionsrätter, kr	6,58	7,16	6,27
Eget kapital per aktie före konvertering och utnyttjande av optionsrätter, kr	46,30	43,59	40,46
Utdelning per aktie, kr	3,50 ⁽¹⁾	3,50	3,50
Avkastning på eget kapital, %	15	17	16
Avkastning på operativt kapital, %	16	17	16
Medelantal anställda	757	754	751

⁽¹⁾ Föreslagen utdelning. Definitioner, se sid 67. Bolagsstämma, se sid 74.

Karlshamns på 60 sekunder

- Karlshamn är en av världens ledande tillverkare av **högförädlade vegetabiliska specialfetter**.
- **Karlshamns produkter** används inom flera användningsområden och kunderna återfinns inom många branscher. Merparten är dock verksamma inom livsmedels-, choklad-, kosmetik-, foder- och teknisk industri.
- Karlshamnskoncernen är **organiserad i tre affärsområden**: Oils & Fats, Technical Products och Feed Materials. Affärsområdena är uppbyggda utifrån ett kretsloppstänkande där även sidoprodukter tas tillvara, förädlas och marknadsförs som egna produkter.
- **Oils & Fats** tillverkar och säljer specialfetter till livsmedelsindustrin, choklad- och konfektyrindustrin samt kosmetik- och läkemedelsindustrin.
- **Technical Products** vidareförädlar och marknadsför fettbaserade produkter avsedda främst för tekniska applikationer.
- **Feed Materials** förädlar och marknadsför vegetabiliska protein- och fettråvaror till foderindustrin.
- Karlshamn är en av de **världsledande när det gäller forskning kring fettmolekylen**. FoU-arbetet sker i nära samarbete med såväl kunder som nationella och internationella myndighetsorgan, forskningsinstitutioner, universitet och högskolor.
- **Karlshamns huvudkontor** och största produktionsanläggning är belägen i Karlshamn. Övriga produktionsanläggningar ligger i Hull i Storbritannien och i Zaandijk i Nederländerna. Medelantalet anställda under 2003 uppgick till 757, varav 623 i Sverige.
- Karlshamnsaktien är sedan 1997 **noterad på Stockholmsbörsens O-lista**. Bland de största ägarna återfinns bl a Melker Schörling AB, Lantmännen Invest AB och AMF. Omsättningen för 2003 uppgick till 3.317 Mkr.

Affärsidé, mål och strategi

Affärsidé

Karlshamns ambition är att nå ledande globala positioner inom definierade specialområden, baserade på vår kärna av kunskap om vegetabiliska oljor och fetter.

Karlshamns vill också utveckla relaterade affärsområden till denna kunskapsbas. Innovation, kundnärhet och hög produktivitet är företagets kritiska framgångsfaktorer.

Mål

Karlshamns skall växa snabbare än marknaden inom utvalda specialområden och samtidigt sträva efter ett starkt kassaflöde och en successiv höjning av avkastningen på det operativa kapitalet.

Strategi

Karlshamns främsta framgångsfaktorer för att nå målet utgörs av hög innovationsnivå, kundnärhet, hög produktivitet och engagerade medarbetare. Koncernens övergripande strategi kan sammanfattas i ett antal punkter:

■ Öka andelen högförädlade produkter

Genom ett omfattande FoU-arbete kring vegetabiliska oljor och fetter skall andelen högförädlade produkter i Karlshamns öka.

■ Fortsatt internationalisering

Karlshamns är idag marknadsledande i Norden och Centraleuropa på vegetabiliska specialfetter.

Målsättningen är att dels öka marknadsandelarna på de befintliga marknaderna, dels identifiera nya globala och regionala tillväxtmarknader.

■ Fokus på nyckelkunder och utvalda marknader

Karlshamns marknadsarbete fokuseras på identifierade nyckelkunder verksamma inom utvalda marknader.

■ Ökat individuellt ansvar

Engagerade medarbetare som aktivt deltar i företagets utveckling är en förutsättning för fortsatt tillväxt under god lönsamhet. Kompetensutveckling och ett ökat individuellt ansvarstagande utgör därför viktiga fundament i Karlshamns strategi.

■ Kontinuerligt miljöarbete

Karlshamns bedriver ett aktivt miljöarbete med syfte att minimera företagets inverkan på miljön. Utöver de miljömässiga skälen finns även rent ekonomiska skäl till miljöarbetet, då stora kostnader kan sparas genom ett effektivare utnyttjande av resurser.

Koncernchefens kommentar

2003 har kännetecknats av pressade marginaler men också av en snabb strategisk och organisatorisk utveckling av koncernen. Nedläggningen av Karlshamn Mejeri, en av våra största kunder, höga energikostnader och en ofördelaktig valutautveckling har påverkat resultatet negativt med ca 90 Mkr. Genom att förbättra produktiviteten med 45 Mkr och skapa nya affärer på 30 Mkr kunde vi kompensera en del av nedgången och nå ett resultat efter finansiella poster på 185 (200) Mkr.

Avkastningen på eget kapital var 15 procent (17) och soliditeten 51 procent (52).

Det gångna året visar att den organisation som vi införde och de strategiska beslut som vi tog för två år sedan var korrekta. Marknadspositionerna har stärkts för samtliga affärsenheter i en allmänt svag konjunktur. Samtidigt har konkurrensen från omvärlden intensifierats, vilket har påverkat marginalerna, framförallt vad gäller enklare oljor och fetter för livsmedel. Karlshamns har de senaste åren tappat ca 125 Mkr i marginalförsämring. Trenden för ökad tillväxt baserad på vegetabiliska råvaror är emellertid fortsatt mycket positiv inom alla affärsområden.

Oils & Fats

Den hårdnande konkurrensen har mötts med produktivitetsförbättringar och god tillväxt inom våra prioriterade områden. För Chocolate & Confectionery Fats har tillväxten fortsatt trots att införandet av den så kallade 5%-regeln dröjer. Denna regel kommer att medföra att 5 procent av kakaosmörret kommer att få ersättas av vegetabiliskt fett och slutprodukten får fortfarande kallas choklad. Under året har även lanseringen av en lågtrans CBR (Cocoa Butter Replacer) rönt stort intresse.

Inom produktområdet vegetabiliska mjölkfetter ersättare, för livsmedel, är tillväxten hög och Karlshamns ledande position har stärkts. Produkten Akocheese nominerades till "Mest innovativa livsmedels ingrediens" på livsmedelsmässan Food Ingredients Europe (FIE), vilket har resulterat i omfattande tester av denna inom den europeiska mejeriindustrin. Satsningen på bagerifetter har också utvecklats positivt.

Användningen av vegetabiliska fetter inom kosmetikindustrin har fortsatt öka och nya produkter har lanserats under året. Sammantaget gäller att vår FoU-drivna tillväxtstrategi successivt börjar ge resultat.

Tekniska produkter

I en svag konjunktur fortsätter Tefac stärka marknadspositionerna inom fettsyror för bland annat tvättmedels- och pappersindustrin. Kostnadseffektiv

kapacitetsutbyggnad och offensiv kundservice är viktiga framgångsfaktorer.

Binol har genom förvärv av tekniska oljor från Aarhus United och Raisio Chemicals blivit världsledande på vegetabiliska oljor för verkstadsindustrin samt skogs- och anläggningsmaskiner. För att effektivare bearbeta en global marknad har strategiska allianser ingåtts med Shell och Quaker Chemical. Resultatutvecklingen för Tefac och Binol är fortsatt positiv.

Foderråvaror

Den ökade efterfrågan på vegetabiliska foderråvaror har fortsatt. Karlshamns fokuserar primärt på den nordiska marknaden och en omfattande kapacitetsutbyggnad har genomförts under året. Fullt genomslag av denna investering kommer under 2004.

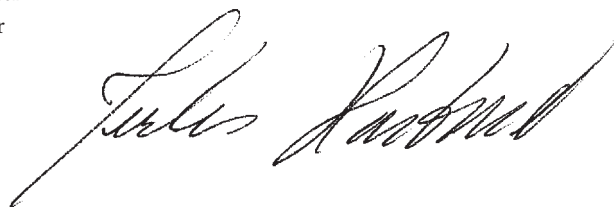
Framtiden

Karlshamns är väl positionerat för att tillvarata nya tillväxtmöjligheter baserade på vegetabiliska råvaror. Ökat fokus på hälsa öppnar nya möjligheter för kostnadseffektiva vegetabiliska lösningar inom livsmedelsområdet. Marknaden för vegetabiliska foderråvaror och användningen av vegetabiliska oljor som miljövänligt alternativ inom verkstads- och skogsindustrin är också mycket positiv. Trenden mot ökad användning av fetter med låg eller ingen transfettsyrainhalt medger nya affärsmöjligheter i en hård konkurrensmiljö.

Förändringen av Karlshamns är genomgripande. Vi har investerat i vårt humankapital genom utbildningsinsatser på alla nivåer i företaget. Vi har etablerat en marknadsdriven och resultatbaserad organisation.

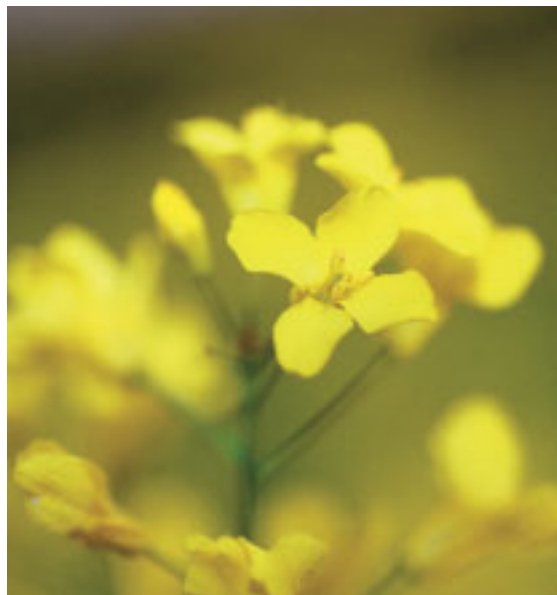
Sammanfattningsvis har Karlshamns under de två gångna åren lagt en stabil grund för lönsam tillväxt inom samtliga affärsområden. Strategin är rätt. Satsningen på forskning och utveckling och kraftigt ökad marknadsföringsinsatser i en svag konjunktur skapar förutsättningar för en allt starkare koncern framöver. Operativt och organisatoriskt utvecklas nu företaget i rätt riktning, varför jag ser en positiv framtid med ett långsiktigt och uthålligt värdeskapande som mål.

Karlshamn i mars 2004

Jerker Hartwall
Koncernchef

Karlshamns kunderbudande

Specialkompetens

Kännetecknande för Karlshamns verksamhet är ett kretsloppstänkande som genomsyrar hela verksamheten. På vägen genom förädlingskedjan tar Karlshamns tillvara på de produkter som uppstår vid rening, utvinning och spaltning. Vid råvaruutvinningen av raps och shea erhålls t ex rapsmjöl som vidareförädlas till foderråvara. Från raps, palm, soja, kokos m m kommer både enklare standardfetter som används i Karlshamns basprodukter, men också högförädlade specialfetter som skräddarsys efter kundernas behov. Allt bygger på den specialistkompetens om fetter som kännetecknar Karlshamns.

Produkter

Karlshamns erbjuder sina kunder vegetabiliska oljor och fetter med olika förädlingsgrad. I takt med den ökade efterfrågan på produkter baserade på naturliga råvaror, fyller Karlshamns fetter ett stort behov på marknaden. Karlshamns strävar efter att utveckla en större andel högförädlade produkter, vilka har tagit flera steg i förädlingsprocessen från råvara till färdig produkt. Högförädlade fetter genererar ofta ett mer värde till slutprodukten, det kan antingen vara en viss funktion eller konsistens som ska uppnås. För att kunna tillverka denna kategori av produkter krävs stor erfarenhet och inträdesbarriärerna för konkurrenter är ofta höga.

Kunder

Karlshamns kunder finns inom en rad skiftande områden. Inom Oils & Fats, som är det största affärsområdet, utgörs kunderna av några av världens största livsmedels-, choklad- och kosmetiktillverkare. Kännetecknande för kunderna inom detta affärsområde är att de ställer stora krav på nya och innovativa produkter och lösningar. Produkterna inom Oils & Fats är de som är mest högförädlade. Inom affärsområdet Technical Products finns merparten av kunderna inom kemisk industri, verkstadsindustri samt skogs- och entreprenadbranschen. Kunderna inom Feed Materials återfinns huvudsakligen inom svensk foderindustri.

Karlshamns konkurrensfördelar

Specialistkunskap om fetter

- Genom mångårig erfarenhet och omfattande kunskap om fettets egenskaper, t ex struktur, konsistens, funktion och stelningshastighet, utvecklar Karlshamns kontinuerligt nya produkter som bäst fyller kundernas behov.
- Karlshamns bedriver forskning inriktad på högförädlade produkter i samarbete med ledande forskare i Sverige, USA och England. Det gör att produkterna ständigt

utvecklas enligt de senaste forskningsmetoderna.

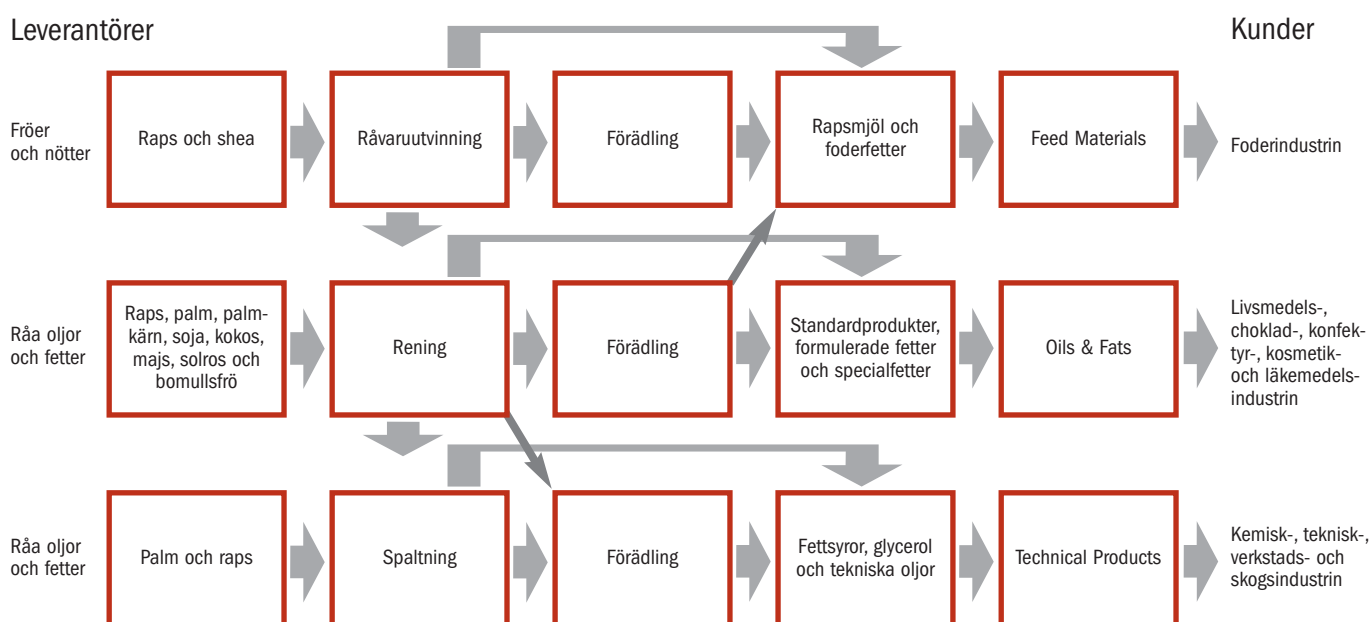
- Karlshamns bedriver egen utbildning för kunder inom ramen för Oils & Fats Academy.

Ett säkert val

- Karlshamns är en utpräglad kvalitetsleverantör av vegetabiliska oljor och fetter. För att garantera kvaliteten genomgår produkterna en omfattande kvalitetskon-

Karlshamns förädlingskedja

troll i produktionsprocessens olika faser. Livsmedelssäkerhet blir en allt viktigare faktor i kundernas varumärkesprofilering.

- Karlshamns har ett omfattande program för att säkra hela kedjan från råvara till slutprodukt.
- Genom samarbete med utvalda leverantörer garanterar Karlshamns leveranssäkerhet i produktion och distribution.

Kostnadseffektivitet i både produkter och tillverkningsprocess

- Karlshamns produkter håller ofta ett lägre pris än alternativa ingredienser då det ersätter kakaosmör, samtidigt som flexibla leveranslösningar också sänker kundernas produktionskostnader.
- Produkterna har dessutom i många fall bättre hållbarhet, värmetålighet och stabilitet vid lagring än flera alternativa produkter.

Nära samarbete med kunder och partners

- Karlshamns har ett nära samarbete med kunder och partners, vilket ger erfarenhet och kunskap om kundernas applikationer och vad som efterfrågas på marknaden.
- Samarbetet med kunder och partners gör det möjligt att skräddarsy lösningar efter enskilda behov. Vissa produkter kan utvecklas på uppdrag av kunder.

Karlshamns i vår vardag

Grillolja

I grillolja används fett främst som bärare av kryddor.

Kosmetik och hudkräm

I kosmetik och hudvårdsprodukter används fett för att skapa rätt konsistens. Fett har även en positiv, mjukgörande effekt på huden.

Tidningspapper

Vid tillverkning av papper används fettsyraprodukter för att förbättra tryckegenskaperna.

Matbröd

I bröd tillförs fett för att ge önskad struktur och form.

Vetebröd

Precis som i matbröd används fett främst för att få önskad struktur och konsistens.

Choklad

I choklad ingår vegetabiliska fetter ofta som ersättning för kakaosmör. Fettets sammansättning är avgörande för bl a konsistens och för att få chokladen att smälta vid rätt tidpunkt.

Stearinljus

Ljus baserade på stearin ger klart bäst brinnegenskaper. Rent stearin består av fettsyra.

Motorsågsolja

I tekniska oljor, bl a motorsågsolja, är fett en avgörande komponent p g a dess naturligt goda smörjförmåga.

Gummistövlar

I gummistövlar används fettsyraprodukter för att göra gummit mjukare och mer formbart.

Chips

Vid tillverkning av chips är fett ett viktigt processhjälpmedel i form av värmemedie. Fettet gör även att chipsen inte känns torra.

Müsli

I müsli fungerar fett som konsistensgivare, d v s bidrar till att müslin får rätt konsistens och struktur.

Välling

I välling används fett främst som energikälla och för att tillföra nödvändiga fettsyror.

Kaviar

Kaviar består till största delen av fett och rom. Fettet binder samman romkornen och ger en krämig konsistens.

Ost

I ost används fett för att skapa rätt konsistens, mjukhet och "krämighet".

Bordsmargarin

Fett i bordsmargarin fungerar främst som konsistensgivare. Fettet gör margarinet bredbart och lagom hårt.

Tvätt- och sköljmedel

I tvätt- och sköljmedel används fett som mjukgörare. Tensider, som framställs av fett, används för att lösa smuts.

Karlshamns kunskap om vegetabiliska fetter och dess sammansättning gör det möjligt att skraddarsy lösningar för olika ändamål och typer av produkter. Karlshamns specialfetter ingår som viktiga ingredienser i en mängd produkter; allt från livsmedel och kosmetik till foderråvaror och avancerade tekniska oljor. Fetterna bidrar bl a med smak, konsistens och struktur.

Oils & Fats

Oils & Fats är Karlshamns största affärsområde. Det omfattar tre affärssektorer – Chocolate & Confectionery Fats, Edible Oils och Lipids for Care. Var och en av de tre sektorerna har ett tydligt resultatansvar och deras uppgift är att utveckla, tillverka och marknadsföra sina respektive produkter för berörda kundgrupper över hela världen.

Karlshamns verksamhet baseras på företagets omfattande kunskap om fettmolekylen. Det är denna kunskap som gör det möjligt för Karlshamns att erbjuda ett brett sortiment av produkter, vilka uppfyller kundernas krav på kvalitet och leveranssäkerhet.

Karlshamns strävar efter att vara en innovativ leverantör, som kontinuerligt erbjuder nya produkter, men också bidrar med sin kunskap i en dialog med kunderna. Till exempel skräddarsyr Karlshamns produkter och lösningar efter kundernas önskemål.

De vegetabiliska olje- och fettprodukterna från respektive sektor inom Oils & Fats omfattar allt från högförädlade produkter till standardfetter.

Under 2003 svarade Oils & Fats för 72 procent av koncernens totala omsättning och för 68 procent av rörelseresultatet.

Utveckling mot högförädlade fetter

En allt större del av Karlshamns fetter tillhör den högförädlade sektorn.

Produkterna från Lipids for Care är specialprodukter för kosmetik- och läkemedelsindustrin. Inom Chocolate & Confectionery Fats är huvuddelen av produktvolymerna baserade på högförädlade specialfetter. Inom Edible Oils säljs special- och formulerade fetter såväl som standardfetter.

Bred råvarubas

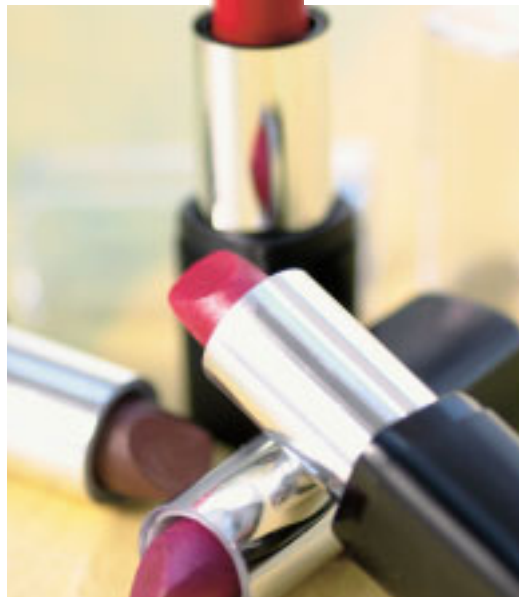
För att kunna tillhandahålla ett tillräckligt brett sortiment med specialprodukter erfordras en råvarubas på uppemot 50 olika råvaror och kvaliteter. Vissa av råvarorna är exotiska och kan inte köpas på råvarubörser eller andra liknande marknadsplatser.

Kraven på ständigt förbättrade produkter kräver omfattande resurser inom forskning och utveckling. Dessa krav på kompetens och resurser har medfört att antalet konkurrenter på marknaden för specialfetter är väsentligt färre än inom övriga fett- och oljesegment. För god lönsamhet på marknaden erfordras högre bearbetningsmarginaler än för övriga fettprodukter eftersom kostnaderna för den bredare råvarubasen, mer avancerade tillverkningsprocesser och omfattande FoU-insatser är högre.

Marknads- och försäljningsvolym

Världsmarknaden för vegetabiliska livsmedelsfetter växer med cirka 3–4 procent per år och uppskattas till drygt 90 miljoner ton. I Västeuropa växer marknaden med cirka 2 procent per år.

Karlshamns försäljning inom Chocolate & Confectionery Fats under 2003 uppgick till 77.000 ton (77.000). Marginalpressen inom affärsområdet fortsätter, men volymerna för 2003 ökade något jämfört med föregående år. Volymtillväxten har varit störst i

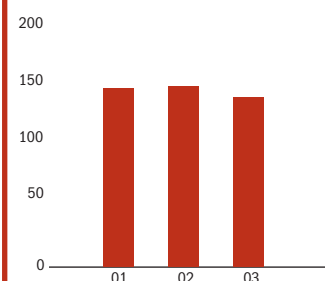

Oils & Fats

	2003	2002	2001
Nettoomsättning, Mkr	2.397	2.394	2.179
Bearbetningsersättning, Mkr	666	694	651
Rörelseresultat, Mkr	134	146	143
Operativt kapital, Mkr	997	958	994
Avkastning på operativt kapital, %	13	14	16
Medelantal anställda	612	617	615
Volym, tusen ton			
Edible Oils	200	205	208
Chocolate & Confectionery Fats	77	77	75
Lipids for Care	3	3	2
Totalt	280	285	285

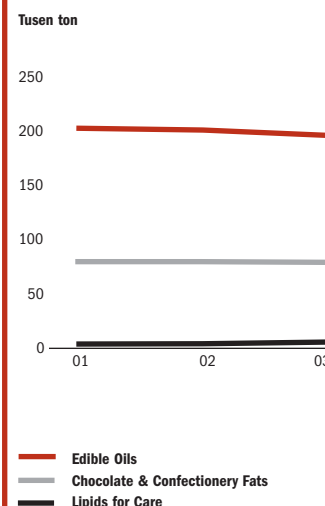
Oils & Fats produktprogram är heltäckande för livsmedelsindustrin och indelas i Chocolate & Confectionery Fats, Edible Oils och Lipids for Care.

Rörelseresultat (Mkr)

Rörelseresultatet 2003 minskade med 12 Mkr till 134 Mkr jämfört med föregående år.

Volymutveckling

Öst- och Västeuropa. Intresset för specialprodukter, CBE, har generellt sett varit stort men implementeringen av 5%-regeln går långsammare än vad branschen räknat med. Försäljningen av produkter inom Edible Oils uppgick till 200.000 ton (205.000). Andelen högförädlade fetter fortsätter att öka inom Edible Oils medan volymerna för standardprodukter minskar. Totalvolymen var lägre under 2003 jämfört med föregående år. Om förlusten av Carlshamn Mejeris volymer räknas bort var volymökningen drygt 8 procent. Utvecklingen av mer förädlade produkter fortsätter öka, speciellt till bageri-, storhushålls- och mejerisektorn. Volymtillväxten har varit störst i Norden och i Centraleuropa. Försäljningen inom Lipids for Care uppgick till 3.000 ton. Intresset för vegetabiliska produkter till kosmetikindustrin är stort. Andelen högförädlade produkter har ökat, vilket har lett till en positiv marginalutveckling. Volymtillväxt har uppnåtts främst i Västeuropa och USA.

Tillverkning

Koncernens tillverkning inom affärsområde Oils & Fats sker i tre anläggningar. Dessa finns i Karlshamn i Sverige, i Hull i Storbritannien och i Zaandijk i Nederländerna. Den största tillverkningsenheten finns i Karlshamn och har nominell kapacitet om 300.000 ton per år. Tillverkningsenheterna i Nederländerna och Storbritannien har en kapacitet motsvarande 70.000 ton vardera. Koncernens samtliga produktionsanläggningar är kvalitetscertifierade enligt ISO 9001 och utmärks av stor flexibilitet för att kunna tillhandahålla ett brett produktsortiment, vilket är nödvändigt inom segmentet för specialfetter.

Oils & Fats under 2003

Utvecklingen inom Oils & Fats under 2003 har präglats av intensiv konkurrens, vilket har påverkat affärsområdet negativt. En fortsatt ökad produktivitet och en god volymtillväxt av specialprodukter har motverkat nedgången. Totalt minskade rörelseresultatet med 12 Mkr till 134 Mkr.

En framgångsrik forskning har lett till att flera nya produkter har lanserats under året inom samtliga produktområden. Inom Edible Oils har Karlshamns vegetabiliska fett till hårdost fått stor uppmärksamhet genom nominering till "Mest innovativa livsmedelsingrediens" på livsmedelsindustrins mässor Food Ingredients Europe. Nya produkter med låg halt av transfettsyra har lanserats inom Chocolate & Confectionery Fats och flera nya produkter inom kosmetik och hudvård har introducerats inom Lipids for Care.

Fett – en livsnödvändig komponent i vår mat

Fett innehåller essentiella fettsyror, som är nödvändiga för många funktioner i kroppen. Vi kan inte själva framställa dessa i kroppen utan måste få i oss dem via maten. De omvandlas till hormonliknande signalsubstanser som styr livsnödvändiga förlopp i våra celler. De ingår som byggstenar i våra cellmembran och har avgörande betydelse för bl a hjärnans funktion och för synen.

Dessutom är vegetabiliska oljor en viktig källa till fettlösliga vitaminer (A, D, E, K) som också är ett måste för att vitala funktioner i kroppen skall fungera.

Chocolate & Confectionery Fats

Karlshamns har under året lanserat den första CBR-produkten på marknaden med en unik kombination av sensoriska egenskaper och låg halt transfettsyra. Produkten är en vidareutveckling av Karlshamns tidigare produkter för chokladöverdrag, vilka utgör ett kostnadseffektivt och användarvänligt alternativ till kakaosmör.

Inom affärssektorn Chocolate & Confectionery Fats ryms ett brett produktsortiment med vegetabiliska alternativ till kakaosmör, så kallade CBA-fetter (Cocoa Butter Alternatives). Karlshamns omfattande kunskap om fetter gör det möjligt att hela tiden utveckla nya produkter som tillgodoser kundernas behov. Efterfrågan på produkter med låg halt av transfettsyror ökar kontinuerligt, inte minst har debatten under året påverkat kundernas önskemål. Därför är det extra glädjande att Karlshamns som första leverantör kan erbjuda sina kunder en helt ny typ av CBR-produkter med låg halt transfettsyra.

Hög kvalitet och fördelaktigt pris

Det fett som traditionellt utgjort fettdelen i choklad är kakaosmör. I mjölkchoklad ingår dessutom varierande mängder mjölkfett. Kakaosmör är emellertid en relativt dyr råvara och priset varierar kraftigt.

Karlshamns har utvecklat olika vegetabiliska alternativ till kakaosmör, så kallade CBA-fetter (Cocoa Butter Alternatives), till vilka räknas CBE (Cocoa Butter Equivalents), CBR (Cocoa Butter Replacers) och CBS (Cocoa Butter Substitutes). Genom att helt eller delvis ersätta kakaosmör med dessa produkter, uppnår chokladtillverkaren såväl ekonomiska, processmässiga som tekniska fördelar.

De tekniska fördelarna med att helt eller delvis ersätta kakaosmöret är flera och avser främst chokladprodukters hållbarhet, värmestabilitet och stabilitet vid lagring. Till skillnad från kakaosmör kräver CBS- och CBR-fetterna inte temperering vid chokladtillverkning, vilket innebär att tillverkningsprocessen blir enklare och säkrare för chokladproducenten.

Förutom att CBS- och CBR-fetterna inte behöver tempereras, ligger den stora fördelen med att helt eller delvis ersätta kakaosmöret i att priserna på råvarorna är betydligt lägre än priset på kakaosmör.

Prispress på marknaden

Konkurrensen på marknaden har ökat. En överkapacitet hos producenter av choklad- och konfektyrfetter gör att det råder en stor prispress. I förlängningen innebär det att kakaoprisets utveckling inte längre har lika stor påverkan på prissättningen av Karlshamns produkter.

De nya EU-reglerna, som ger chokladindustrin möjlighet att använda upp till 5 procent vegetabiliskt fett i det som säljs som choklad inom EU, började gälla i augusti 2003. Reglerna är gynnsamma för CBE-producenter, eftersom det innebär att marknaden för ersättningsprodukter till kakaosmör kan öka med 25.000-50.000 ton. 5%-regeln bedöms successivt tillföra ökade CBE-volymer under 2005/2006.

Kostnadseffektiv och enkel produktion

Vegetabiliska fetter är en viktig ingrediens för många typer av fyllningar i choklad- och konfektyrprodukter. Egenskaperna hos fyllningsfetter har avgörande betydelse för smakupplevelse och hållbarhet. Karlshamns har samlat sitt specialsortiment för fyllningsfetter under produktnamnen Akomic och Akocent. Utmärkande för samtliga produkter är bra avsmältning, vilket är väsentligt för att skapa en fyllning som smälter fullständigt i munnen och inte lämnar kvar en fet känsla.

Ersättningsprodukter för kakaosmör framställs av vanligt förekommande fettråvaror såsom palm-, soja- och rapsolja. Detta gäller både traditionella CBR och de nya produkterna med låg halt transfettsyra – Akopol LT15-serien. Trots att CBR tillverkas i en avancerad process för att erhålla sina karakteristiska egenskaper är de betydligt

billigare än både kakaosmör och CBE, vilket gör det möjligt för chokladöverdragstillverkare att optimera sin kostnadseffektivitet.

Karlshamns nya CBR-produkter har ett starkt kristallisationsmönster med tolerans för ett stort antal olika kylningsförhållanden och temperaturprofiler. Karlshamns sortiment för chokladöverdrag har således egenskaper som gör att de fungerar lika bra i stora industriella produktionsanläggningar, som i små bagerier som tillverkar chokladöverdragna kakor och kex i betydligt mindre skala.

Marknad och konkurrenser

Världsmarknaden för choklad- och konfektyrprodukter bedöms uppgå till 5,6 miljoner ton och den årliga tillväxten de närmaste åren förväntas bli 2-3 procent. Den största kundgruppen för fettleverantörerna utgörs av sex multinationella choklad- och konfektyrtillverkare, vilka svarar för omkring 60 procent av världens totala choklad- och konfektyrproduktion.

Under den varma sommaren 2003 i Europa, märktes en nedgång i efterfrågan på choklad och det finns en tendens till nedtrappning av tillväxten. Däremot har Karlshamns, som tidigare nämnts, märkt en ökad efterfrågan på specialprodukter t ex produkter med låg eller ingen transfettsyrahalt. Den väl utvecklade teknik som Karlshamns har byggt upp under åren ger en klar konkurrensfördel inom segmentet specialprodukter.

Inom Chocolate & Confectionery Fats konkurrerar Karlshamns på den globala marknaden och betjänar kunderna med produkter från samtliga tre produktionsanläggningar. De främsta konkurrenterna är Aarhus United (tidigare Aarhus Olie), Fuji Oils och Loders Croklaan.

Framtiden

Karlshamns strategi för Chocolate & Confectionery Fats under de närmaste åren är offensiv. Affärs- och produktmässigt inriktar sig Karlshamns på högkvalitativa chokladfetter, fraktionerade så kallade CBA-fetter och premium filling fats, d v s förstklassiga fyllningsfetter. Målsättningen är att den marknadsledande positionen ytterligare skall förstärkas samt att affärsområdet skall växa globalt.

Karlshamns kommer även att fortsätta fokusera på selektivt utvalda geografiska marknader och bearbetning av nyckelkunder.

Edible Oils

Andelen högförädlade fetter fortsätter att öka inom Edible Oils medan volymerna för standardprodukter minskar. Med undantag för choklad- och konfektyrindustrin ansvarar affärssektor Edible Oils för Karlshamns samtliga fettprodukter till kunder inom livsmedelsindustrin.

Inom Edible Oils finns ett omfattande produktsegment som sträcker sig från matolja via margarinoljor till avancerade funktionella ingredienser. Karlshamns täcker efterfrågan inom hela detta segment, vilket gör koncernen till en av marknadens mest kompletta fettleverantörer.

Edible Oils har under året påverkats av flyttningen av Carlshamn Mejeri, vilket gav negativ effekt på volymerna inom Edible Oils. Totalt innebär det en minskad volym med cirka 10 procent. Genom tillskott av flera nya kunder och förvärvet av Industrimargarin, tidigare en division inom Carlshamn Mejeri, har dock volymbortfallet nästan kompenserats fullt ut vid årets slut. Resultatmässigt ligger Edible Oils på samma nivå som förra året.

Under året har en ny indelning av produktområdena genomförts. Volume Products och Dairy Fat Alternatives finns kvar som tidigare, medan Edge Products, som förut omfattade specialprodukter, nu ingår i Formulated Fats.

Formulated Fats – mervärdesprodukter, d v s produkter som är mer förädlade och som ger kunderna ett högre värde i form av speciella egenskaper.

Dairy Fat Alternatives (DFA) – vegetabiliska fetter för mejeriapplikationer.

Volume Products – produkter som säljs i stora volymer till matolja, margarin och fritering.

Konkurrenter

De största konkurrenterna till Karlshamns inom Edible Oils är Aarhus United, ADM och Cargill. ADM har under året köpt Van den Berghs raffinaderi i England.

Framtiden

Målsättningen inom Edible Oils är att under de kommande tre åren befästa den starka ställningen och öka produktgruppens försäljningsvolymerna samt att fortsätta klättra uppåt i värdekedjan. Målet skall nås genom att bygga vidare på en hög service- och kvalitetsnivå och öka tillväxten i hela Europa. Detta ska ske genom fokus på konkurrenskraftiga applikationslösningar, vilka ökar värdet i kundernas slutprodukter.

Formulated Fats

Produktområdet Formulated Fats bildades under 2003 för att få ökat fokus på mervärdesprodukter inom ett antal utvalda applikationsområden. De produkter som tidigare fanns inom Edge Products återfinns nu inom Formulated Fats.

Produkterna inom Formulated Fats omfattar produkter som ger ett mervärde till kunden, ofta i form av en speciell funktion. Kännetecknande för produkterna är också att de är mer komplicerade att framställa och kräver en särskild teknisk kompetens, vilket gör att inträdesbarriärerna för konkurrenter är höga.

Produkterna används som ingredienser av livsmedelsindustrin inom ett brett område, t ex för tillverkning av bageriprodukter, modersmjölksersättning, mixer och färdigmat.

Marknad

Marknaden för denna produktgrupp är huvudsakligen Europa, men vissa produkter säljs över hela världen.

Ökat intresse för hälsosamma produkter och livsmedelssäkerhet

Bland konsumenterna märks en allt högre hälsomedvetenhet och många är mer noggranna med vilken sorts mat de konsumerar. När det gäller Karlshamns kunder står livsmedelssäkerhet i fokus. Kunderna vill vara säkra på att råvarorna är väl kontrollerade för att uppnå högsta kvalitet i slutprodukterna. Kraven på säkra ingredienser är intimt förknippade med kundernas varumärkesprofilering. Karlshamns ligger väl till inom livsmedelssäkerhet och har en omfattande kontroll av hela tillverkningskedjan för produkterna.

Barnmatsindustrin är ett exempel på ett segment inom livsmedelsindustrin som ställer höga krav på sina råvaror och råvaruleverantörer. Karlshamns är sedan flera år etablerat inom detta segment.

Flytande margarin – ökande produktsegment

Flytande margarin är ett exempel på en produkt som skapar mervärde för kunderna. Med Karlshamns nya produkt, Akoflow, är det möjligt för livsmedelsindustrin att producera flytande margarin- och smörblandade produkter utan att investera i dyr processutrustning. Flytande margarin är ett användarvänligt komplement till de vanliga fasta fetterna på mejerihyllan och är det enda produktsegment inom matfett som ökar.

Kostnadseffektiva lösningar

Inom hela livsmedelssektorn råder en stark prispress, vilket gör att Karlshamns kunder kontinuerligt upplever ökade krav på kostnadseffektiviseringar. Ett exempel på hur Karlshamns kan hjälpa kunderna till en mer kostnadseffektiv produktion är erbjudandet av fetter och margariner med pumpbar konsistens. Pumpbara system innebär att Karlshamns levererar bakfetter i bulk, tankbil eller container. Bakfettet håller vid ankomsten en temperatur som gör det lätt att pumpa det direkt in i produktionen utan ytterligare hantering. Kunderna får därmed möjlighet att öka sin produktivitet och bli mer konkurrenskraftiga.

Storhushållsmarknaden ökar

Karlshamns märker också ett ökat intresse för produkter som passar storhushåll t ex flytande margarin och andra specialprodukter. En trend är att restaurangbesöken ökar, vilket gör att storhushållssektorn har en stark efterfrågan på denna typ av produkter. Karlshamns arbetar därför kontinuerligt med att utveckla nya produkter för denna sektor.

Dairy Fat Alternatives

Dairy Fat Alternatives, vegetabiliska fetter som utgör alternativ till mjölkfett, används framförallt av mejerier samt av glasstillverkare. Vegetabiliskt fett används i mejeriprodukter främst av kostnads-skäl. Dessutom kan vegetabiliska fetter ge positiva hälsoeffekter och nya egenskaper i mejeriprodukterna. Produkterna från området Dairy Fat Alternatives baseras huvudsakligen på fetter som utvecklats för att ge specifika egenskaper i kundernas produkter.

Genom en kombination av hög effektivitet i produkterna, hög nivå på smakkvalitet samt framförallt, djup kunskap om kundernas applikationer, skall Karlshamns erbjuda kunderna den mest kostnadseffektiva lösningen för mejeriprodukter.

Akocheese – nominerad till "Mest innovativa livsmedelsingrediens"

Karlshamns produkt Akocheese nominerades under året till "Mest innovativa livsmedelsingrediens" på livsmedelsmässan Food Ingredients Europe. Utmärkelsen är en bekräftelse på Karlshamns innovationsförmåga och nytänkande vid produktutveckling. Speciellt är det smakutvecklingen under lagring som gör den överlägsen konventionella vegetabiliska fetter.

Marknad

Marknaden för Dairy Fat Alternatives är huvudsakligen Europa, eftersom transportkostnaden även för dessa produkter har en avgörande betydelse i konkurrensen. Den totala storleken på enskilda marknader avgörs av pris och tillgång på mjölk och mjölkfett samt nationell lagstiftning vad avser tillåtna ingredienser i mejeriprodukter.

Volume Products

Området Volume Products utgörs av ingredienser som bland annat används vid tillverkning av margarin, majonnäs och dressing samt vid fritering. Fett till margarinindustrin är Karlshamns volymmässigt största segment. Konsumentmarknaden för margarin och denna typ av fett minskar stadigt. Ett ökat intresse för mer förädlade produkter, utan transfettsyra, ger möjlighet att kompensera den minskade efterfrågan av traditionellt margarinfett.

Marknad

Inom Volume Products är priset, god leveransservice och en hög och jämn produktkvalitet, de främsta konkurrensmedlen. Under året har marknaden präglats av en fortsatt prispress. Denna beror i huvudsak på att det finns en överkapacitet på marknaden samtidigt som de större handelskedjorna pressar priserna.

Lipids for Care

Produkterna inom Lipids for Care baseras i huvudsak på högt förädlade specialfetter och används främst av kunder som tillverkar kosmetika. Under året har organisationen förstärkts såväl på den tekniska sidan som inom försäljningsområdet.

Lipids for Care bildades under år 2000 i syfte att öka Karlshamns fokusering på de framtida tillväxtbranscherna kosmetik och klinisk nutrition. Affärssektorn har sedan dess utvecklats mycket väl, speciellt påtagligt är det kontinuerligt ökande intresset för kosmetik- och hudvårdsprodukter baserade på vegetabiliska råvaror.

Lipids for Care är en unik satsning för en fettleverantör som Karlshamns. Merparten av konkurrenterna finns inom kemi-industrin. Karlshamns har en stor fördel i sin omfattande kunskap om lipider och hittar därmed ständigt nya användningsområden. Inom kosmetikbranschen upplevs Lipids for Care alltmer som den ledande lipidspecialisten bland leverantörerna.

Konsumenternas efterfrågan på kosmetik- och hudvårdsprodukter med nya funktioner, gör att kosmetikindustrin har ett fortlöpande behov av nya ingredienser och förslag till formuleringar. För att kunna tillfredsställa dessa behov har Karlshamns under året bland annat utvidgat sin sälj- och utvecklingsavdelning och investerat i ett kosmetiklaboratorium som invigdes i september.

Säkra produkter med hög funktionalitet

Utmärkande för vegetabiliska oljor och fetter är att de är neutrala, naturliga, non-toxiska och icke irriterande. Andra egenskaper är att de inte reagerar med aktiva komponenter och att de är biologiskt nedbrytbara, vilket gör vegetabiliska oljor och specialfetter till säkra och pålitliga ingredienser i kosmetikprodukter och klinisk nutrition.

Karlshamns vegetabiliska produkter ger unik funktionalitet i hud-, hår-, make-up- och olika hygienartiklar för tvätt, dusch och bad, som inte bara mjukar upp, utan även återställer hudens naturliga balans av t ex fuktighet. Karlshamns olje- och fettsystem för kosmetikprodukter har en direkt påverkan på strukturen i huden och en reglerande verkan på hudcellerna. För att behålla friskheten i hyn

har även vissa olje- och fettsystem utvecklats, vilka har mera biologiskt aktiva egenskaper. Dessa system ingår i högteknologiska kosmetik- och hudvårdsprodukter, som bland annat bidrar till att skydda huden mot luftföroreningar och solstrålning, för att lindra och reparera irriterad hud samt tillföra huden viktiga fettkomponenter.

Högförädlade fetter i marknadsledande kosmetikprodukter

Karlshamns har utvecklat flera system av högförädlade vegetabiliska oljor och fetter. Dessa ingår i marknadsledande kosmetikprodukter för hud- och hårvård samt i märkesartiklar för make-up och hygien. Produkter baserade på sheasmör är ett av företagets flaggskepp och Karlshamns har etablerat en produktfamilj som går under namnet "Shea butter family". Produkter baserade på sheasmör har jämte fuktgivande och vårdande egenskaper även anti-inflammatoriska effekter. Produkterna inom "Shea butter family" innehåller allt från rent sheasmör till superkoncentrat (Lipex™ Shea-U) tillverkade enligt en patenterad process. Det finns också vattenlösliga sheaprodukter speciellt designade för användning i hårvårdsprodukter.

Akorex L och Lipex™ Canola-U (patenterad) är två unika, rapsbaserade oljor som koncernen utvecklat speciellt för kosmetik. Båda produkterna har en dokumenterat läkande effekt på irriterad och inflammerad hud. Produktsortimentet för kosmetik marknadsförs under varumärket Lipex™.

Stor satsning på produktutveckling

Karlshamns har under året byggt upp organisationen inom Lipids for Care för en kommande expansion. Med förstärkning på teknik- och säljsidan och det nya kosmetiklaboratoriet står Karlshamns väl rustat att ta fram nya produkter och skraddarsydda lösningar. Företaget

lägger stor vikt vid att produkterna har den funktion som utlovas och gör därför omfattande tester i laboratorier där man mäter deras funktion.

Under året har flera nya produkter tagits fram. En av de största nyheterna är Lipex™ Lsens, ett vegetabiliskt alternativ till lanolin (fårullsfett), som lanserades på mässan In-Cosmetics i Paris våren 2003. Lanolin ingår idag i de flesta kosmetikprodukter – i allt från läppstift och make-up till hår- och hudvårdsprodukter. Lipex™ Lsens är baserad på sojaolja och sheasmör och har en halvfast mycket smidig konsistens. Produkten har egenskaper som i stort liknar lanolin vad gäller struktur, glans, skyddande och fuktighetsbevarande förmåga. När det gäller vattenabsorberande egenskaper är Lipex™ Lsens t o m dubbelt så effektiv som lanolin.

Ytterligare exempel på nya produkter är Lipex™ Soya Max – ett naturligt alternativ till mineralolja. Utmärkande för Lipex™ Soya Max är en klar och flytande vegetabilisk olja med överlägsen stabilitet i kombination med vårdande och skyddande egenskaper. Detta gör den till en säker ingrediens även för den känsligaste hud.

Inom sheafamiljen är den kristallisationsstabila Lipex™ Shea en ny produkt. Lipex™ Shea ger med sin unika sammansättning en flexibel användning i alla typer av hudvårds- och make-up produkter.

Lipex™ Sheasoft är ytterligare en ny produkt inom sheafamiljen som kan användas i s k body butters (kroppssmör). Body butters ställer genom sitt höga fettinnehåll extra höga krav på fettets funktion.

Lipex™ Sheasoft uppfyller dessa krav genom att tillföra en mjuk och smidig konsistens och samtidigt ge en värmestabil produkt med bra lagringsstabilitet.

Marknad och konkurrenter

Marknaden för kosmetik, och framförallt kroppsvårdsprodukter, växer med cirka 4 procent om året. I takt med att fler och fler efterfrågar kosmetik- och hudvårdsprodukter med ökad dokumenterad funktionalitet, har marknaden för produkter som innehåller aktiva komponenter en högre tillväxt än 4 procent. Sådana produkter kan till exempel vara antirynkprodukter, produkter mot hudirritationer eller andra produkter med aktiva ingredienser för hudens välbefinnande.

Vad gäller leveranser av oljor och fetter, till såväl kosmetik- som läkemedelsindustrin, möter Karlshamns en annan typ av konkurrenter än inom livsmedelsmarknaden. Konkurrenterna till Karlshamns Lipids for Care är främst stora, globala kemikoncerner som Cognis, Croda och Uniqema. Den stora konkurrensfördelen för Karlshamns är företagets specialkunnande inom fett-teknologi. Under året har Lipids for Care slutit tre nya distributionsavtal i Kina, Ryssland och Sydkorea.

Framtiden

Koncernens målsättning för Lipids for Care är att växa snabbare än marknaden. Detta skall åstadkommas dels genom att fokusera de egna marknadsföringsinsatserna på större företag och geografiskt utvalda marknader, dels genom att utveckla samarbetet med distributörer i prioriterade länder och samtidigt bredda kosmetiksortimentet genom fokuserad produktutveckling.

Karlshamns kommer även att fortsätta utveckla det nära samarbetet med de större kunderna för att därigenom kunna anpassa produkterna utifrån kundernas behov.

Följande egenskaper är utmärkande för produkterna inom Lipids for Care:

- naturliga råvaror
- vegetabiliska produkter
- funktionalitet
- biologiskt aktiva egenskaper

Technical Products

Karlshamns näst största affärsområde består av de helägda dotterbolagen Tefac AB och Binol AB. Tefac tillverkar och marknadsför fettsyror och glycerol medan Binol utvecklar, tillverkar och marknadsför miljöanpassade tekniska oljor.

Rörelseresultatet för Technical Products uppgick för 2003 till 41 Mkr (36 Mkr). Tefacs resultat förbättrades under året trots hård prispress på glycerol i slutet av året. Resultatförbättringen berodde främst på ökad produktionskapacitet och kostnadseffektiviseringar. Även resultatet för Binol förbättrades jämfört med föregående år, främst beroende på en framgångsrik kostnadsanpassning.

Tefac

Tefac tillverkar och marknadsför fettsyror och glycerol. Produkterna, som bildas när fett spaltas, har flera användningsområden. Fettsyror används främst som råvara inom kemisk-teknisk industri. Efter bearbetning till mer förädlade produkter (bl a fettalkoholer, aminer och estrar) används de som beståndsdelar i bl a papperskemikalier, tvål- och tvättprodukter, gummi och plast. Stearinljus är ett exempel på en produkt där fettsyran används i sin ursprungliga form.

Även glycerol har ett brett användningsområde och förekommer i bl a kosmetik, livsmedel, tobak och målarfärg. Kunderna återfinns främst inom teknisk industri.

Marknads- och försäljningsutveckling 2003

Totalmarknaden för fettsyror bedöms under 2003 ha ökat med några procent. Tefacs försäljningsvolym ökte med drygt 10 procent, främst beroende på god försäljningsutveckling av fettsyror mot kunder inom tvätt- och sköljmedels- samt papperskemikalieindustrin. Tvätt- och sköljmedelsindustrin är det enskilt största användningsområdet för fettsyror i Europa och så även för Tefacs produkter. Detta kundsegment tillsammans med ljusindustrin är relativt konjunkturoberoende, vilket verkar stabiliserande för Tefac.

Tefac stärkte under året sin marknadsposition i flera länder utanför Norden. Cirka 20 procent av Tefacs försäljning sker i Sverige. Andra större enskilda marknader

är Tyskland, Storbritannien, Finland och Ryssland. Försäljningen av fettsyror stod under året för drygt 80 procent av Tefacs intäkter. Priserna var relativt oförändrade jämfört med föregående år. Trots ökade energikostnader bidrog volymökning och kostnads-effektivisering till en viss marginalförbättring.

Priset på glycerol pressades kraftigt under senare delen av året. Prispressen är i hög utsträckning en konsekvens av EU:s beslut att subventionera biodiesel. Vid produktion av biodiesel fås råglycerol som biprodukt. Beslutet har lett till att antalet aktörer, och därmed produktionskapaciteten ökat kraftigt. Det ökade utbudet av råglycerol har överstigit efterfrågan på glycerol, vilket medfört kraftigt prisfall. Priset har stabiliserats vid årsskiftet men förväntas ligga kvar på en låg nivå. Glycerolmarknaden i Europa uppskattas till cirka 300.000 ton per år och Tefacs andel är cirka 2 procent.

Konkurrenter

De största aktörerna på fettsyra- och glycerolmarknaden i Europa är Uniqema, Cognis och Oleon. Den tidigare höga konsolideringstakten har mattats av och marknaden stabiliserats. I Europa finns idag cirka 15 större aktörer, varav tre klart dominerande. Antalet aktörer på den europeiska glycerolmarknaden har ökat kraftigt till följd av EU:s beslut att subventionera biodiesel.

Framtiden

Tefacs målsättning är att fortsätta öka marknadsandelarna inom de största kundsegmenten. Kapacitetsutbyggnaden skall fortsätta. Fokus skall även framöver ligga på norra Europa samt Central- och Östeuropa. Tefacs främsta konkurrensfördelar ligger i en hög inre effektivitet, hög flexibilitet mot kund och kapacitet att nå stora kunder. Strategin att enbart leverera insatsvara innebär även att Tefac, i motsats till flera av konkurrenterna, inte konkurrerar med de egna kunderna.

Binol

Binol utvecklar, tillverkar och marknadsför miljöanpassade tekniska oljor. Oljorna är baserade på förnyelsebara, biologiskt nedbrytbara vegetabiliska oljor som alternativ till petroleumbaserade oljor. Merparten av produkterna avsätts i Norden. Andra viktiga marknader utgörs av USA, Kanada och Tyskland. På den nordiska marknaden säljs oljorna direkt till slutförbrukarna under varumärket Binol. På övriga marknader utgörs kunderna ofta av stora internationella olje- och smörjmedelsföretag, vilka säljer produkterna under egna varumärken.

Fokus på verkstadsindustrin samt skogs- och anläggningsbranschen

De främsta användningsområdena för Binols oljor är

metallbearbetningsvätskor inom verkstadsindustrin samt som hydraul-, sågbands- och sågkedjeoljor inom skogs- och anläggningsbranschen.

Marknaden för miljöanpassade tekniska oljor inom EU har beräknats öka med 10-15 procent under de närmsta åren. Det dåliga konjunkturläget har dock medfört en lägre ökningstakt under 2003. Till de främsta konkurrensfördelarna hör oljornas positiva egenskaper för såväl arbetsmiljö som yttre miljö, hög teknisk prestanda och en konkurrenskraftig totalkostnad. En övergång till Binols miljöanpassade tekniska oljor leder till minskad förbrukning. Utöver sänkta totalkostnader medför detta även att mängden miljöfarliga utsläpp sänks ytterligare.

Genom att använda miljöanpassade tekniska oljor istället för traditionella petroleumbaserade mineraloljor, stärker kunderna sina miljöprofiler. Användandet av biologiskt nedbrytbara oljor ingår ibland även i kraven för miljöcertifieringar, bl a ISO 14001. Krav på miljöhänsyn blir även allt vanligare vid offentliga upphandlingar inom EU.

Internationalisering av produktutbudet

Binols målsättning är att fortsätta satsa på den nordiska hemmamarknaden och samtidigt internationalisera produktutbudet för att därigenom lägga grunden till en fortsatt tillväxt. Detta skall uppnås genom att dels befästa Binols starka ställning för miljöolja på den nordiska hemmamarknaden, dels genom att erbjuda Binols färdigformulerade produkter till stora, internationella företag med egna starka varumärken och bra distributionsresurser.

Förvärv och samarbeten

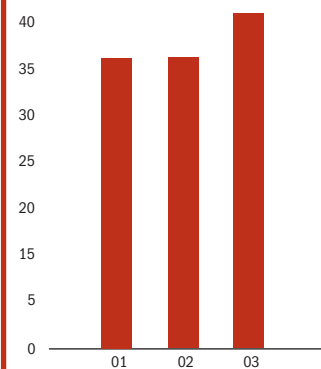
Genom köp av Raisio Chemicals och Aarhus Uniteds verksamheter för tekniska oljor, togs under året betydelsefulla steg för att stärka positionen på den nordiska marknaden. Förvärven stärker Binols ställning som världsledande inom vegetabiliska oljor för tek-

Technical Products

	2003	2002	2001
Nettoomsättning, Mkr	501	455	397
Bearbetningsersättning, Mkr	160	148	142
Rörelseresultat, Mkr	41	36	36
Operativt kapital, Mkr	195	164	133
Avkastning på operativt kapital, %	24	25	29
Medelantal anställda	94	90	89
Volym, tusen ton			
Fettsyror	57	52	48
Glycerol	6	6	6

Verksamheten inom affärsområde Technical Products bedrivs inom två resultatenheter: Tefac och Binol.

Rörelseresultat (Mkr)

Rörelseresultatet inom affärsområde Technical Products uppgick till 41 Mkr (36).

niska applikationer. Dessa verksamheter motsvarar till stor del Binols sortiment, men även ny teknologi ingår i förvärven.

Sedan 2002 har Binol ett samarbetsavtal med Shell, vilket ger Shell rätten att under eget varumärke marknadsföra Binols hydraul-, sågkedje- och skäroljor, formsläppmedel och produkter till sågverksindustrin. Avtalet har under året utvecklats positivt och lett till ökade volymer. Avtalet är globalt, men fokus ligger på Europa utanför Norden.

Binol har också under 2003 byggt upp ett europeiskt återförsäljarnät för sågbandsoljor, vilket beräknas ge full utväxling under 2004.

I början av år 2004 ingicks en global strategisk allians med Quaker Chemical. Samarbetet innebär att Binols vegetabiliska smörjmedel kommer att distribueras globalt under Quaker Chemicals varumärke. I Norden kommer Binol att sälja båda sortimenten under sina respektive varumärken. För kunderna kommer samarbetet att innebära ett bredare produktutbud och bättre sälj- och service-resurser.

Marknads- och försäljningsutveckling under 2003

Marknaden kännetecknades under det gångna året av hård prispress. Totalmarknaden i Norden för verkstadssmörjmedel har minskat med cirka 5 procent, medan skogs- och anläggningssegmentet varit statiskt. Binols strategi att öka fokuseringen på verkstadssegmentet har dock varit lyckosam och medfört ett flertal nya kunder.

Produkter till skogs- och anläggningssegmentet, framför allt sågkedje- (+20 procent) och sågbandsoljor (+25 procent) har uppvisat stora ökningar under 2003.

Försäljningen till strategiska allianser har ökat under det gångna året, vilket tillsammans med hård kostnadskontroll givit en positiv resultatutveckling.

En ny skärvätska som lanserades under året har mottagits väl och försäljningen har gått enligt plan.

Konkurrenter och konkurrensfördelar

I och med förvärven av Raisio Chemicals och Aarhus Uniteds verksamheter för tekniska oljor, har konkurrenssituationen under det gångna året delvis förändrats. Till konkurrenterna kan även kemiföretagen Cognis och Uniqema räknas, även om de endast levererar basoljor och inte färdigformulerade produkter. Inom skogs- och anläggningssegmentet har konkurrensen från större nordiska oljebolag, bl a Statoil och OKQ8, ökat.

Binols främsta konkurrensfördelar skiljer sig mellan verkstads- och skogs- och anläggningssegmenten. Utöver de uppenbara miljöfördelarna är Binols strategi till kunder inom verkstadsindustrin att erbjuda fullständig teknisk support och en konkurrenskraftig totalkostnad. Mot kunderna inom skogs- och anläggningssegmentet är strategin att erbjuda anpassade distributionslösningar. På den internationella marknaden har Binol en stor fördel genom att kunna erbjuda olje- och smörjmedelsbolag färdigformulerade produkter som testats och använts på Binols hemmamarknad.

Framtiden

Binol har under 2003 stärkt positionerna på marknaden för tekniska oljor. Målsättningen för 2004 är att fortsätta växa på den nordiska hemmamarknaden, främst inom verkstadsindustrin samt att stärka distributionsnätverket genom att fortsätta etablera strategiska allianser med internationella partners. Förvärven av Raisio Chemicals och Aarhus Uniteds verksamheter för tekniska oljor skapar stora möjligheter på bägge områdena och kommer bl a att medföra synergieffekter inom produktutveckling, logistik och produktion.

Feed Materials

Feed Materials förädlar och marknadsför vegetabiliska protein- och fettråvaror till foderindustrin.

Affärsområdet ansvarar även för Karlshamns utvinning av vegetabilisk olja ur rapsfrö och sheanötter.

Fodersäkerhet, tillsammans med hög kostnadseffektivitet och leveranssäkerhet, tillhör Feed Materials absolut främsta konkurrensfördelar.

Feed Materials svarade under 2003 för 13 procent av koncernens nettoomsättning och 11 procent av rörelseresultatet. Försäljningen har utvecklats väl, främst beroende på ökade volymer. Feed Materials marknadsandelar i Norden har under året ökat till 25 procent för bypass-proteiner och 40 procent för bypass-fett. Höga energipriser och inkörningsproblem i kapacitetshöjande anläggningar påverkade dock resultatet negativt.

Produkter

Merparten av Karlshamns foderråvaror används som ingredienser i foder till nötkreatur, svin och fjäderfä. Råvarorna utgörs av rapsfrö, vegetabiliska fetter och fettsyror. Ur rapsfrö utvinns rapsolja och proteinrikt rapsmjöl. Rapsoljan vidareförädlas och säljs av affärsområde Oils & Fats till främst livsmedelsindustrin, medan mjölet efter förädling säljs till foderindustrin. Feed Materials främsta konkurrensfördelar är kostnadseffektivitet, fodersäkerhet och leveranssäkerhet.

Kunderbudandet består huvudsakligen av två produktgrupper, ExPro™-mjöl samt fasta och flytande AkoFeed foderfetter. Produkterna utgör viktiga protein- och fettkomponenter i foderindustrins foderblandningar. Fodrets sammansättning påverkar i hög utsträckning lönsamheten för slutkunderna. T ex riskerar mjölkproducerande bönder att drabbas av prisavdrag om vissa fett- och proteinnivåer understigs. Fodrets komposition slår därigenom direkt på slutkundernas resultat.

Marknads- och försäljningsutveckling

Fodermarknaden omfattas främst av foder för nötkreatur, svin och fjäderfä. Kofoderprodukterna utgör

cirka hälften av den totala fodermarknaden i Norden. Av Feed Materials försäljning sker en absolut merpart till kunder i Sverige, Norge och Finland. Svenska Lantmännen är största enskilda kund.

Kundernas fortsatta fokus på fodersäkerhet och en stigande efterfrågan på vegetabiliska foderråvaror har starkt bidragit till Feed Materials positiva utveckling. Försäljningen under 2003 ökade med 5 procent, till stor del beroende på ökade volymer av ExPro™-mjöl och en positiv utveckling för det nyintroducerade AkoFeed Gigant. Volymökningen har möjliggjorts genom investeringar i en ny kyl- och torkanläggning. Anläggningen, som medfört en kapacitetsökning, stärker även Karlshamns ledande ställning inom fodersäkerhet ytterligare.

Konkurrenter

Karlshamns foderråvaror konkurrerar med soja- och rapsmjöl från främst ADM och Cargill. Hårdare konkurrensläge i Danmark och Tyskland har även gjort att flera aktörer sökt sig utomlands. Feed Materials ledande ställning inom fodersäkerhet utgör dock en stor konkurrensfördel på den nordiska marknaden. Sedan flera år ligger företagets produkter före EU:s krav och lagstiftning, vilket ger konkurrensfördelar.

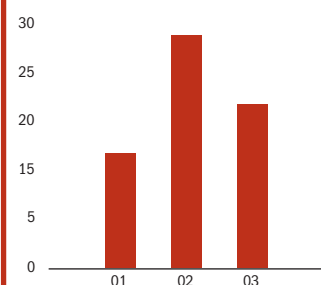
Framtid

Feed Materials kommer under 2004 att intensifiera utvecklingsarbetet samt öka ansträngningarna inom marknadsföring och försäljning. Även bearbetningen av den Öst- och Centraleuropeiska marknaden kommer att fortsätta. Marknaden i de nya EU-länderna kommer på sikt att erbjuda möjligheter då djurnäringen effektiviseras.

Feed Materials

	2003	2002	2001
Nettoomsättning, Mkr	419	400	366
Bearbetningsersättning, Mkr	118	120	99
Rörelseresultat, Mkr	22	29	17
Operativt kapital, Mkr	112	58	137
Avkastning på operativt kapital, %	24	28	15
Medelantal anställda	51	47	47
Volymer, tusen ton			
Foderfetter	204	193	180

Rörelseresultat (Mkr)

Årets rörelseresultat uppgick till 22 Mkr (29).

Medarbetare

Att utveckla ett företag till världsklass kräver ett engagemang av de anställda på alla nivåer. Medarbetarna måste utvecklas i fas med företaget, känna delaktighet i verksamheten och dela företagets grundläggande värderingar.

Delaktighet och ansvarstagande

En grundläggande filosofi i Karlshamns är att samtliga medarbetare ska kunna vara delaktiga i företagets utveckling. Detta förutsätter en öppen attityd och vilja att ta ansvar, både från ledning och medarbetare.

Under året har en del av utbildningsarbetet varit baserat på ett program med rubriken Karlshamns Fundament, som handlar om gemensamma värderingar om hur vi arbetar tillsammans.

Inslag i programmet är bl a hur vi alla tar gemensamt ansvar för utvecklingen i företaget. Att fortsätta utveckla engagemanget, delaktigheten och samhörigheten är viktiga inslag i Karlshamns företags-

kultur. Detta förutsätter öppenhet och dialog som ger kunskapsöverföring mellan grupper på olika nivåer i organisationen.

Lyhördhet för kunden

Kundförståelse och lyhördhet för kundernas krav och önskemål är helt avgörande för företagets utveckling. Under året har medarbetarna genom "Karlshamns Fundament" fått en ökad insikt i hur vi tillsammans ska jobba med våra kunder. Utan en lyhördhet för kundernas krav och önskemål skapas inga nya produkter och företaget kan inte nå de uppsatta målen. Nyckelorden, som förmedlas i utvecklingsprogrammet är förtroende, respekt och omtanke.

Tydligt ansvar och tydliga mål

Organisationens struktur är betydelsefull för företagets förmåga att ta vara på den potential och kompetens som finns hos medarbetarna. Genom tydliga och avgränsade ansvarsområden och genom att avdelningar och medarbetare har egna resultatmål skapas förutsättningar för stimulans och effektivitet. Det är viktigt för att medarbetarna skall ta fortsatt del i företagets utveckling.

Ledarskapet

En fortsatt bred satsning på en utveckling av ledarskapet har gjorts under året. Karlshamns ledarskapsfilosofi bygger på att skapa ambitioner hos medarbetarna, kommunicera och förklara vart vi är på väg samt stimulera gruppkänslan och förändringsprocessen. Frågor som situationsanpassning, konflikthantering och självinsikt har legat i fokus vid årets utbildningar.

Christer Persson är arbetsledare på avdelningen för drift-hjälpmiddel och har under året arbetat med att förankra det som kallas för Karlshamns Fundament hos sin arbetsgrupp. Ett värdefullt hjälpmedel har varit en arbetsbok, särskilt framtagna för övningar på detta tema.

Hur har ni på avdelningen arbetat med arbetsboken kring Karlshamns Fundament?

Vi har från början gått igenom Karlshamns Pyramid, där fundamenten ingår. De olika områdena i fundamenten har diskuterats, både utifrån vad de innebär för företaget och den anställda. Målet är att vi får ett antal förbättringsaktiviteter för avdelningen att jobba vidare med.

Vilka effekter tror du arbetet med fundamenten har haft?

Jag tror att medarbetarna har fått större förståelse för att förändringar i företaget görs och varför de görs. Det märks också tydligt att medarbetarna känner sig delaktiga på ett helt annat sätt än tidigare. Engagemanget är mycket stort hos samtliga medarbetare.

Är det några särskilda områden som ni har fokuserat på?

Kompetensutveckling och personliga mål är två områden i fundamenten som vi arbetat lite extra med. Medarbetarna har fått möjlighet att gå olika typer av utbildningar. Personligen har jag haft mycket stor nytta av en utbildning med betoning på situationsanpassat ledarskap.

Samtliga medarbetare har dessutom under året beretts tillfälle att utveckla sin förmåga till problemlösning. Att lösa problem, när och där de uppstår, ökar effektiviteten och stimulerar det ständigt pågående förändringsarbetet.

Återkommande attitydundersökningar

Karlshamns har även under 2003 genomfört en attitydundersökning där samtliga medarbetare har kunnat säga sin mening om kommunikation, samarbete, ledarskap och möjlighet till utveckling. Undersökningen ger en utmärkt bas för att på företags- och avdelningsnivå genomföra förbättringsåtgärder.

Karlshamns kan konstatera att anställda, liksom tidigare, upplever ett starkt engagemang och en stor motivation. Vi kan glädjande nog också registrera en ökad positiv inställning till frågor inom ledarskap och kommunikation.

Sjukfrånvaro

Karlshamns har inte registrerat någon ökning i sjukskrivningstalen. Generellt sett är sjukfrånvaron låg, men företaget har ambitionen att minska den ytterligare. För att stimulera de anställda att engagera sig i sin egen hälsa och välbefinnande infördes under 2003 en hälsopolicy.

Rekrytering

Ett omfattande arbete med nyrekrytering under 2002 har medfört ett lägre behov av nyanställningar under 2003. Företagets framtida expansion kommer att kräva nya resurser, i första hand av personal med högskoleutbildning. Åldersstrukturen i företaget innebär att pensionsavgångarna är få, vilket minskar behovet av nyanställningar.

Jan Holmberg arbetar som operatör på avdelningen för drift-hjälpmiddel. Han ser ett tydligt resultat av arbetet kring Karlshamns Fundament genom ett ökat samarbete mellan olika enheter.

Tycker du att det märks någon skillnad på Karlshamns arbetssätt idag jämfört med tidigare?

Jag upplever att beslutsvägarna har blivit betydligt kortare. Det hänger nog ihop med att mer ansvar har delegerats på olika personer. Det gör att man inte är så beroende av en person längre.

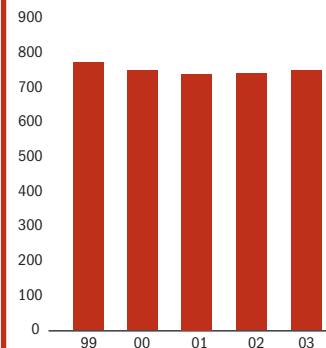
Har ni i samband med arbetsprocessen fattat beslut om ytterligare förbättringar som ska göras?

Vi har satt upp ett antal mål som t ex att minska antalet fel i produktionen, förbättra uppföljningsprocessen och generellt förstärka kostnadsmedvetenheten. Exakt hur det ska genomföras kommer vi att diskutera vidare.

Hur tror du att ni kommer att fortsätta att arbeta med arbetsboken?

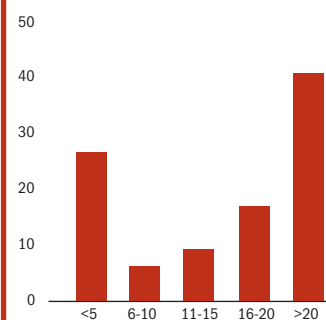
Jag tror att vi kommer att se en vidareutveckling av det vi gör idag. Framför allt är det viktigt att ständigt underhålla de grundläggande värderingarna i företaget och att fortsätta vara så aktiva som vi är idag.

Medelantal anställda

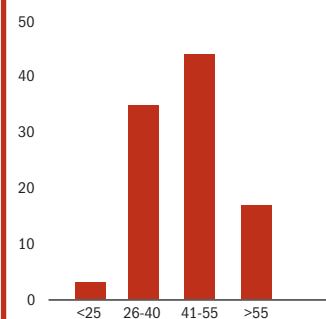
Medelantalet anställda 2003 är 757.

Anställningstid

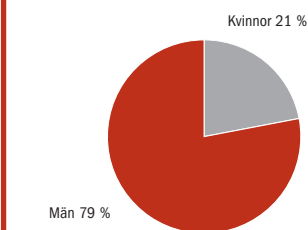
41 % har varit anställda längre än 20 år.

Åldersfördelning

35 % av personalen finns i åldersintervallet 26-40 år.

Fördelning män/kvinnor

21 % av de anställda är kvinnor.

Forskning och utveckling

Karlshamns målmedvetna forskningsarbete, inriktat mot högförädlade produkter, har under året burit frukt då tre nya specialprodukter har lanserats. För att ytterligare stärka forskningen har ett Vetenskapligt Råd med ledande forskare i Sverige, USA och Storbritannien bildats.

Vetenskapliga Rådet kommer att förstärka basen för forskningen, dels genom egna idéer och kunskaper, dels genom det nätverk som Karlshamns får tillgång till.

Karlshamns forskningsarbete har sin grund i många års intensivt arbete. Företagets framtida konkurrensmöjligheter bygger ytterst på förmågan att ta

tillvara och vidareutveckla koncernens omfattande kunskaper om fettmolekylen och dess egenskaper i kundernas produkter. Merparten av produktutvecklingsarbetet sker i nära samarbete med kunderna i syfte att stärka deras marknadsposition och konkurrenskraft. Genom åren har Karlshamns utvecklat en betydande kunskap inom sensorisk analys med

tillämpning på flertalet berörda produktapplikationer, vilket är ett värdefullt redskap i dialogen med kunderna.

Forskningsarbetet har resulterat i att 3 högförädlade produkter, vilka har väckt stort intresse hos kunderna, har lanserats under 2003:

- Ett vegetabiliskt fett som ersätter lanolin, fårullsfett, i hudvårdsprodukter.
- Ett fett för chokladöverdrag med låg halt transfettsyra (CBR – Cocoa Butter Replacer).
- Ett vegetabiliskt fett för ost med flera unika egenskaper, Akocheese.

Den sistnämnda produkten nominerades till ”Mest innovativa livsmedelsingrediens” på livsmedelsmässan Food Ingredients Europe (FIE), vilket är en bekräftelse på Karlshamns innovativa produktutveckling.

Forskningsarbetet bedrivs i syfte att optimera oljors och fetters egenskaper och funktioner, dels för den slutprodukt där olja och fett skall ingå, dels för att effektivisera tillverkningsprocessen av slutprodukten. I grunden inriktas koncernens forskningsarbete på att optimera tre teknologiska funktioner i produkterna oavsett till vilken bransch produkterna ska levereras:

Fysikaliska egenskaper – fetternas förmåga att skapa eftersträvd struktur och konsistens hos slutprodukten i vilken de ingicks.

Biologisk funktion – fetternas förmåga att påverka olika fysiologiska förlopp.

Processhjälpmedel – fetternas förmåga att bidra till att effektivisera tillverkningen av den slutprodukt i vilken de ingår.

Fysikaliska egenskaper

Karlshamns specialfetter används för att ge livsmedels-, choklad- och kosmetikprodukter en specifik konsistens och struktur. Även inom klinisk nutrition har lipider ofta en viktig uppgift för att skapa den rätta strukturen. Skräddarsydda fysikaliska egenskaper hos fett är nyckeln till att erhålla den önskade konsistensen i den slutprodukt där fett ingår. Merparten av koncernens intäkter inom Chocolate & Confectionery Fats och Lipids for Care genereras av produkter vars fysikaliska egenskaper är avgörande. En grundläggande förståelse och kunskap om fetternas fysikaliska kemi och egenskaper, i såväl fast som flytande tillstånd, är därför en förutsättning för att Karlshamns specialfetter fortsatt skall kunna utvecklas med framgång i den internationella konkurrensen.

Biologisk funktion

Förutom att satsa på att utveckla helt nya produkter syftar Karlshamns forskning till att finna nya specialfetter inom livsmedelsområdet. Endast en mindre del

av intäkterna kommer ännu så länge från produkter där fetternas biologiska egenskaper är dominerande.

Vegetabiliska oljor innehåller många komponenter med egenskaper som kan påverka olika fysiologiska förlopp och därmed ha betydelse för hälsa och sjukdom. Intresset omfattar inte bara functional food utan även t ex ingredienser för olika salvor. Det är dock för tidigt att säga om och när forskningsinsatserna kan kommersialiseras. Pågående forskning pekar emellertid på en rad intressanta möjligheter med biologiskt eller fysiologiskt aktiva komponenter i fett.

Internationellt samarbete

Förutom ett nära samarbete med kunderna har Karlshamns forskare kontinuerliga och nära kontakter med nationella och internationella myndighetsorgan, forskningsinstitutioner, universitet och högskolor. Vetenskapliga och tekniska samarbetsprojekt med högskolor och forskningsinstitut utgör en integrerad del av Karlshamns långsiktiga kunskaps- och teknologiutveckling.

Vetenskapliga Rådet ökar ytterligare Karlshamns internationella kontaktytor, där samarbetet med framstående forskare och universitet genererar mervärden.

Föregångare inom forskningen

Karlshamns forskning har under de senaste åren tagit ordentlig fart och företaget bedömer sig i dag ha en av de mest framstående forskningsanläggningarna inom olje- och fett-teknologi.

Karlshamns är också väl förberett för att möta eventuella skärpningar i nationella och internationella myndighetskrav vad gäller produkternas och produktionsanläggningarnas hälso-, miljö- och säkerhetsaspekter.

Ett exempel på Karlshamns framsynthet inom forskningen är att företaget kan erbjuda flera produkter som är helt fria från transfettsyror, något som har debatterats flitigt under året. Forskningen och produktutvecklingen ger kunderna möjlighet att möta nya trender på marknaden, och därmed kan Karlshamns kontinuerligt erbjuda såväl kunder som slutkonsumenten nya alternativ.

Inom forskningsorganisationen finns det en tydlig uppdelning mellan kort- och långsiktiga projekt samt en produktportfölj med anknytning till de olika affärsområdena. Merparten av forskarna, liksom de moderna laboratorierna, finns i Karlshamn. Totalt arbetar 30 personer med FoU inom koncernen.

Koncernens totala FoU-satsningar uppgår årligen till 4-5 procent av bearbetningsersättningen. Under 2003 var kostnaderna cirka 30 Mkr eller drygt 3 procent av bearbetningsersättningen på 944 Mkr.

Karlshamns miljöarbete

Karlshamns miljöarbete har som målsättning att minimera verksamhetens belastning på miljön, optimera resursanvändandet och bidra till en ökad miljömedvetenhet hos leverantörer, medarbetare och samarbetspartners.

Under 2003 har flera projekt av olika storlek initierats, drivits och utvärderats. Viktiga delar av miljöarbetet har bl a varit att optimera energiförbrukningen i såväl själva verksamheten som i transportledet, minska mängden avfall till tipp samt minska mängden luktstörningar från den svenska verksamheten.

Några års framgångsrikt arbete med att minska energiförbrukningen har dessvärre brutits. För att åter vända trenden kommer arbetet under de kommande åren att intensifieras.

Arbetet med att öka effektiviteten i transportledet genom att fördjupa hamnen i Karlshamn har fortsatt. Åtgärden kommer att göra det möjligt för större fartyg att anlöpa hamnen, vilket i sin tur innebär att det totala antalet transporter blir färre.

Miljöledning och tillstånd

Karlshamns miljöarbete bedrivs utifrån väl beprövade miljöledningssystem. I Sverige och Nederländerna följer koncernen ISO 14001 och i Storbritannien BS 7750. Miljöledningssystemen bidrar till en systematisk, successiv och kontinuerlig förbättring av Karlshamns miljöprestanda. Miljöledningssystemen i Karlshamn och Nederländerna är certifierade. Den engelska anläggningen är egendeklarerad.

Verksamheterna kräver myndigheternas tillstånd. I Sverige krävs tillstånd enligt miljöbalken och

IPPC. Ett nytt tillstånd som även innefattar IPPC-kraven erhöles under 2003. Tillståndet medger de utbyggnadsplaner som finns för närvarande. Övriga anläggningar omfattas inte av IPPC-kravet. I Storbritannien tillståndsprövades verksamheten 1992 och för närvarande pågår en förnyelse av detta tillstånd. I Nederländerna har en rad miljöförbättrande åtgärder genomförts bl a sanering av markförorening. Även i Nederländerna har omprövning av miljötillstånden påbörjats. För dessa verksamheter förväntas inte några stora eller kostsamma åtgärder behövas med anledning av omprövningen.

Verksamhetens miljöpåverkan

Resursförbrukning

I produktionen förbrukas färskvatten, el, fossila bränslen samt hjälpkemikalier och tillsatser. Karlshamns miljöarbete har under året till stora delar fokuserat på att långsiktigt minska energiförbrukningen och att så långt det går ersätta de fossila bränslena med biobränslen. Genom ett antal mindre åtgärder har Karlshamns under några år minskat energiförbrukningen med ca 3,5 procent. Trenden bröts tyvärr 2003. Minskningen väntas dock bli ännu större 2004. En förstudie kring möjligheterna att använda fast bränsle har under året påbörjats.

Transporterna av råvaror och förädlade produkter till och från anläggningarna sker till ungefär lika delar med båt och med landtransporter. Under 2003

fattades beslut om att fördjupa hamnen i Karlshamn. Förstärkningsarbetet har inletts och muddringen beräknas vara avslutad under första kvartalet 2004.

Avfall och restprodukter

Karlshamns verksamhet grundar sig på ett kretsloppstänkande. Koncernen har som målsättning att hushålla med och ta tillvara på verksamhetens materialströmmar. De växtnäringssämnen som avskiljs i reningsverket i Karlshamn har till exempel omvandlats till fosforkalk, ett jordförbättringsmedel som används i jordbruket. Beck från fettsyrautvinningen utnyttjas som bränsle i en extern pannanläggning, samtidigt som andra restprodukter kan eldas i koncernens egna pannor. I Sverige tillämpas det svenska systemet för att ta hand om förpackningsavfall. I övrigt genererar verksamheten sopor, processavfall och farligt avfall. Farligt avfall utgörs i huvudsak av laboratorieavfall och smörjoljor. Dessa tas om hand enligt de regler som gäller i respektive land. Under året har även brännbart avfall börjat sorteras ut, vilket är en av förklaringarna till att mängden avfall till tipp minskat med 24 procent.

Luftutsläpp

Karlshamns anläggningar genererar utsläpp från förbränning, lukt och av extraktionshexan. Utsläppen av extraktionshexan är störst vid den svenska anläggningen, p g a dess framställning av råolja. I utvinningen av råolja är hexanåtervinningen långt driven. Den hexanhaltiga luften från reningsstegen samlas upp och leds till ångpannor så att hexanet förbränns. Åtgärder som minskar lukstörningar har genomförts vid de svenska anläggningarna. I Nederländerna och Storbritannien alstras betydligt mindre lukstörningar.

Vattenutsläpp

Den belastning som oljereining ger upphov till är främst fosfor. Fosfor är ett näringsämne som bidrar till ökad växtlighet i de vattendrag som tar emot utsläppen. Samtliga Karlshamns anläggningar ger upphov till utsläpp av sanitärt spillvatten, industriavloppsvatten samt dag- och kylvatten. Spillvattnet leds till respektive kommuns avloppsnät. Dag- och kylvattnet tas i Sverige och Nederländerna omhand av särskilda system för att förhindra att eventuellt fettspill kommer ut i havet. Industriavloppsvattnet vid den svenska anläggningen renas i ett eget reningsverk innan det renade vattnet leds ut till den intilliggande hamnbassängen. I Storbritannien och Nederländerna leds industriavloppsvattnet efter rening till kommunens spillvattennät.

Buller

Bullerstörningarna från Karlshamns är små och ligger vid samtliga anläggningar på en acceptabel nivå.

Markföroreningar

De markföroreningar som tidigare upptäcktes inom ett begränsat område vid anläggningen i Nederländerna har under det gångna året åtgärdats. Frågan om markföroreningar vid anläggningen i Storbritannien är fortfarande under utredning, men förväntas inte leda till några större kostnader. För den svenska verksamheten har en första utredning (MIFO steg 1) identifierat några områden som behöver utredas vidare. Inga omedelbara saneringsåtgärder bedöms dock som nödvändiga.

Lovordat miljöarbete

Karlshamns miljöarbete har i likhet med tidigare år fått beröm av oberoende undersökningar. I Folksam's årliga

Karlshamns miljöprestanda jämfört med skandinaviskt branschindex¹⁾

Hexan från extraktion²⁾ (kg/ton frö)

Skandinaviskt branschindex	1,7
Karlshamns i Sverige	0,25

COD³⁾ (kg/ton olja)

Skandinaviskt branschindex	1,9
Karlshamns	
i Sverige	0,72
i Storbritannien	1,66
i Nederländerna	0,59

Fosfor²⁾ (g/ton olja)

Skandinaviskt branschindex	13,0
Karlshamns i Sverige	13,8

Färskvattenanvändning (m³/ton olja)

Skandinaviskt branschindex	2,8
Karlshamns	
i Sverige	2,6
i Storbritannien	1,8
i Nederländerna	0,7

Avfall (kg/ton)

Skandinaviskt branschindex	3,4
Karlshamns	
i Sverige	3,3
i Nederländerna	1,5
i Storbritannien	2,5

Koldioxid (kg/ton olja)

Skandinaviskt branschindex	560
Karlshamns	
i Sverige	159
i Storbritannien	194
i Nederländerna	126

Kväveoxider NO_x (mg/MJ tillfört bränsle)

Genomsnitt hela Sverige 2002	58
Karlshamns anläggningar i Sverige	57

1) Indexberäkningarna är gjorda utifrån publicerade uppgifter avseende 1996-2001 från Karlshamns i Sverige, Aarhus United i Danmark och Denofa i Norge.

2) I Storbritannien och Nederländerna mäts inte utsläppen av hexan och fosfor eftersom verksamheternas inriktning endast genererar mycket små eller inga utsläpp av dessa ämnen.

3) Syreförbrukning vid nedbrytning (Chemical Oxygen Demand COD).

undersökning av hur svenska börsnoterade företag arbetar för att minska koldioxidutsläppen ges Karlshamns högsta betyg vad gäller företagets arbete med koldioxidfrågor och miljöinformation. Undersökningen belyser Stockholmsbörsens samtliga bolags utsläpp som helhet, men också hur enskilda företag agerar i klimatfrågan. Karlshamns är även med på Banco Svensk Miljöfunds topplista. Fonden är en aktiefond som placerar i Sverige. Placeringarna skall ske i företag som bedöms bli vinnare i ett framtida miljöanpassat kretsloppssamhälle. Urvalet görs bland de företag som topprankas enligt den utvärderingsmodell som utvecklats av Stiftelsen Det Naturliga Steget.

Globalt ansvarstagande

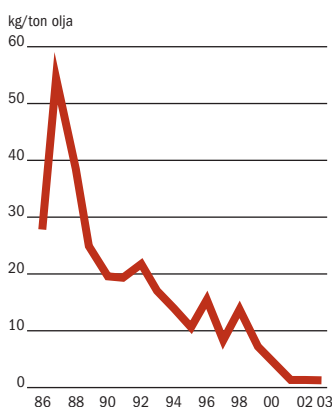
Karlshamns miljöarbete bedrivs även på det globala planet. Ett konkret exempel på detta är Karlshamns engagemang gällande förbättringar vid produktion av palmolja.

Palmolja utgör en central råvara för världens livsmedelsindustri. Den är en viktig och billig näringskälla och en väsentlig källa till exportintäkter för flera av producentländerna. Produktionen medför dock även problem. Årligen skövlas stora arealer regnskog och även om bara en mindre del av detta omvandlas till palmlantager, bidrar den ökande palmoljeproduktionen till att hota den biologiska mångfalden i Sydostasiens tropiska regnskogar.

Under sommaren 2003 hölls en första konferens om problemet i Kuala Lumpur. Mötet organiserades av en grupp europeiska palmolje- och livsmedelsproducenter tillsammans med WWF och de malaysiska palmoljeproducenternas organisation. Syftet var att finna former för fortsatt arbete för en hållbar utveckling inom området. Konferensen mynnade ut i en programförklaring för hur det gemensamma arbetet skall bedrivas framöver.

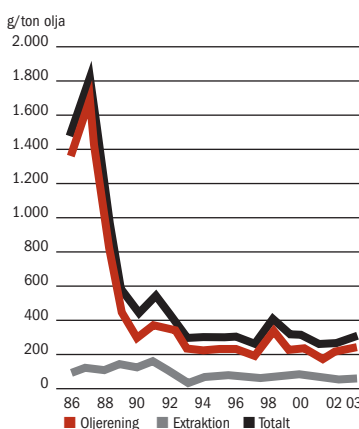
Karlshamns tar sitt ansvar och köper sedan ett antal år tillbaka palmolja enbart från utvalda leveran-

Avfall till tipp

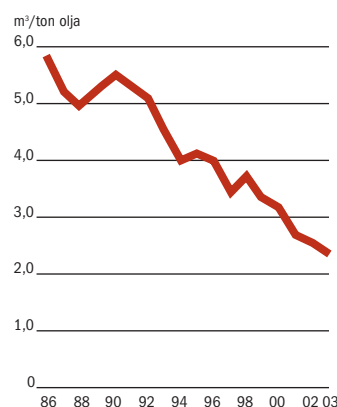
Anläggningarna i Karlshamn

Hexan

Anläggningarna i Karlshamn

Flöde till reningsverk

Anläggningarna i Karlshamn

törer i Västmalaysia. Utöver högt ställda miljökrav ingår även sociala frågor i urvalskriterierna. Genom regelbundna besök hos leverantörerna samt samarbeten med lokala branschföreningar följer Karlshamns noga samtliga led i kedjan från råvara till färdig olja.

Miljöarbetets kostnader

Karlshamns kostnader för miljöskydd har utvecklats enligt nedan.

Mkr	2003	2002	2001
Administration	1	1	1
Drift	16	19	16
Skatter	6	5	7
Totalt	23	25	24

Utöver detta uppgick miljörelaterade investeringar till 4 Mkr. Totalt beräknas koncernens kostnader för att genomföra de planerade miljöåtgärderna under de kommande tre åren uppgå till 14 Mkr.

Planerade miljöåtgärder år 2004

Sverige:

- Utveckla system för hållbar utveckling.
- Minska luktstörningar i omgivningen.
- Minska energiförbrukningen med 5 procent till år 2005.
- Minska riskerna i verksamheten till godtagbar nivå.
- Minska energianvändningen för företagets transporter.

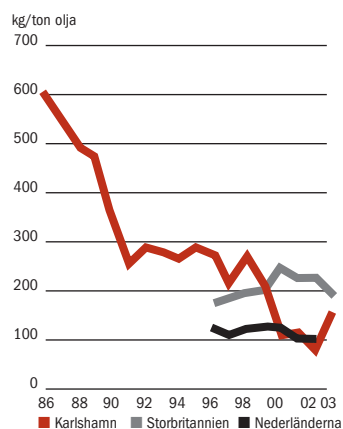
Storbritannien:

- Förnya miljötillstånd.
- Minska energiförbrukningen med 10 procent före utgången av 2011.

Nederländerna:

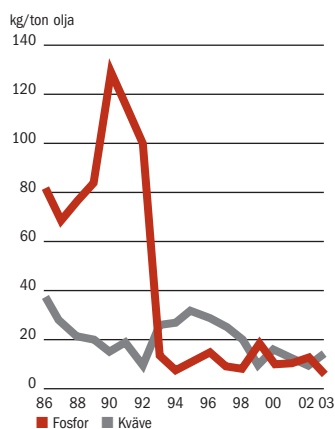
- Avrapportera marksaneringen.
- Ansöka om nytt miljötillstånd.
- Uppgradera energiledningssystem.
- Minska energiförbrukningen i produktionen.

Koldioxid

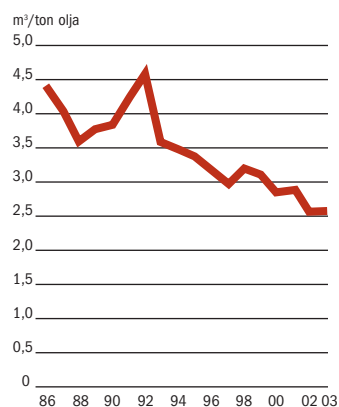
Samtliga anläggningar i koncernen

Fosfor och kväve till vatten

Anläggningarna i Karlshamn

Färdsvattenförbrukning

Anläggningarna i Karlshamn

Förvaltningsberättelse

Verksamheten

Karlshamns tillverkar oljor och fetter med olika förädlingsgrad och är en av världens ledande tillverkare av högförädlade vegetabiliska specialfetter. Karlshamns produkter används inom flera användningsområden och kunderna återfinns inom många branscher. Merparten är dock verksam inom livsmedels-, choklad-, konfektyr-, kosmetik-, foder- och teknisk industri. Koncernen bedriver verksamhet i tre affärsområden: Oils & Fats, Technical Products och Feed Materials. Affärsområdena är uppbyggda utifrån ett kretsloppstänkande där även sidoprodukter tas tillvara, förädlas och marknadsförs som egna produkter. Moderbolaget bedriver affärsverksamhet inom affärsområdena, Oils & Fats och Feed Materials. Därutöver har moderbolaget huvudansvaret för samtliga koncerngemensamma funktioner.

Oils & Fats, som är Karlshamns största affärsområde, är indelat i tre affärssektorer; Chocolate & Confectionery Fats, Edible Oils och Lipids for Care. Var och en av de tre sektorerna har ett tydligt resultatansvar och deras uppgift är att utveckla, tillverka och marknadsföra sina respektive produkter för berörda kundgrupper över hela världen.

Chocolate & Confectionery Fats inriktar sig på högkvalitativa chokladfetter, så kallade Cocoa Butter Alternatives (CBA) och premium filling fats, d v s fyllningsfetter som skapar tekniska mervärden.

Edible Oils är uppdelat i tre produktområden som inriktar sig på hela livsmedelsindustrin; Formulated Fats - mervärdesprodukter, d v s produkter till livsmedelsindustrin som är mer förädlade och som ger kunderna högre värde i form av speciella egenskaper, Dairy Fat Alternatives (DFA) som är vegetabiliska fetter för mejeriapplikationer och Volume Products som säljs i stora volymer till matolja, margarin och fritering.

Lipids for Care inriktar sig på högförädlade produkter inom framför allt kosmetik och kliniska näringslösningar.

Tillsammans med de gemensamma resurserna för råvaruinköp, produktion, administration och FoU ansvarar affärssektorerna för affärsområdets resultat.

Koncernens tillverkning inom Oils & Fats sker i tre anläggningar. Dessa finns i Karlshamn i Sverige, i Hull i Storbritannien samt i Zaandijk i Nederländerna.

Technical Products, som är Karlshamns näst största affärsområde, bedriver verksamhet i de två helägda dotterföretagen Tefac AB och Binol AB. Tefac utvecklar, tillverkar och marknadsför fettsyror och glycerol, som huvudsakligen utgör råvaror för kemisk industri. Tefac är den ledande tillverkaren av fettsyror på de svenska och finska marknaderna. Binol utvecklar, tillverkar och marknadsför miljöanpassade tekniska oljor för verkstadsindustrin samt för skogs- och anläggningsindustrin. I Sverige är Binol den ledande tillverkaren av tekniska oljor baserade på förnyelsebara, biologiskt nedbrytbara vegetabiliska oljor. Produkterna används som ersättning för petroleumbaserade oljor i vissa tekniska tillämpningar.

Inom koncernen finns en anläggning för produktion av fettsyra och glycerol, samt en anläggning för blandning av miljöanpassade tekniska oljor. Båda dessa anläggningar finns i Karlshamn.

Feed Materials ansvarar för förädling och marknadsföring av vegetabiliska protein- och fettråvaror till foderindustrin. Affärsområdet ansvarar dessutom för Karlshamns utvinning av vegetabilisk olja ur rapsfröer och sheanötter. Huvudsakligen utvinns rå rapsolja och rapsmjöl ur rapsfrö. Det proteinrika rapsmjölet vidareförädlas inom affärsområdet, medan den råa rapsoljan vidareförädlas inom affärsområde Oils & Fats för att säljas till livsmedelsindustrin. Feed Materials anläggning finns i Karlshamn.

Händelser under 2003

2003 har karaktäriserats av en generellt svag konjunktur, ofördelaktig valutautveckling och höjda energikostnader.

Marginalpressen inom Chocolate & Confectionery Fats fortsätter, men volymerna för 2003 ökade något jämfört med föregående år. Intresset för specialprodukter (CBE) har generellt sett varit stort, men implementeringen av 5%-regeln, som innebär att andra vegetabiliska fetter får ersätta upp till 5 procent av kakasmöret i det som säljs som choklad inom EU, går långsammare än branschen beräknat. Under året lanserades den första CBR-produkten på marknaden med en unik kombination av sensoriska egenskaper och låg halt transfettsyra.

En av de viktigaste händelserna för Edible Oils var flyttningen av Carlshamn Mejeri, vilket gav stor effekt på volymerna. Totalt innebar det en volymminskning med cirka 10 procent. Genom tillskott av flera nya kunder har dock volymbortfallet nästan kompensats fullt ut vid årets slut.

Lipids for Care har under året slutit distributionsavtal i Sydkorea, Ryssland och Kina.

Inom Technical Products har Tefac genom kostnadseffektiva investeringar successivt ökat såväl kapacitet som sålda volymer och därmed stärkt sin marknadsposition och lönsamhet i en svag konjunktur. Glycerolpriset föll kraftigt under sista kvartalet till följd av ökat utbud från biodieselindustrin.

Binol har genom två förvärv, tekniska oljor från Aarhus United och Raisio Chemicals, blivit världsledande på vegetabiliska metallbearbetningsvätskor. Två globala allianser, med Shell respektive Quaker Chemical, har samtidigt lagt grunden för en expansion utanför Norden.

Miljö

Koncernens verksamhet påverkar miljön genom utsläpp av luktande ämnen, VOC (flyktiga organiska föreningar) och rökgas till luft, utsläpp av fett, syreförbrukande ämnen och närsalter till vatten, samt uppkomst av organiskt avfall och buller. Vid samtliga anläggningar har Karlshamns sedan flera år etablerat erkända och väl beprövade miljöledningssystem. I Sverige och Nederländerna följer koncernen ISO 14001 och i Storbritannien BS 7750. Genom miljöledningssystemet uppnås en systematisk, successiv och kontinuerlig förbättring på alla plan av Karlshamns miljöprestanda. Verksamheterna kräver myndigheternas tillstånd såväl i

Sverige som i Storbritannien och Nederländerna. I Sverige krävs tillstånd enligt miljöbalken och IPPC. Ett nytt tillstånd erhöles under 2003. Tillståndet medger de utbyggnadsplaner som för närvarande finns. Övriga anläggningar omfattas inte av IPPC-kravet. I Storbritannien tillståndsprövades verksamheten 1992 och för närvarande pågår en förnyelse av detta tillstånd. I Nederländerna har en rad miljöförbättrande åtgärder genomförts, bland annat sanering av markförorening. Även i Nederländerna har omprövning av miljötillstånden påbörjats. För dessa verksamheter förväntas inte några stora eller kostsamma åtgärder behövas med anledning av omprövningen. Sammantaget väntas koncernens planerade miljöåtgärder under de kommande tre åren kosta cirka 14 Mkr.

Forskning och utveckling

Karlshamns forskningsarbete har sin grund i många års intensivt arbete. Forskningsarbetet bedrivs i syfte att optimera oljors och specialfettets egenskaper och funktioner, dels för den slutprodukt där olja och fett skall ingå, och dels för att effektivisera tillverkningsprocessen av slutprodukten i fråga. Merparten av produktutvecklingsarbetet sker i nära samarbete med kunderna i syfte att stärka deras marknadspositioner och konkurrenskraft.

Koncernens forskningsarbete bedrivs i huvudsak inom Karlshamns största affärsområde, Oils & Fats, men även inom Technical Products.

I linje med koncernens strategi att öka andelen högförädlade produkter, fokuseras forsknings- och utvecklingsarbetet på att finna nya och förbättrade applikationer inom Chocolate & Confectionery Fats, Edible Oils och Lipids for Care. Förutom ett nära samarbete med kunderna har Karlshamns forskare kontinuerliga och nära kontakter med nationella och internationella myndighetsorgan, forskningsinstitutioner, universitet och högskolor.

Karlshamns bedömer att koncernens forsknings- och utvecklingsarbete ligger i industrins framkant. Karlshamns är också väl förberett att möta eventuella skärpningar i nationella och internationella myndighetskrav vad gäller produkternas och produktionsanläggningarnas hälso-, miljö- och säkerhetsaspekter. Totalt arbetar 30 personer med forskning och utveckling inom koncernen och under 2003 var kostnaderna cirka 30 Mkr eller drygt 3 procent av bearbetningsersättningen på 944 Mkr.

Övergång till IFRS

Från år 2005 kommer Karlshamnskoncernen att rapportera enligt International Financial Reporting Standards (IFRS). Koncernredovisningen för 2004 blir därför den sista koncernredovisningen som upprättas enligt Redovisningsrådets rekommendationer. I delårsrapporten för första kvartalet 2005 och i koncernredovisningen för 2005 kommer en avstämning att finnas mellan balans- och resultaträkningar 2004 enligt IFRS och enligt koncernens nuvarande redovisningsprinciper.

Redovisningsrådets rekommendationer har gradvis närmat sig IFRS. Fortfarande kvarstår dock ett antal skillnader mellan rådets rekommendationer och IFRS. Antalet skillnader ökar genom de ändringar i IFRS som för närvarande genomförs. Ännu finns inte

alla IFRS som skall tillämpas 2005 tillgängliga i sin definitiva form. Vi följer löpande utvecklingen för att kunna anpassa oss till det nya regelverket. Baserat på vad som är känt idag kommer de större skillnaderna mellan koncernens nuvarande redovisningsprinciper och de kommande IFRS att vara följande:

- redovisning av pensioner (denna skillnad försvinner dock genom införandet av RR 29 under 2004)
- redovisning av finansiella instrument, vilket innebär att fler instrument kommer att redovisas till verkligt värde och som också skärper kraven för att säkringsredovisning skall tillåtas
- goodwill och vissa immateriella tillgångar kommer inte längre att skrivas av linjärt. I stället blir det obligatoriskt att varje år undersöka huruvida nedskrivningsbehov föreligger.

Koncernredovisningen kommer också att påverkas av ändrade krav på klassificering och upplysningar enligt IFRS. Dessa ändringar kommer sannolikt att påverka nyckeltalen. Koncernen har dock ännu inte kommit så långt med införandet av IFRS att dessa skillnader kan kvantifieras.

Koncernen ser för närvarande över sina rapporteringsrutiner för att kunna samla in de data som behövs för IFRS-redovisningen. Under 2004 kommer Karlshamnskoncernen också att ta in information som skall användas för jämförelsebelopp i delårsrapporter och årsredovisning för 2005. Koncernen har sedan 2002 en styrgrupp, under ledning av koncernens CFO, som arbetar med dessa frågor.

Risk- och känslighetsanalys

Koncernens hantering av risker beskrivs i avsnittet Risk- och känslighetsanalys på sidan 62.

Styrelseberättelse

Styrelsens sammansättning och arbete redogörs för i avsnittet Ägarstyrning på sidan 68.

Förslag till vinstdisposition

Koncernen

Enligt upprättad balansräkning uppgår koncernens fria egna kapital den 31 december 2003 till 275.776 tkr. Ingen avsättning föreslås till bundna reserver.

Moderbolaget

Till bolagsstämmans förfogande står:

Balanserade vinstmedel	175.913.067 kr
Årets resultat	<u>51.176.471 kr</u>
	227.089.538 kr

Styrelsen föreslår att företagets vinstmedel disponeras på följande sätt: Till aktieägarna utdelas 3,50 kr per aktie.

Utdelning	73.671.150 kr
I ny räkning balanseras	<u>153.418.388 kr</u>
	227.089.538 kr

Resultaträkning för koncernen

Belopp i tusental kronor		2003	2002
Nettoomsättning	Not 1, 2	3.316.670	3.248.563
Förändring av varulager		8.994	18.965
Aktiverat arbete för egen räkning		14.990	6.939
Övriga rörelseintäkter		12.411	10.631
Summa rörelseintäkter		3.353.065	3.285.098
Råvaror och förnödenheter		-2.223.788	-2.178.050
Handelsvaror		-160.159	-98.087
Övriga externa kostnader		-292.802	-314.089
Personalkostnader	Not 3	-384.119	-391.365
Avskrivningar	Not 10, 11	-94.738	-91.660
Övriga rörelsekostnader		-166	-456
Summa rörelsekostnader		-3.155.772	-3.073.707
Rörelseresultat	Not 1	197.293	211.391
Resultat från finansiella investeringar	Not 5	-11.705	-11.361
Resultat efter finansiella poster		185.588	200.030
Skatt	Not 7	-44.223	-48.133
Årets resultat		141.365	151.897

Resultat per aktie	Not 8	2003	2002
Antal aktier, tusental		21.033	21.002
Utestående optioner och konvertibler, tusental		881	912
Resultat per aktie före konvertering och utnyttjande av optionsrätter, kr		6,73	7,23
Resultat per aktie efter konvertering och utnyttjande av optionsrätter, kr		6,58	7,16
Eget kapital per aktie före konvertering och utnyttjande av optionsrätter, kr		46,30	43,59
Eget kapital per aktie efter konvertering och utnyttjande av optionsrätter, kr		44,70	42,81
Föreslagen utdelning per aktie, kr	Not 9	3,50	3,50

Karlshamns resultatutveckling, kvartalsfördelat

(Mkr)	2003					2002				
	1	2	3	4	Helår	1	2	3	4	Helår
Nettoomsättning	853	803	813	848	3.317	786	790	800	873	3.249
Bearbetningsersättning	236	242	229	237	944	232	241	228	261	962
Rörelseresultat	47	52	58	40	197	49	53	61	48	211
Resultat från finansiella investeringar	-2	-4	-4	-2	-12	-4	-5	-3	1	-11
Resultat efter finansiella poster	45	48	54	38	185	45	48	58	49	200

Kommentarer till resultaträkningen

Nettoomsättning

Koncernens nettoomsättning ökade med 2 procent till 3.317 Mkr (3.249), vilket i huvudsak beror på högre råvarupriser och ökade volymer inom Technical Products och Feed Materials.

Bearbetningsersättning

Bearbetningsersättningen minskade med 2 procent till 944 Mkr (962). Affärsområde Oils & Fats minskade med 28 Mkr, Feed Materials med 2 Mkr medan Technical Products ökade med 12 Mkr.

Rörelseresultat

Koncernens rörelseresultat minskade med 14 Mkr till 197 Mkr jämfört med föregående år. Den intensifierade konkurrenssituationen för Oils & Fats i Västeuropa har krävt snabb anpassning av kostnadsstrukturen vid anläggningarna i Sverige, Storbritannien och Nederländerna. Avskrivningarna ökar med 3 Mkr jämfört med föregående år och uppgår till 95 Mkr.

Affärsområde Oils & Fats

(Mkr)	2003	2002	2001
Nettoomsättning	2.397	2.394	2.179
Bearbetningsersättning	666	694	651
Rörelseresultat	134	146	143
Operativt kapital	997	958	994
Avkastning på operativt kapital, %	13	14	16

Affärsområde Oils & Fats rörelseresultat uppgick till 134 Mkr (146). Produktiviteten för affärsområdets tre produktionsanläggningar har höjts både genom löpande förbättringar och genom ett specifikt program för att dämpa de negativa effekterna av Carlshamn Mejeris kraftigt minskade volymer. Carlshamn Mejeri var en av koncernens volymmässigt största kunder. Den hårdnande konkurrensen i Europa och höjda energipriser under perioden medförde dock att rörelseresultatet minskade med 12 Mkr jämfört med föregående år. Försäljningsutvecklingen har under perioden varit positiv i Central- och Östeuropa. Volymer i Norden har minskat på grund av Carlshamn Mejeri.

Affärsområde Technical Products

(Mkr)	2003	2002	2001
Nettoomsättning	501	455	397
Bearbetningsersättning	160	148	142
Rörelseresultat	41	36	36
Operativt kapital	195	164	133
Avkastning på operativt kapital, %	24	25	29

Affärsområde Technical Products rörelseresultat uppgick till 41 Mkr (36). Volymökningen för fettsyror har fortsatt till oförändrade marginaler. De kapacitetshöjande investeringar som togs i drift under första kvartalet har gett full effekt under resten av året. Under fjärde kvartalet påverkades Tefacs rörelseresultat negativt av prisfallet på glycerol.

Binol har stärkt sin marknadsposition, vilket tillsammans med kostnadsanpassning av verksamheten bidragit till ett bättre rörelseresultat under året.

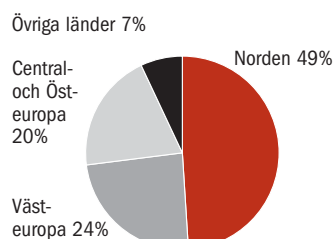
Affärsområde Feed Materials

(Mkr)	2003	2002	2001
Nettoomsättning	419	400	366
Bearbetningsersättning	118	120	99
Rörelseresultat	22	29	17
Operativt kapital	112	58	137
Avkastning på operativt kapital, %	24	28	15

Affärsområde Feed Materials rörelseresultat uppgick till 22 Mkr (29). Högre energipriser och ökade marknadssatsningar påverkade resultatet negativt under året. Försäljningen av foderråvaror har fortsatt att öka och Karlshamns har stärkt sina marknadspositioner i Norden. Kunderna prioriterar i allt högre grad produktsäkerhet och vegetabiliska råvaror.

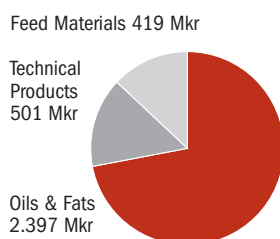
Problem vid idrifttagande av en kapacitetshöjande investering har påverkat rörelseresultatet negativt med 6 Mkr under 2003.

Geografisk fördelning
av Karlshamns försäljning 2003

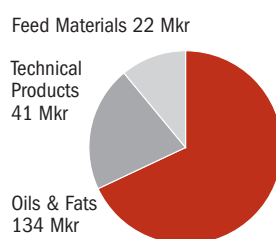
51% av Karlshamns försäljning sker till länder utanför Norden.

Nettoomsättning
per affärsområde 2003

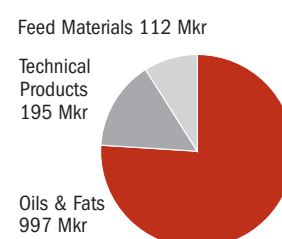
Oils & Fats svarar för 72% av Karlshamns nettoomsättning.

Rörelseresultat
per affärsområde 2003

Karlshamns samlade rörelseresultat uppgick till 197 Mkr.

Operativt kapital
per affärsområde 2003

Det totala operativa kapitalet uppgick till 1.304 Mkr.

Kassaflödesanalys för koncernen

Belopp i tusental kronor	2003	2002
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		
Rörelseresultat	197.293	211.391
Avskrivningar	94.738	91.660
Förändring av avsättningar	-1.492	-533
Övriga ej likviditetspåverkande poster	<u>1.197</u>	<u>-1.930</u>
	291.736	300.588
Erhållen ränta	-194	5.617
Erhållen utdelning	228	602
Erlagd ränta	-11.278	-17.054
Betald inkomstskatt	<u>-68.731</u>	<u>-22.835</u>
	211.761	266.918
Förändring av rörelsekapital		
Ökning av varulager	-17.987	-9.132
Ökning av kundfordringar	-18.975	-12.047
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	-32.836	47.326
Minskning/ökning av leverantörsskulder	-34.133	28.673
Ökning/minskning av övriga kortfristiga rörelseskulder	15.160	-11.937
Kassaflöde från den löpande verksamheten	122.990	309.801
INVESTERINGSVERKSAMHETEN		
Investeringar i immateriella och materiella anläggningstillgångar	-101.189	-110.621
Avyttrade materiella anläggningstillgångar	-	1.328
Avyttrade aktier och andelar	-	2.835
Placeringar i övriga finansiella anläggningstillgångar	122	-
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-101.067	-106.458
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		
Inlösen av optionsrätter	2.417	158
Upptagna lån	91.547	74.625
Amortering av skulder	-	-169.652
Minskning/ökning av kortfristiga finansiella skulder	-338	1.806
Utbetald utdelning	-73.511	-73.507
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	20.115	-166.570
Årets kassaflöde	42.038	36.773
Likvida medel vid årets början	105.994	70.440
Omräkningsdifferens i likvida medel	-3.996	-1.219
Likvida medel vid årets slut	144.036	105.994

Kommentarer till kassaflödesanalys

Den löpande verksamheten

Kassaflödet från den löpande verksamheten minskade under 2003 och uppgick till 123 Mkr (310) eller 5,85 kronor per aktie (14,75). En ökning av rörelsekapitalet har påverkat kassaflödet negativt.

Investeringsverksamheten

Kassaflödet från investeringsverksamheten uppgick under året till -101 Mkr (-106). Koncernens direktinvesteringar i anläggningstillgångar uppgick under året till 108 Mkr (103). Affärsområde Oils & Fats svarade för 47 Mkr (61) av koncernens direktinvesteringar, Technical Products för 24 Mkr (32) samt Feed Materials för 37 Mkr (10).

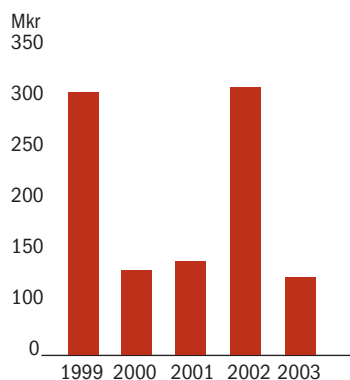
Likvida medel

Koncernens likvida medel uppgick vid årets slut till 144 Mkr (106), varav 142 Mkr (96) avser kassa och bank och 2 Mkr (10) kortfristiga placeringar.

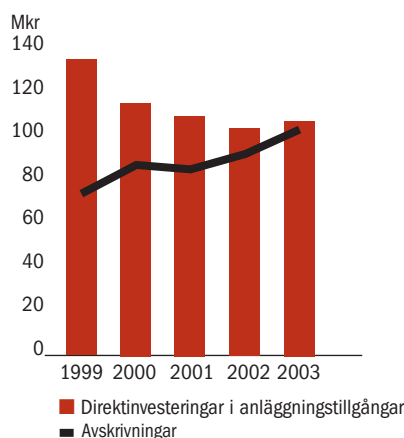
Nettolåneskuld

Nettolåneskulden ökade med 57 Mkr under 2003 och uppgick vid årets slut till 211 Mkr. Koncernens skulder till kreditinstitut ökade med 92 Mkr och uppgick vid årsskiftet till 276 Mkr.

Kassaflöde från den löpande verksamheten

Direktinvesteringar - Avskrivningar

Förändring av räntebärande nettolåneskuld

Belopp i tusental kronor	02-12-31	Kassaflöde	Förändring av lån	Andra förändringar	03-12-31
Långfristiga fordringar	-	-	-	2.858	2.858
Kortfristiga fordringar	514	-	-	102	616
Likvida medel	105.994	42.038	-	-3.996	144.036
Skulder till kreditinstitut	-184.574	-	-91.763	-	-276.337
Konvertibellån	-74.625	-	-	-	-74.625
Övriga skulder	-1.084	-	-	-6.142	-7.226
Räntebärande nettolåneskuld	-153.775	42.038	-91.763	-7.178	-210.678

Balansräkning för koncernen

Belopp i tusental kronor		03-12-31	02-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	Not 10	13.906	7.377
		13.906	7.377
Materiella anläggningstillgångar	Not 11		
Byggnader och mark		142.898	151.285
Maskiner och tekniska anläggningar		524.618	567.878
Inventarier, verktyg och installationer		14.502	12.638
Pågående nyanläggningar		57.840	8.790
		739.858	740.591
Finansiella anläggningstillgångar			
Aktier och andelar	Not 12, 23	432	432
Långfristiga fordringar	Not 13	10.494	11.659
		10.926	12.091
Summa anläggningstillgångar		764.690	760.059
Omsättningstillgångar			
Varulager	Not 14	455.039	439.534
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		442.332	430.135
Övriga fordringar	Not 15	74.440	24.635
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		18.739	11.066
		535.511	465.836
Kortfristiga placeringar			
Obligationer och värdepapper		2.450	9.521
Kassa och bank		141.586	96.473
Summa omsättningstillgångar		1.134.586	1.011.364
SUMMA TILLGÅNGAR		1.899.276	1.771.423

Kommentarer till balansräkningen

Tillgångar och rörelsekapital

Koncernens totala tillgångar vid årets slut uppgick till 1.899 Mkr, vilket var 128 Mkr högre än föregående år.

Koncernens rörelsekapital per den 31 december 2003 uppgick till 543 Mkr (420). I rörelsekapitalet ingår varulagret, som den 31 december 2003 uppgick till 455 Mkr, en ökning med 16 Mkr jämfört med föregående år. Rörelsefordringarna har ökat med 70 Mkr under året. Övriga fordringar ökade med 58 Mkr och kundfordringar ökade med 12 Mkr.

Eget kapital

Koncernens egna kapital ökade under året med 57 Mkr och uppgick per balansdagen till 972 Mkr.

Förändringen består av följande delposter:

	Mkr
Årets resultat	141
Inlösen av optionsrätter	3
Utdelning	-74
Omräkning av utländska dotterbolag	-13
Summa	57

Nyckeltal

Soliditeten vid årets slut uppgick till 51 procent (52).

Avkastningen på eget kapital minskade med 2 procent till 15 procent och avkastningen på operativt kapital minskade med 1 procent till 16 procent under 2003. Resultatet per aktie minskade från 7,23 kr till 6,73 kr medan eget kapital per aktie ökade med 2,71 kr och uppgick vid årets slut till 46,30 kr.

Belopp i tusental kronor

03-12-31

02-12-31

EGET KAPITAL OCH SKULDER**Eget kapital**

Not 16

Bundet eget kapital

Aktiekapital

210.326

210.020

Bundna reserver

486.483

406.492

696.809**616.512**

Fritt eget kapital

Fria reserver

134.411

147.074

Årets resultat

141.365

151.897

275.776**298.970****Summa eget kapital****972.585****915.482****Avsättningar**

Pensioner och liknande förpliktelser

1.523

3.028

Uppskjutna skatter

Not 18

119.939

107.735

Summa avsättningar**121.462****110.763****Långfristiga skulder**

Skulder till kreditinstitut

Not 19

276.337

184.574

Övriga långfristiga skulder

Not 20

75.473

75.473

Summa långfristiga skulder**351.810****260.047****Kortfristiga skulder**

Leverantörsskulder

236.190

268.457

Övriga kortfristiga skulder

Not 21

62.260

44.826

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Not 22

154.969

171.848

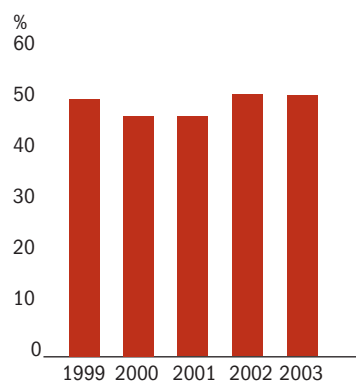
Summa kortfristiga skulder**453.419****485.131****SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER****1.899.276****1.771.423****Ställda säkerheter**

Inga

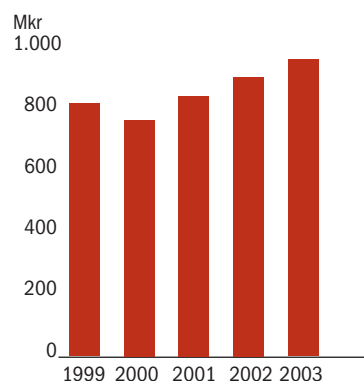
Inga

Ansvarsförbindelser

Not 24

20.260**34.378****Soliditet per 2003-12-31**

Soliditeten uppgick till 51%.

Eget kapital per 2003-12-31

Eget kapital uppgick till 972 Mkr.

Resultaträkning för moderbolaget

Belopp i tusental kronor		2003	2002
Nettoomsättning	Not 1, 2	2.309.589	2.256.194
Förändring av varulager		17.232	9.050
Aktiverat arbete för egen räkning		14.990	6.939
Övriga rörelseintäkter		10.536	9.028
Summa rörelseintäkter		2.352.347	2.281.211
Råvaror och förnödenheter		-1.525.639	-1.490.680
Handelsvaror		-146.130	-81.172
Övriga externa kostnader		-260.591	-228.001
Personalkostnader	Not 3	-259.704	-247.426
Avskrivningar	Not 10, 11	-62.461	-58.820
Summa rörelsekostnader		-2.254.525	-2.106.099
Rörelseresultat	Not 1	97.822	175.112
Resultat från finansiella investeringar	Not 5	24.297	22.130
Resultat efter finansiella poster		122.119	197.242
Bokslutsdispositioner	Not 6	-56.045	26.101
Skatt	Not 7	-14.898	-60.985
Årets resultat		51.176	162.358

Kassaflödesanalys för moderbolaget

Belopp i tusental kronor	2003	2002
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		
Rörelseresultat	97.822	175.112
Avskrivningar	<u>62.461</u>	<u>58.820</u>
	160.283	233.932
Erhållen ränta	10.365	13.003
Erhållen utdelning	8.244	9.602
Erlagd ränta	-22.640	-22.222
Betald inkomstskatt	<u>-59.367</u>	<u>-15.830</u>
	96.885	218.485
Förändring av rörelsekapital		
Ökning av varulager	-28.692	-2.117
Minskning/ökning av kundfordringar	26.577	-25.840
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	-4.016	19.670
Ökning/minskning av leverantörsskulder	156	-1.838
Ökning av övriga kortfristiga rörelseskulder	-76.121	-3.243
Kassaflöde från den löpande verksamheten	14.789	205.117
INVESTERINGSVERKSAMHETEN		
Investeringar i immateriella och materiella anläggningstillgångar	-69.204	-71.306
Avyttring materiella anläggningstillgångar	-	1.328
Avyttrade aktier och andelar	-	2.835
Förändring i övriga finansiella anläggningstillgångar	10.914	4.873
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-58.290	-62.270
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		
Inlösen av optionsrätter	2.417	158
Upptagna lån	92.240	74.858
Amortering av skuld	-1.696	-154.031
Erhållna koncernbidrag	22.700	31.000
Utbetald utdelning	-73.510	-73.507
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	42.151	-121.522
Årets kassaflöde	-1.350	21.325
Likvida medel vid årets början	68.211	46.886
Likvida medel vid årets slut	66.861	68.211

Balansräkning för moderbolaget

Belopp i tusental kronor

03-12-31

02-12-31

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar	Not 10	5.837	7.377
		5.837	7.377
Materiella anläggningstillgångar	Not 11		
Byggnader och mark		122.007	127.707
Maskiner och tekniska anläggningar		294.363	320.938
Inventarier, verktyg och installationer		4.031	5.931
Pågående nyanläggningar		57.053	8.789
		477.454	463.365
Finansiella anläggningstillgångar			
Aktier och andelar	Not 12, 23	285.111	285.111
Långfristiga fordringar	Not 13	92.363	104.368
		377.474	389.479
Summa anläggningstillgångar		860.765	860.221
Omsättningstillgångar			
Varulager	Not 14	334.732	306.040
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		270.566	297.143
Övriga fordringar	Not 15	185.470	124.927
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		15.351	8.558
		471.387	430.628
Kassa och bank		66.861	68.211
Summa omsättningstillgångar		872.980	804.879
SUMMA TILLGÅNGAR		1.733.745	1.665.100

Belopp i tusental kronor		03-12-31	02-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	Not 16		
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		210.326	210.020
Överkursfond		2.249	138
Uppskrivningsfond		34.848	34.848
Reservfond		42.000	42.000
		289.423	287.006
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst		175.914	87.066
Årets resultat		51.176	162.358
		227.090	249.424
Summa eget kapital		516.513	536.430
Obeskattade reserver	Not 17	295.533	239.488
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	Not 19	274.896	183.832
Övriga långfristiga skulder	Not 20	82.767	83.287
Summa långfristiga skulder		357.663	267.119
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		164.059	158.097
Övriga kortfristiga skulder	Not 21	272.002	330.498
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 22	127.975	133.468
Summa kortfristiga skulder		564.036	622.063
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1.733.745	1.665.100
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser	Not 24	26.379	43.069

Noter

(Belopp i tusentals kronor om inget annat anges)

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen och Redovisningsrådets rekommendationer och uttalanden. Tillämpade redovisningsprinciper är oförändrade i jämförelse med föregående år. Anpassning har skett till de rekommendationer från Redovisningsrådet som trätt i kraft under 2003, men detta har inte lett till något byte av redovisningsprincip.

Koncernredovisning

Dotterföretag

Koncernredovisningen omfattar Karlshamns AB och samtliga företag i vilka moderbolaget direkt eller indirekt innehar mer än 50 procent av röstetalet.

Förvärvsmetoden

Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden. I de fall anskaffningsvärdet för aktierna i det förvärvade dotterföretaget överstigit dotterföretagets egna kapital vid förvärvstidpunkten, har denna skillnad hänförs till dotterföretagets tillgångar eller goodwill. Dotterföretag konsolideras från och med förvärvsdagen till avyttringsdagen. Samtliga koncerntransaktioner, koncerninterna fordringar och skulder samt internvinster har eliminerats.

Omräkning av utländska dotterföretags bokslut

Samtliga utländska dotterföretag har klassificerats som självständiga utlandsverksamheter, varför dotterföretagets bokslut har omräknats enligt dagskursmetoden, dvs balansräkningen omräknas till balansdagskurs och resultaträkningen till genomsnittskurs. Härvid uppkomna kursdifferenser förs direkt till eget kapital. Vid avyttring av utländska dotterföretag resultatförs ackumulerade kursdifferenser som en del av realisationsresultatet.

Omräkning har skett till följande valutakurser:

Valuta	Genomsnittskurs		Balansdagskurs	
	2003	2002	03-12-31	02-12-31
USD	8,08	9,71	7,25	8,78
EURO	9,12	9,14	9,06	9,15
GBP	13,24	14,57	12,89	14,07

Uppskjuten skatt

Koncernen redovisar uppskjuten skatt hänförlig till obesattade reserver och koncernmässiga justeringar. Obesattade reserver och bokslutsdispositioner i enskilda företag återförs i koncernredovisningen med tillämpning av aktuell skattesats i respektive land. Den därvid beräknade uppskjutna skatten redovisas i koncernens resultaträkning som uppskjuten skatt. Den ackumulerade uppskjutna skatteskulden redovisas i koncernens balansräkning som uppskjuten skatt under Avsättning.

Intresseföretag

De företag, i vilka Karlshamns AB innehar ett långsiktigt aktieinnehav med mellan 20 och 50 procent av röstetalet, klassificeras som intresseföretag. Intresseföretagen är tillsammans av ringa betydelse och redovisas därför enligt anskaffningskostnadsmetoden i koncernredovisningen.

Värdering

Intäktsredovisning

Försäljning redovisas vid leverans av varor och efter kundens accept. Försäljning redovisas netto efter moms och rabatter och efter att koncernintern försäljning har eliminerats.

Leasing

Koncernen har inga leasingobjekt som klassificeras som finansiell leasing. De leasingavtal som koncernen har är klassificerade som operationell leasing och är av ringa omfattning.

FoU

Utgifter för forskning och utveckling kostnadsförs i takt med att de uppkommer. Forskningsarbetet består främst av forskning i syfte att optimera oljors och specialfettens egenskaper och funktioner, dels för den slutprodukt där olja och fett skall ingå, och dels för att effektivisera tillverkningsprocessen av slutprodukten i fråga. Inget av detta uppfyller kraven för aktivering i RR 15 och kostnadsförs därför.

Pensioner

Redovisning av pensioner sker enligt respektive lands regler.

Lånekostnader

Samtliga lånekostnader kostnadsförs i den period till vilken de hänför sig.

Konvertibellån

Konvertibellånet värderas till teckningskurs då beräkning enligt RR27 avseende egetkapitalandel leder till en obetydlig skillnad.

Immateriella och materiella anläggningstillgångar

Immateriella och materiella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar enligt plan. Avskrivningarna baseras på tillgångarnas bedömda nyttjandetid. Goodwill skrivs av över 5 eller 10 år. För maskiner och tekniska anläggningar samt inventarier, verktyg och installationer tillämpas avskrivningstider som ligger mellan 3 och 15 år. Industribyggnader och forskningslaboratorium skrivs av över 20 respektive 25 år och kontorsbyggnader över 50 år. I de fall en tillgångs redovisade värde överstiger dess beräknade återvinningsvärde, skrivs tillgången ned omedelbart till sitt återvinningsvärde.

Varulager

Varulager värderas till det lägsta av anskaffningsvärde och nettoförsäljningsvärde. Anskaffningsvärdet beräknas genom först-in-först-ut-principen (FIFU). Anskaffningsvärdet för färdiga varor och varor under tillverkning består av direkt material, direkt lön, andra direkta tillverkningskostnader och en skälig andel av indirekta tillverkningskostnader baserade på normal produktionskapacitet, men exklusive lånekostnader. Nettoförsäljningsvärdet består av det beräknade försäljningspriset under normala omständigheter minskat med kostnaden för eventuellt färdigställande samt försäljningskostnader.

Fordringar

Fordringar värderas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Fordringar och skulder i utländsk valuta

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs. I de fall valutasäkringsåtgärd genomförts används terminskursen. Vinster och förluster på rörelsefordringar och rörelseskulder redovisas i rörelseresultatet, medan vinster och förluster på finansiella fordringar och skulder redovisas som finansiella poster.

Terminskontrakt i råvaror och valutor

Huvuddelen av de råvaru- och valutakontrakt som ingåtts avser att säkra inköpspriset i tecknade försäljningsavtal. Resultat avseende stängda positioner resultatförs löpande.

Skatter

Skattekostnaden i resultaträkningen inkluderar all skatt som belöper på redovisat resultat. Dessa skatter har beräknats enligt varje lands skatteregler och består av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Uppskjuten skatt redovisas enligt balansräkningsmetoden på samtliga temporära skillnader som uppkommer mellan det skattemässiga värdet på tillgångar och skulder och dessas redovisade värden i balansräkningen. De huvudsakliga temporära skillnaderna härrör från avskrivning av materiella anläggningstillgångar, avsättningar för pensioner och andra pensionsförmåner samt skattemässiga underskottsavdrag. Beslutade skattesatser i respektive land har använts vid beräkning av uppskjuten skatt. Uppskjutna skattefordringar redovisas i den omfattning det är sannolikt att framtida skattemässiga resultat kommer att kunna avräknas mot överskott vid framtida taxering. I moderbolaget redovisas den uppskjutna skatteskulden på obeskattade reserver som en del av obeskattade reserver på grund av kopplingen mellan redovisning och beskattning.

Övrigt

Likvida medel

I kassaflödesanalysen inkluderar likvida medel kassa, banktillgodohavanden och övriga kortfristiga placeringar som kan omvandlas till kontanter inom tre månader samt checkräkningskredit.

Segmentsredovisning

Koncernen bedriver verksamhet i tre affärsområden: Oils & Fats, Technical Products och Feed Materials. Dessa utgör de primära segmenten. I moderbolaget återfinns Oils & Fats och Feed Materials. Verksamheten fördelat per geografiska områden Norden, Västeuropa, Central- och Östeuropa samt Övriga länder, betraktas som sekundära segment.

Internprissättning

Prissättning mellan koncernbolag sker på marknadsmässiga villkor.

Resultat per aktie

Resultat per aktie har beräknats i enlighet med RR18, d v s som resultatet enligt resultaträkningen justerat för räntekostnaden på konvertibla skuldebrev i relation till genomsnittligt antal aktier före och efter konvertering.

Not 1 – Primära segment – affärsområde

2003	Oils & Fats	Technical Products	Feed Materials	Ej fördelat	Eliminering	Koncernen
Intäkter						
Extern försäljning	2.396.783	500.954	418.933			3.316.670
Intern försäljning	48.816	190.099	405.742		-644.657	-
Summa intäkter	2.445.599	691.053	824.675		-644.657	3.316.670
Resultat						
Rörelseresultat per affärsområde	133.758	41.584	21.951			197.293
Utdelning						244
Ränteintäkter						2.963
Räntekostnader						-14.912
Årets skattekostnad						-44.223
Årets nettoresultat						141.365
Övriga upplysningar						
Operativa tillgångar	1.383.528	255.374	196.369	-	-86.649	1.748.622
Övriga tillgångar	-	-	-	150.654	-	150.654
Summa tillgångar	1.383.528	255.374	196.369	150.654	-86.649	1.899.276
Operativa skulder	387.004	60.180	84.456	-	-86.563	445.077
Övriga skulder och eget kapital	-	-	-	1.454.199	-	1.454.199
Summa skulder och eget kapital	387.004	60.180	84.456	1.454.199	-86.563	1.899.276
Investeringar	46.685	23.699	37.249			107.633
Avskrivningar	73.657	10.203	10.878			94.738
Kostnader, utöver avskrivningar, som inte motsvaras av utbetalningar						295

2002	Oils & Fats	Technical Products	Feed Materials	Ej fördelat	Eliminering	Koncernen
Intäkter						
Extern försäljning	2.394.333	454.564	399.666			3.248.563
Intern försäljning	43.163	175.319	408.508		-626.990	-
Summa intäkter	2.437.496	629.883	808.174		-626.990	3.248.563
Resultat						
Rörelseresultat per affärsområde	145.911	36.079	29.401			211.391
Utdelning och vinst vid avyttring av aktier						3.009
Ränteintäkter						5.712
Räntekostnader						-20.082
Årets skattekostnad						-48.133
Årets nettoresultat						151.897
Övriga upplysningar						
Operativa tillgångar	1.342.677	230.575	151.688	-	-69.190	1.655.750
Övriga tillgångar	-	-	-	115.673	-	115.673
Summa tillgångar	1.342.677	230.575	151.688	115.673	-69.190	1.771.423
Operativa skulder	384.795	66.636	93.645	-	-69.637	475.439
Övriga skulder och eget kapital	-	-	-	1.295.984	-	1.295.984
Summa skulder och eget kapital	384.795	66.636	93.645	1.295.984	-69.637	1.771.423
Investeringar	60.990	32.510	9.735			103.235
Avskrivningar	71.175	9.219	11.266			91.660
Kostnader, utöver avskrivningar, som inte motsvaras av utbetalningar						2.463

Nettoomsättning och rörelseresultat per affärsområde i moderbolaget

Affärsområde	Nettoomsättning		Rörelseresultat	
	2003	2002	2003	2002
Oils & Fats	1.890.656	1.856.528	75.871	145.711
Feed Materials	418.933	399.666	21.951	29.401
Summa	2.309.589	2.256.194	97.822	175.112

Not 2 – Försäljning, tillgångar och investeringar på geografiska områden

Koncernen	Nettoomsättning		Tillgångar	Investeringar
	2003	2002	2003	2002
Norden	1.635.822	1.630.147	1.486.945	1.392.155
Västeuropa	787.133	684.896	309.380	287.138
Central- och Östeuropa	656.694	681.934	33.109	27.526
Övriga länder	237.021	251.586	5.837	18.121
Summa	3.316.670	3.248.563	1.835.271	1.724.940
Ofördelade tillgångar samt elimineringar			64.005	46.483
Summa			1.899.276	1.771.423

Moderbolaget	Nettoomsättning	
	2003	2002
Norden	1.586.997	1.437.486
Västeuropa	103.382	107.791
Central- och Östeuropa	490.719	556.836
Övriga länder	128.491	154.081
Summa	2.309.589	2.256.194

Not 3 – Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	Koncernen		Moderbolag	
	2003	2002	2003	2002
Löner och andra ersättningar	259.294	258.513	167.809	158.040
Sociala kostnader	116.292	118.012	83.857	80.474
(varav pensionskostnader)	(38.313)	(43.718)	(28.825)	(28.114)

Av koncernens pensionskostnader avser 8.615 tkr (7.433) styrelse, VD och övriga ledande befattningshavare.

Löner och andra ersättningar fördelade per land och mellan styrelseledamöter m fl och övriga anställda:

	2003			2002		
	Styrelse, VD samt övriga ledande befattningshavare		Övriga anställda	Styrelse, VD samt övriga ledande befattningshavare		Övriga anställda
	Lön och ersättning	Varav bonus	Lön och ersättning	Lön och ersättning	Varav bonus	Lön och ersättning
Moderbolag i Sverige	15.412	772	152.397	13.895	553	144.145
Dotterföretag i Sverige	2.113	-	40.184	2.151	166	38.793
	17.525	772	192.581	16.046	719	182.938
Dotterföretag utomlands:						
Nederländerna	1.019	-	31.656	3.027	-	33.400
Storbritannien	927	-	11.589	1.049	-	18.815
Litauen	-	-	598	-	-	619
Malaysia	590	-	509	728	-	447
Polen	-	-	1.692	-	-	837
Tjeckien	453	-	156	459	-	148
Koncernen totalt	20.514	772	238.780	21.309	719	237.204

I enlighet med bolagsstämman beslut har arvode till styrelseledamöter, som inte är anställda i koncernen, utgått med 900 tkr (900), varav 370 tkr (370) till ordförande. Inga arvoden utöver styrelsearvoden har utgått.

Till verkställande direktören har utgått lön under 2003 på sammanlagt 3.029 tkr (2.845) inklusive bostadsförmån. Därutöver har utgått bonus på 500 tkr (350) som är relaterad till uppfyllda mål gällande affärsutveckling. Övriga ledande befattningshavare innefattar totalt 14 personer. Till dessa har utgått ersättningar och förmåner om totalt 11.997 tkr (11.747) under 2003.

Verkställande direktören har enligt avtal rätt att avgå i pension från 58 års ålder med bibehållande av 54 procent av årslönen exklusive förmåner fram till 65 års ålder, då normal pension utgår. Av de övriga ledande befattningshavarna har fyra personer rätt att gå i pension från 60 års ålder med bibehållande av 70 procent av årslönen exklusive förmåner fram till 65 års ålder, då normal pension utgår, medan de övriga har pensionsvillkor i enlighet med gällande kollektivavtal. Alla pensioner har tryggats genom premieinbetalningar till försäkringsbolag.

Uppsägningstiden från företagets sida för verkställande direktören är ett år, medan uppsägningstiden från VD:s sida är sex månader. I gruppen övriga ledande befattningshavare har sju personer likartade uppsägningsvillkor medan övriga har uppsägningsvillkor i enlighet med gällande kollektivavtal.

Ersättningar till verkställande direktören bereds av ersättningskommittén och beslutas av moderbolagets styrelse. Ersättningar till övriga ledande befattningshavare bereds av verkställande direktören och beslutas av ersättningskommittén.

Aktierelaterade ersättningar till anställda

Personalkonvertibel 1999

Bolagsstämman den 18 maj 1999 beslutade att moderbolaget skulle uppta förlagslån om nominellt högst 2.825.000 kronor genom emission av skuldebrev med högst 565.000 optionsrätter till nyteckning av aktier. Totalt tecknades 167.800 optionsrätter av det totalt erbjudna antalet om 546.400 optionsrätter. Priset på en optionsrätt fastslogs till 7,20 kr och teckningskursen för tiden 1 september 1999 – 31 augusti 2001 till 101 kr per aktie samt för tiden 1 september 2001 – 1 juli 2004 till 79 kr per aktie. Utspädning vid full konvertering blir 0,8 procent. Förlagslånet löpte med en årlig ränta på tre procent och förföll till betalning den 1 juli 2000.

Personalkonvertibel 2002

Bolagsstämman beslutade i april 2002 att erbjuda de fast anställda i Sverige, Storbritannien och Nederländerna att teckna konvertibla skuldförbindelser i moderbolaget om totalt 93.700.000 kr. Av det totala erbjudandet tecknades konvertibler för totalt 74.625.000 kr, eller cirka 80 procent. Utspädningseffekten vid full konvertering blir cirka 3,5 procent av aktiekapitalet och rösterna. Lånebeloppet förfaller till betalning den 20 juni 2007 i den mån konvertering inte ägt rum dessförinnan. Konverteringskursen fastställdes till 100 kr och lånet kan konverteras från 10 maj 2005 till 10 maj 2007. Förlagslånet löper med en årlig räntesats motsvarande STIBOR med avdrag av 0,50 procentenheter.

Not 4 – Medelantalet anställda, mm

	2003			2002		
	Antal anställda	Varav män	Varav kvinnor	Antal anställda	Varav män	Varav kvinnor
Medelantalet anställda						
Moderbolag Sverige	487	381	106	475	372	103
Dotterföretag i Sverige	136	111	25	136	112	24
	623	492	131	611	484	127
Dotterföretag utomlands:						
Nederländerna	83	68	15	86	71	15
Storbritannien	33	27	6	40	34	6
Litauen	5	3	2	5	3	2
Malaysia	5	2	3	5	2	3
Polen	5	2	3	4	2	2
Tjeckien	3	1	2	3	1	2
Totalt utanför Sverige	134	103	31	143	113	30
Koncernen totalt	757	595	162	754	597	157

Styrelseledamöter och ledande befattningshavare

	2003		2002	
	Antal på balansdagen	Varav män %	Antal på balansdagen	Varav män %
Koncernen (inkl dotterbolag)				
Styrelseledamöter	70	90	70	91
Verkställande direktörer och andra ledande befattningshavare	51	92	50	94
Moderbolaget				
Styrelseledamöter ⁽¹⁾	8	87	8	87
Verkställande direktör och andra ledande befattningshavare	15	93	15	93

⁽¹⁾ Varav två personalrepresentanter, varav en man.

Sjukfrånvaro %

	Moderbolaget 2003-07-01 – 2003-12-31
Total sjukfrånvaro	3,8
varav långtidssjukfrånvaro	23,7
- sjukfrånvaro för män	3,5
- sjukfrånvaro för kvinnor	4,8
- anställda – 29 år	1,4
- anställda 30 – 49 år	2,4
- anställda 50 år –	7,1

Not 5 – Resultat från finansiella investeringar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Resultat från aktier i dotterföretag				
Utdelning			8.000	9.000
Koncernbidrag			29.200	22.700
Resultat från aktier i intresseföretag				
Vinst vid avyttring av aktier	-	2.407	-	2.407
Utdelning	244	602	244	602
Resultat från fordringar				
Ränteutgifter dotterföretag, långfristiga			8.040	9.174
Ränteutgifter övriga	2.963	5.712	1.906	2.718
Räntekostnader				
Räntekostnader dotterföretag			-9.330	-7.603
Räntekostnader konvertibellån	-2.609	-1.576	-2.609	-1.576
Räntekostnader övriga	-12.303	-18.506	-11.154	-15.292
Finansnetto	-11.705	-11.361	24.297	22.130

Not 6 – Bokslutsdispositioner

	Moderbolaget	
	2003	2002
Förändring avskrivning utöver plan,		
-byggnader	3.724	3.724
-maskiner och tekniska anläggningar samt inventarier, verktyg och installationer	-68.336	49.477
Förändring periodiseringsfond	8.567	-27.100
Summa	-56.045	26.101

Not 7 – Skatt

	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Aktuell skatt för året	-30.539	-66.173	-14.744	-60.304
Aktuell skatt hänförlig till tidigare år	916	-	937	-
Uppskjuten skatt avseende skattepliktiga temporära skillnader	-12.204	20.603	-	-
Kursdifferenser	-1.369	-708	-	-
Uppskjuten skatt avseende avdragsgilla temporära skillnader	-1.027	-1.855	-1.091	-681
Summa	-44.223	-48.133	-14.898	-60.985

Skillnaden mellan nominell skatt och faktisk skattekostnad		Koncernen		Moderbolaget	
		2003	2002	2003	2002
Redovisat resultat före skatt		185.588	200.030	66.074	223.342
Nominell skatt 28%		51.965	56.008	18.501	62.536
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader		2.122	2.050	807	1.088
Skatteeffekt av ej skattepliktiga intäkter		-3.267	-2.792	-3.158	-2.738
Justering för aktuell skatt tidigare år		-916	-	-937	-
Justering för uppskjuten skatt tidigare år		-	-6.805	-	-
Uppskjuten skattefordran pensioner		-	-43	-	681
Effekt av utländska skattesatser		-8.829	383	-	-
Skatt på koncernjusteringar		3.501	1.298	-	-
Utnyttjade ej tidigare redovisade förlustavdrag		-	-1.542	-	-
Övrigt		-373	-424	-315	-582
Summa		44.223	48.133	14.898	60.985

Not 8 – Resultat per aktie

	Koncernen	
	2003	2002
Redovisat resultat	141.365	151.897
Räntekostnader på konvertibla skuldebrev	2.608	1.576
Skatt hänförlig till ovanstående poster	-730	373
Resultat för beräkning av resultat per aktie efter utspädning	143.243	153.032

	Koncernen	
	2003	2002
Genomsnittligt antal aktier före utspädning (tusental)	21.006	21.002
Förmodad inlösen av optionsrätter	6	12
Förmodad konvertering av konvertibla skuldebrev	746	373
Genomsnittligt antal aktier efter utspädning	21.758	21.387

Not 9 – Utdelning per aktie

På bolagsstämman 2004-04-21 kommer en utdelning avseende år 2003 på 3,50 kr per aktie, totalt 73.671.150 kr att föreslås. Detta belopp har inte redovisats som skuld, utan kommer att redovisas som en vinstdisposition under eget kapital, för räkenskapsåret 2004. Utdelningarna avseende 2002 och 2001 uppgick till 3,50 kr respektive 3,50 kr.

Not 10 – Immateriella anläggningstillgångar

	Koncernen Goodwill		Moderbolag Goodwill	
	2003	2002	2003	2002
Ingående anskaffningsvärde	7.700	-	7.700	-
Inköp	8.142	7.700	-	7.700
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	15.842	7.700	7.700	7.700
Ingående avskrivningar	323	-	323	-
Årets avskrivningar	1.613	323	1.540	323
Utgående ackumulerade avskrivningar	1.936	323	1.863	323
Utgående planenligt restvärde	13.906	7.377	5.837	7.377

Not 11 – Materiella anläggningstillgångar

	Byggnader och mark		Maskiner och tekniska anläggningar		Inventarier, verktyg och installationer		Pågående nyanläggningar	
Koncernen	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002
Ingående anskaffningsvärde	354.802	349.266	1.195.013	1.112.128	96.623	93.639	8.790	40.713
Inköp	764	4.356	40.472	77.380	5.436	5.075	52.820	8.726
Försäljningar och utrangeringar	-	-	-1.392	-11.854	-1.617	-1.528	-	-1.328
Omklassificeringar	815	3.558	-7.733	35.119	10.688	644	-3.770	-39.321
Kursdifferenser	-1.769	-2.378	-14.738	-17.760	-1.159	-1.207	-	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	354.612	354.802	1.211.622	1.195.013	109.971	96.623	57.840	8.790
Ingående avskrivningar	238.365	230.799	627.135	569.897	83.985	77.888	-	-
Försäljningar och utrangeringar	-	-	-778	-6.710	-1.614	-1.434	-	-
Omklassificeringar	-	-	-6.853	-803	6.853	803	-	-
Årets avskrivningar	9.030	8.770	76.838	74.821	7.255	7.745	-	-
Kursdifferenser	-833	-1.204	-9.338	-10.070	-1.010	-1.017	-	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	246.562	238.365	687.004	627.135	95.469	83.985	-	-
Ingående uppskrivningar	34.848	34.848	-	-	-	-	-	-
Utgående ackumulerade uppskrivningar	34.848	34.848	-	-	-	-	-	-
Utgående planenligt restvärde	142.898	151.285	524.618	567.878	14.502	12.638	57.840	8.790
Taxeringsvärden								
Svenska företag								
Byggnader	95.615	100.282						
Mark	44.319	44.146						
Summa	139.934	144.428						
Bokfört värde för motsvarande tillgångar	124.294	130.129						
Varav mark	51.107	49.997						

Not 11 – Materiella anläggningstillgångar (forts)

	Byggnader och mark		Maskiner och tekniska anläggningar		Inventarier, verktyg och installationer		Pågående nyanläggningar	
Moderbolaget	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002
Ingående anskaffningsvärde	286.311	278.498	495.838	424.406	28.998	26.586	8.789	40.713
Inköp	764	4.255	20.057	35.669	2.155	2.412	52.034	8.725
Försäljningar och utrangeringar	-	-	-	-	-	-	-	-1.328
Omklassificeringar	815	3.558	2.955	35.763	-	-	-3.770	-39.321
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	287.890	286.311	518.850	495.838	31.153	28.998	57.053	8.789
Ingående avskrivningar	193.452	186.438	174.900	127.531	23.067	18.953	-	-
Försäljningar och utrangeringar	-	-	-	-	-	-	-	-
Årets avskrivningar	7.279	7.014	49.587	47.369	4.055	4.114	-	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	200.731	193.452	224.487	174.900	27.122	23.067	-	-
Ingående uppskrivningar	34.848	34.848	-	-	-	-	-	-
Utgående ackumulerade uppskrivningar	34.848	34.848	-	-	-	-	-	-
Utgående planenligt restvärde	122.007	127.707	294.363	320.938	4.031	5.931	57.053	8.789
Taxeringsvärden								
Byggnader	92.540	97.228						
Mark	43.213	43.061						
Summa	135.753	140.289						
Bokfört värde för motsvarande tillgångar	122.007	127.707						
Varav mark	50.742	49.607						

Not 12 – Aktier och andelar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Aktier i dotterföretag				
Ingående anskaffningsvärde			238.595	230.545
Årets anskaffning			-	8.050
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden			238.595	238.595
Ingående uppskrivningar			94.878	94.878
Utgående ackumulerade uppskrivningar			94.878	94.878
Ingående nedskrivningar			48.793	48.793
Utgående ackumulerade nedskrivningar			48.793	48.793
Utgående planenligt restvärde			284.680	284.680
Aktier i intresseföretag				
Ingående anskaffningsvärde	282	711	282	711
Försäljning	-	-429	-	-429
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	282	282	282	282
Utgående planenligt restvärde	282	282	282	282
Aktier i övriga företag				
Ingående anskaffningsvärde	150	150	149	149
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	150	150	149	149
Utgående planenligt restvärde	150	150	149	149
Summa	432	432	285.111	285.111

Specifikation över aktieinnehav återfinns i not 23.

Not 13 – Långfristiga fordringar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Fordringar hos dotterföretag				
Ingående anskaffningsvärde			163.338	176.260
Utlåning			330	432
Amortering			-9.178	-9.101
Omräkningsdifferenser			-2.066	-4.253
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden			152.424	163.338
Ingående nedskrivningar			65.935	65.935
Utgående ackumulerade nedskrivningar			65.935	65.935
Bokfört värde fordringar hos dotterföretag			86.489	97.403
Övriga fordringar				
<u>Räntebärande</u>				
Ingående anskaffningsvärde	0	5.562	-	2.529
Återbäringsmedel KP och Alecta	2.858	-5.562	-	-2.529
	2.858	0	-	0
<u>Ej räntebärande</u>				
Ingående anskaffningsvärde	11.659	11.945	6.965	7.646
Uppskjuten skattefordran	-1.028	-1.855	-1.091	-681
Återbäringsmedel KP och Alecta	-2.995	-	-	-
Utlåning	-	1.569	-	-
	7.636	11.659	5.874	6.965
Bokfört värde övriga fordringar	10.494	11.659	5.874	6.965
Summa långfristiga fordringar	10.494	11.659	92.363	104.368

Not 14 – Varulager

	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Råvaror och förnödenheter	318.214	308.323	239.243	227.783
Varor under tillverkning	56.329	53.298	49.191	46.052
Färdiga varor och handelsvaror	80.496	77.913	46.298	32.205
Summa	455.039	439.534	334.732	306.040

Not 15 – Övriga fordringar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
<u>Räntebärande</u>				
Återbäringsmedel KP och Alecta	616	514	-	-
<u>Ej räntebärande</u>				
Fordran dotterföretag			139.698	103.890
Skattefordran	24.825	-	27.512	-
Övriga fordringar	48.999	24.121	18.260	21.037
	73.824	24.121	185.470	124.927
Summa	74.440	24.635	185.470	124.927

Not 16 – Eget kapital

Koncernen	Aktie- kapital	Bundna reserver	Fritt eget kapital	Summa
Enligt fastställd balansräkning 01-12-31	210.000	381.884	257.691	849.575
Inlösen av optionsrätter	20	138		158
Utdelning			-73.507	-73.507
Förskjutning mellan bundet och fritt eget kapital		24.470	-24.470	0
Omräkningsdifferenser			-12.641	-12.641
Årets resultat			151.897	151.897
Enligt fastställd balansräkning 02-12-31	210.020	406.492	298.970	915.482
Inlösen av optionsrätter	306	2.111		2.417
Utdelning			-73.510	-73.510
Förskjutning mellan bundet och fritt eget kapital		77.880	-77.880	0
Omräkningsdifferenser			-13.169	-13.169
Årets resultat			141.365	141.365
Enligt balansräkning 03-12-31	210.326	486.483	275.776	972.585

Moderbolaget	Aktie- kapital	Överkurs- fond	Uppskriv- ningsfond	Reserv- fond	Fritt eget kapital	Summa
Enligt fastställd balansräkning 01-12-31	210.000	-	34.848	42.000	160.573	447.421
Inlösen av optionsrätter	20	138				158
Utdelning					-73.507	-73.507
Årets resultat					162.358	162.358
Enligt fastställd balansräkning 02-12-31	210.020	138	34.848	42.000	249.424	536.430
Inlösen av optionsrätter	306	2.111				2.417
Utdelning					-73.510	-73.510
Årets resultat					51.176	51.176
Enligt balansräkning 03-12-31	210.326	2.249	34.848	42.000	227.090	516.513

Aktiekapitalet är fördelat på 21.032.600 aktier à nominellt 10 kronor. Samtliga aktier är till fullo betalda.

Antal aktier 02-12-31	21.002.000
Utnyttjade optioner	30.600
Antal aktier 03-12-31	21.032.600

Not 17 – Obeskattade reserver

	Moderbolaget	
	2003	2002
Avskrivningar utöver plan,		
- byggnader	21.615	25.339
- maskiner och tekniska anläggningar samt inventarier, verktyg och installationer	122.559	54.223
Periodiseringsfond	151.359	159.926
Summa	295.533	239.488

Not 18 – Uppskjutna skatter

Temporära skillnader	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Uppskjuten skattefordran				
Underskottsavdrag	1.133	975	-	-
Pensioner	5.960	7.096	5.331	6.373
Övrigt	543	592	543	592
Summa	7.636	8.663	5.874	6.965
Uppskjuten skatteskuld				
Obeskattade reserver	106.050	87.633	-	-
Koncernjusteringar	-5.958	-1.732	-	-
Maskiner och inventarier	19.847	21.834	-	-
Summa	119.939	107.735	-	-

Uppskjuten skattefordran redovisas i posten Långfristiga fordringar, se not 13.

Not 19 – Skulder till kreditinstitut

	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Räntebärande				
Upplåning i utländsk valuta	126.910	128.086	126.910	128.086
Kreditmarknadslån	149.427	56.488	147.986	55.746
Summa	276.337	184.574	274.896	183.832
Varav förfaller till betalning efter mer än fem år	0	0	0	0

Not 20 – Övriga långfristiga skulder

	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Räntebärande				
Skulder till dotterföretag			3.768	3.928
Konvertibellån	74.625	74.625	74.625	74.625
Övriga långfristiga skulder	848	848	-	-
	75.473	75.473	78.393	78.553
Ej räntebärande				
Skulder till dotterföretag			3.526	3.886
Övriga långfristiga skulder	-	-	848	848
	-	-	4.374	4.734
Summa	75.473	75.473	82.767	83.287
Varav förfaller till betalning efter mer än fem år	0	0	0	0

Not 21 – Övriga kortfristiga skulder

	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Räntebärande				
Skulder till dotterföretag			-	43.600
Övriga skulder	6.378	236	-	-
	6.378	236	-	43.600
Ej räntebärande				
Skatteskulder	-	13.536	-	18.048
Skulder till dotterföretag			258.091	243.060
Övriga skulder	55.882	31.054	13.911	25.790
	55.882	44.590	272.002	286.898
Summa	62.260	44.826	272.002	330.498

Not 22 – Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Ej räntebärande				
Upplupna lönekostnader	42.615	44.336	29.656	27.922
Upplupna sociala kostnader	20.769	19.930	14.753	14.677
Upplupna pensionskostnader	12.180	21.572	9.596	13.451
Tullavgifter	55.250	50.882	55.250	50.202
Övrigt	24.155	35.128	18.720	27.216
Summa	154.969	171.848	127.975	133.468

Not 23 – Specifikation av aktier och andelar

MODERBOLAGETS AKTIER I DOTTERFÖRETAG

	Org. nummer	Säte	Antal aktier	Kapital-andel %	Bokfört värde
Karlshamns Sweden AB	556377-1574	Karlshamn	1.000	100	144.778
Tefac AB	556283-5214	Karlshamn	1.000	100	40.050
Binol AB	556111-3472	Karlshamn	20.000	100	3.000
Karlshamns Crushing & Feed AB	556026-0811	Karlshamn	81.000	100	9.238
Belico Holding AB	556537-0904	Karlshamn	9.000	100	750
Karlshamns Lipid Specialities AB	556283-5156	Karlshamn	20.000	100	3.040
Gnikiv East Holding AB	556379-1598	Karlshamn	1.000	100	100
Karlshamns Baltic Holding AB	556381-8664	Karlshamn	1.000	100	100
UAB Karlshamns Baltic, Litauen		Vilnius	254	100	-
Karlshamns spol. s.r.o., Tjeckien		Prag		100	-
Karlshamns Polska Sp.z o.o., Polen		Warszawa	100	100	-
Lipex AB	556345-4585	Karlshamn	1.000	100	100
Filium AB	556305-9426	Karlshamn	20.000	100	230
Binol Vegetabiliska Oljor AB	556345-4577	Karlshamn	2.000	100	200
Karlshamns Re AG, Schweiz		Zug	1.090	100	8.050
Karlshamns BV, Nederländerna		Zaandijk	500	100	2.145
Karlshamns UK Holdings Plc., Storbritannien		Hull	4.848.499	100	69.960
Karlshamns International Plc., Storbritannien		Hull	50.000	100	-
Chambers & Fergus Ltd, Storbritannien		Hull	900.000	100	-
Karlshamns Ltd, Storbritannien		Hull	1.500.000	100	-
Karlshamns (M) Sdn. Bhd., Malaysia		Kuala Lumpur	1.500.000	100	2.806
Karlshamns Far East Sdn. Bhd., Malaysia		Kuala Lumpur	500.000	100	133
Karlshamns Specialty Fats Sdn. Bhd., Malaysia		Kuala Lumpur	2	100	0
Summa					284.680

KONCERNENS OCH MODERBOLAGETS AKTIER I INTRESSEFÖRETAG

	Säte	Antal aktier	Kapital-andel %	Bokfört värde	Koncernens andel av rörelse-resultat 2003	Koncernens andel av eget kapital 2003
Utländska						
Akoleo S.A., Schweiz	Geneve	60	20	282	361	2.113
Summa				282	361	2.113

KONCERNENS OCH MODERBOLAGETS AKTIER OCH ANDELAR I ÖVRIGA FÖRETAG

	Org. nummer	Säte	Antal aktier	Kapital-andel %	Bokfört värde
Svensk Raps AB	556220-7406	Malmö	300	10,0	59
Elektronikcentrum i Svängsta AB	556254-0905	Svängsta	1.609	8,7	90
Föreningsandelar och mindre aktieposter			5	0	1
Summa					150

Not 24 – Ansvarsförbindelser

	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Borgensförbindelser				
Till förmån för dotterföretag			20.379	35.179
Övriga	20.260	34.378	6.000	7.890
Summa	20.260	34.378	26.379	43.069

Not 25 – Arvode till revisorer

	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Öhrlings PricewaterhouseCoopers				
Revisionsuppdrag	1.631	1.492	503	600
Andra uppdrag	913	944	773	644

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter. Allt annat är andra uppdrag.

Not 26 – Inköp och försäljning mellan koncernbolag

Moderbolagets försäljning till andra koncernbolag uppgår till 11 procent (9) av nettoomsättningen och inköpen uppgår till 10 procent (10) av rörelsekostnaderna.

Not 27 – Risk- och känslighetsanalys

Koncernens hantering av risker beskrivs i avsnittet Risk- och känslighetsanalys på sidan 62.

Karlshamn den 10 mars 2004

Melker Schörling
Styrelsens ordförande

Clas Eriksson

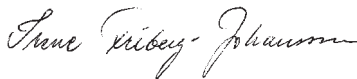
Håkan Hellmo

Mikael Ekdahl

Gösta Wiking

Irene Friberg-Johansson

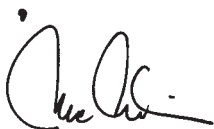

Leif Håkansson

Jerker Hartwall
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits den 10 mars 2004
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Åke Christiansson
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Karlshamns AB (publ)

Org nr 556478-1796

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i Karlshamns AB (publ) för år 2003. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskaphandlingarna och förvaltningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen, koncernredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i rimlig grad försäkra oss om att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga fel. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskaphandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma den samlade informationen i årsredovisningen och koncernredovisningen. Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi

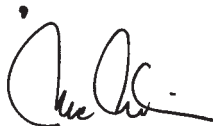
granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger därmed en rättvisande bild av bolagets och koncernens resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige.

Vi tillstyrker att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen, disponerar vinsten i moderbolaget enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Karlshamn den 10 mars 2004

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Åke Christiansson
Auktoriserad revisor

Karlshamnsaktien är sedan 1997 noterad på Stockholmsbörsens O-lista. Här ger två analytiker sin syn på bl a aktiens utveckling, styrkor och svagheter samt tillämpbara analysmodeller.

Aktiemarknadens analys av Karlshamns

Jonas Eixmann

Christina Rinman

	Jonas Eixmann analytiker Handelsbanken Capital Markets	Christina Rinman f d analytiker Nordea
Vilka faktorer bedömer du har störst betydelse för Karlshamnsaktiens utveckling?	Framför allt vinsttillväxt, men även försäljningstillväxt och potential till utdelning. Karlshamns har en för stark balansräkning.	Ökad försäljning av produkter med hög marginal: högförädlade specialfetter som bl a återfinns inom segmenten Edible Oils och Lipids for Care. Binol är en annan potentiell värde drivare om de nya samarbetsavtalen med Shell och Quaker Chemicals blir framgångsrika. Slutligen är Karlshamns FoU-satsningar också intressanta om de resulterar i att nya högförädlade applikationer blir försäljningssuccéer.
Vad ska jag hålla ögonen på i kvartalsrapporterna?	Marginalutvecklingen - med ett ökat inslag av högförädlade produkter skall marginalerna öka successivt. Kostnaderna bör också hållas i schack.	Kommentarer om konkurrensläget och försäljningsutvecklingen. Verkar läget förvärras eller förbättras och är lönsamheten redan pressad eller klarar den ett tuffare marknadsläge? I övrigt kan det vara bra att följa energipriser och valutakurser (Euro och USD), då det också är viktiga faktorer som påverkar Karlshamns resultat.
Välj tre nyckeltal som bäst beskriver utvecklingen i bolaget.	EBIT marginal, EPS tillväxt, nettoskulden i förhållande till det egna kapitalet.	Rörelsemarginal, försäljningstillväxt och avkastning på sysselsatt kapital.
Vad är aktiens styrka (positivt) respektive svaghet (negativt)?	Aktiens styrka: stabil, turn-around case, relativt billig. Aktiens svaghet: låg likviditet i handeln, bolaget och dess produkter är relativt okända.	Styrkan är att aktien är en relativt trygg placering samtidigt som den erbjuder goda möjligheter till avkastning om satsningen på ökad försäljning av högförädlade produkter blir lyckosam. Svagheten är att det finns få jämförbara företag på Stockholmsbörsen och att de processer företaget arbetar med kan vara komplicerade att sätta sig in i och förstå.

Karlshamnsaktien erbjuder begränsad risk

Enskilda aktier påverkas i olika hög utsträckning av hur börsen utvecklas som helhet. Minskar placerarnas tilltro till aktiemarknaden flyttas kapitalet till andra typer av tillgångar, t ex obligationer. Som konsekvens sjunker börsen som helhet. En vikande börs drabbar dock inte alla aktier lika hårt. En del aktier är väldigt beroende av hur börsen utvecklas medan andra lever sitt eget liv i princip oberoende av börsen som helhet.

För att avgöra i vilken utsträckning en aktie följer börsens utveckling kan man studera en akties β betavärde, vilket är ett statistiskt mått som anger aktiens marknadsrisk. Ett betavärde på 1 innebär att den enskilda aktien varierar med index. Går börsen som helhet upp två procent går även den enskilda aktien upp två procent. Ett betavärde högre än 1,0 anger att aktiekursen förändras mer än index, medan ett betavärde lägre än 1,0 visar att aktiens värde varierar i genomsnitt mindre än index.

Karlshamns aktie har ett betavärde på 0,4, vilket betyder att om Stockholmsbörsen går ner 10 procent så sjunker Karlshamns aktie med 4 procent. Samma förhållande gäller även när börsen stiger. Detta innebär att Karlshamns är relativt oberoende av börsens utveckling som helhet.

Jonas Eixmann

analytiker Handelsbanken Capital Markets

Christina Rinman

fd analytiker Nordea

Vilken analysmodell använder du när du analyserar bolaget?

Kassaflödesmodell

Kassaflödesmodell som baserar sig på antaganden om bolaget, konkurrenterna och marknaden.

Vilka bolag på Stockholmsbörsen skall jag jämföra Karlshamns med?

Det är tunt med jämförelseobjekt men Sardus och Cloetta Fazer är två förslag.

Det är svårt att hitta jämförbara företag på Stockholmsbörsen. Bäst vore att jämföra Karlshamns med Aarhus United som är noterat på Köpenhamns Fondbörs (Danmark). På Stockholmsbörsen kan annars andra råvaruföretag, såsom massa- och papperstillverkare, vara möjliga jämförelseobjekt. Dessa bolag är också beroende av råvaruprisers utveckling, är energiintensiva, har stora kapitalintensiva anläggningar, samt har i någon omfattning också en valutaeffekt på resultatet.

Tycker du att aktien är mer eller mindre riskfylld i jämförelse med börsen i stort?

Karlshamns är mindre riskfylld än börsen som helhet.

Jag anser att risken är låg till medel i Karlshamns. Bolaget är i den del som avser försäljning till livsmedelsindustrin relativt konjunkturoberoende. I övrigt är det en väl etablerad bransch som förändras relativt långsamt över tiden. Övriga negativa överraskningar bör därför vara mer ovanliga i ett bolag av Karlshamns karaktär än i börsen som helhet.

I vilken riktning kommer Stockholmsbörsen att gå på 12 månaders sikt?

Vi är försiktigt optimistiska till börsutvecklingen framöver och räknar med 5-10 procent ökning fram till halvårsskiftet. Håller den ekonomiska återhämtningen i sig kan det stiga ytterligare på 12 månaders sikt.

Den konjunkturuppgång vi nu börjar skönja starten på återspeglas redan i aktiekurserna. Börsen steg 31 procent under fjolåret. Min bedömning är ändå att i takt med att konjunkturen fortsätter stärkas, bör börsen också fortsätta upp, uppskattningsvis ytterligare 15-20 procent på tolv månaders sikt.

Karlshamnsaktien

Karlshamnsaktien är sedan 1997 noterad på Stockholmsbörsens O-lista. Under 2003 omsattes 4.529.326 (4.119.479) aktier till det sammanlagda värdet av 370.053.056 kronor (323.950.816 kr) vilket motsvarar en omsättningshastighet på 22 procent.

Den genomsnittliga handeln i Karlshamnsaktien per börsdag var 18.190 aktier (16.478). Vid årets slut var kursen 94,00 kronor (89,00) och Karlshamns marknadsvärde 1.977 Mkr (1.870). Lägsta betalkurs under året var 67,50 kronor (2003-03-31) och högsta kurs var 95 kronor (2003-11-07 och 2003-12-30).

Aktiekapital

Det nominella aktiekapitalet i Karlshamns uppgår per 31 december 2003 till 210.326 tkr, fördelat på 21.032.600 aktier om vardera 10 kronor. Varje aktie medför lika rätt till andel i bolagets tillgångar och vinst. Varje aktie har en röst och vid bolagsstämman får röstberättigad rösta för fulla antalet av innehavaren ägda och företrädde aktier utan någon begränsning i röstetalet.

Ägarförhållanden

Antalet aktieägare uppgick den 31 december 2003 till 6.264 (6.034), vilket innebär en ökning med 4 procent sedan 31 december 2002.

De senaste större ägarförändringarna inträffade dels under 1999 då KF Invest överlät sitt innehav i Karlshamns AB till Kooperativa Förbundet Ekonomisk Förening (KF Finans), dels under 2000 då Melker Schörling AB förvärvade 9,3 procent av aktiekapital och röster, motsvarande 1.960.257 aktier. Melker Schörling AB blev därmed den enskilt största aktieägaren i Karlshamns AB. Totalt innehar Melker Schörling AB 31 procent av aktiekapital och röster.

Den största antalsmässiga förändringen under 2003 ägde rum i gruppen med ett innehav upp till 500 aktier. Där ökade antalet aktieägare med 180 personer till 4.515.

Vid utgången av 2003 uppgick det institutionella ägandet till 25,6 procent (26,3). Andelen svenska institutioner minskade till 22,6 procent (23,3) samtidigt som andelen utländska institutioner var oförändrad 3,0 procent.

Fördelning av aktieinnehav per 2003-12-31

Antal aktier	Antal aktie-ägare	Andel av alla aktie-ägare i %	Andel av aktiekapital och röster i %
1-500	4.515	71,79	4,21
501-1.000	947	15,48	3,90
1.001-2.000	410	6,45	3,18
2.001-5.000	231	3,61	3,58
5.001-10.000	77	1,21	2,71
10.001-20.000	28	0,50	2,02
20.001-50.000	31	0,53	4,99
50.001-100.000	10	0,17	2,40
100.001-	15	0,26	73,01
Totalt	6.264	100,00	100,00

De största aktieägarna 2003-12-31

	Antal aktier	Andel av aktiekapital och röster i %
Melker Schörling AB	6.512.823	31,0
Lantmännen Invest AB	4.454.245	21,2
SEB Fonder	1.082.035	5,1
AMF Pension Fondförvaltning AB	985.000	4,7
AMF Pensionsförsäkring AB	888.600	4,2
Robur Fonder	229.000	1,1
Östersjöstiftelsen	228.000	1,1
Odey Continental European Fund	221.500	1,0
Försäkringsbolaget Pensionsgaranti	202.300	1,0
Livförsäkringsbolaget Skandia	200.000	0,9
Övriga aktieägare	6.029.097	28,7
	21.032.600	100,0
Antal ägare	6.264	

Data per aktie

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Antal aktier, tusental	14.000	21.000	21.000	21.000	21.000	21.000	21.002	21.033
Utestående optioner och konvertibler, tusental	-	-	-	168	168	168	912	881
Antal aktieägare	-	4.686	4.971	5.203	4.964	5.510	6.034	6.264
Börskurs bokslutsdagen, kr	-	124,00	60,00	70,50	67,00	80,50	89,00	94,00
Utdelning, kr	10,50	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50 ¹⁾
Direktavkastning, %	-	2,8	5,8	5,0	5,2	4,3	3,9	3,7
Utdelningsandel efter skatt, %	88,6	40,3	51,5	59,9	258,8	55,4	48,4	52,0 ¹⁾
Resultat per aktie före konvertering och utnyttjande av optionsrätter, kr	11,84	8,68	6,80	5,84	1,35	6,32	7,23	6,73
Resultat per aktie efter konvertering och utnyttjande av optionsrätter, kr	11,84	8,68	6,80	5,80	1,34	6,27	7,16	6,58
Eget kapital per aktie före konvertering och utnyttjande av optionsrätter, kr	45,96	33,10	36,77	39,14	37,20	40,46	43,59	46,30
Eget kapital per aktie efter konvertering och utnyttjande av optionsrätter, kr	45,96	33,10	36,77	38,83	36,91	40,13	42,81	44,70
P/E tal efter skatt, kr	-	14,3	8,8	12,1	49,6	12,7	12,3	14,0
Börskurs/Eget kapital	-	3,7	1,6	1,8	1,8	2,0	2,0	2,0

1) Föreslagen utdelning
Definitioner, se sid 67

Andelen svenska privatpersoners ägande ökade till 21,8 procent (20,9). Motsvarande del för utländska privatpersoner minskade till 0,5 procent (0,6). Det totala utlandsägandet uppgick vid utgången av 2003 till 3,5 procent (3,6), vilket motsvarar 745.521 aktier (749.948).

Av totala antalet aktier var 65,2 procent (66,4) direktregistrerade. Totalt var 13.705.755 aktier (13.947.651) direktregistrerade fördelade på 2.963 ägare (2.816).

Antalet förvaltarregistrerade aktier uppgick vid utgången av 2003 till 7.326.845 aktier (7.054.369) motsvarande 34,8 procent (33,6) fördelat på 3.301 ägare (3.218). De största ägarna vid utgången av 2003 framgår av tabell på sidan 60.

Personalkonvertibel 1999

Bolagsstämman i maj 1999 beslutade att moderbolaget skulle upptaga förlagslån om nominellt högst 2.825.000 kronor genom emission av skuldebrev med högst 565.000 optionsrätter till nyteckning av aktier. Totalt erbjöds 546.400 optionsrätter varav 167.800 tecknades. Priset på en optionsrätt fastslogs till 7,20 kronor och teckningskursen för tiden 1 september 1999 – 31 augusti 2001 till 101 kronor per aktie samt för tiden 1 september 2001 – 1 juli 2004 till 79 kronor per aktie. Utspädning vid full konvertering blir 0,8 procent. Förlagslånet löpte med en årlig ränta på tre procent och förföll till betalning den 1 juli 2000.

Personalkonvertibel 2002

Bolagsstämman beslutade i april 2002 att erbjuda de fast anställda i Sverige, Storbritannien och Nederländerna att teckna konvertibla skuldförbindelser i moderbolaget om totalt 93.700.000 kr. Av det totala erbjudandet tecknades konvertibler för totalt 74.625.000 kr, eller ca 80 procent. Utspädnings-effekten vid full konvertering blir ca 3,5 procent av aktiekapitalet och rösterna. Lånebeloppet förfaller till betalning den 20 juni 2007 i den mån konvertering inte ägt rum dessförinnan. Konverteringskursen fastställdes till 100 kr och lånet kan konverteras från 10 maj 2005 till 10 maj 2007. Förlagslånet löper med en årlig räntesats motsvarande STIBOR med avdrag för 0,50 procentenheter.

Förslag till utdelning

Karlshamns styrelse föreslår att för verksamhetsåret 2003 dela ut 3,50 kronor per aktie. Räknet på aktiekursen vid årets slut innebär den föreslagna utdelningen en direktavkastning på 3,7 procent.

Utdelningspolicy

Styrelsens avsikt är att utdelningsnivån skall anpassas

mot beaktande av bl a finansiell ställning, resultat, kassaflöde och förväntad lönsamhet. Med beaktande av dessa faktorer är avsikten att utdelningen skall vara i storleksordningen 35-50 procent av resultatet efter skatt.

Aktieägarkontakt

Karlshamns ledning har en uttalad målsättning att föra en kontinuerlig dialog med media och kapitalmarknad. Företagets pressreleaser distribueras genom Waymaker och finns även tillgängliga på webbplatsen www.karlshamns.com. Ledningen är tillgänglig för frågor på telefon 0454-820 00, fax 0454-828 20 eller e-post info@karlshamns.se.

Analytiker som följer Karlshamns

Carnegie

Thomas Johansson
thojoh@carnegie.se
www.carnegie.se
Telefon 08 - 676 88 00

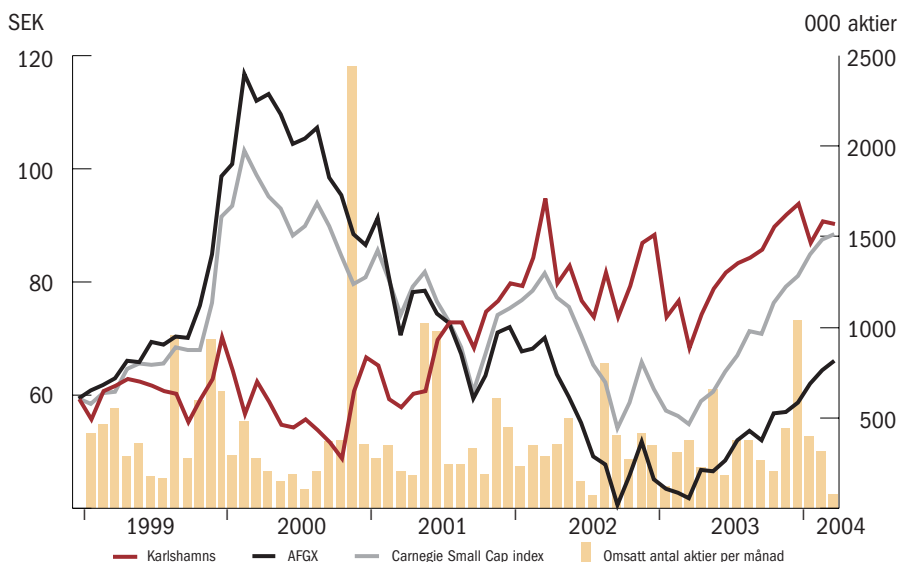
Swedbank

Mats Larsson
mats.larsson@foreningssparbanken.se
www.foreningssparbanken.se
Telefon 08 - 58 59 25 42

Handelsbanken Capital Markets

Jonas Eixmann
joei02@handelsbanken.se
www.handelsbanken.se
Telefon 08 - 701 16 81

Karlshamnsaktien

Källa: SIX/Hallvarsson&Halvarsson

Risk- och känslighetsanalys

Riskhanteringen inom Karlshamns styrs av fastlagda policys och rutiner. Risker relaterade till råvaror styrs främst av koncernens råvaruinköbspolicy. Valuta-, ränte-, och likviditetsrelaterade risker styrs främst av Karlshamns finanspolicy, medan koncernens kreditpolicy fastställer hanteringen av kredit- och kontraktsrisker. Karlshamns Risk Manager har ett övergripande ansvar för att koncernens risker identifieras, följs upp och hanteras.

Omvärlds- och verksamhetsrelaterade risker

De viktigaste omvärldsrelaterade riskerna utgörs av den ekonomiska utvecklingen inom Karlshamns kundsegment. Detta ställer ständigt ökande krav på förståelse för såväl kundernas som slutkundernas nuvarande och framtida behov, krav och önskemål. För att eliminera denna risk strävar Karlshamns efter nära samarbeten med kunderna, omfattande omvärldsanalys och en ständig översyn av valda strategier.

Beroendet av utvecklingen inom livsmedelsindustrin är relativt stort, men balanseras delvis upp av försäljning till kunder inom andra branscher som befinner sig i skilda faser i konjunkturcykeln.

Kostnadsrisker

Till de verksamhetsrelaterade riskerna hör även risker kopplade till förändringar i kostnadsstruktur; främst avseende drift och underhåll samt råvaruprisutvecklingen. Med drift och underhåll avses främst löner och energiförbrukning.

Löneutvecklingen är relativt svår att påverka på kort sikt.

Energiprisrisker

Förändrade kostnader för energi kan få ett relativt stort genomslag på koncernens resultat, då Karlshamns verksamhet är energikrävande. Koncernen arbetar konsekvent med att på olika sätt minska förbrukning och kostnad för energi, för att på så sätt minska exponeringen. För att minska elprisrisken har koncernen infört en riskpolicy för elhandel. Karlshamns tecknar terminskontrakt för köp av el via Nordpool för att på så sätt säkra kostnadsnivån på framtida elleveranser. För utestående kontrakt per 2003-12-31, se nedanstående tabell.

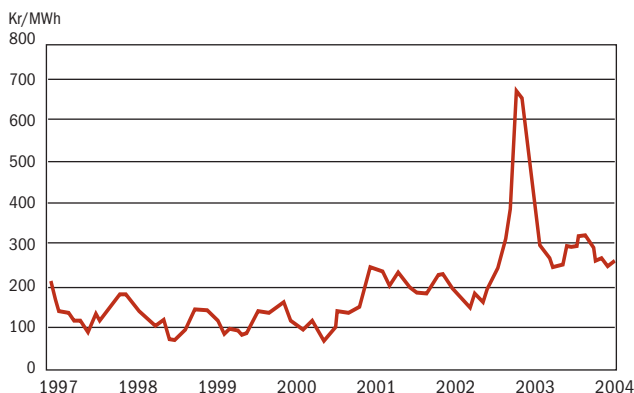
Köpta elkontrakt på Nordpool

Period år	Terminsäkrat i % av totalt årsbehov	Terminsäkrad volym (GWh)	Marknads- värde 2003-12-31 (Mkr)
2004	55,1	63	2,4
2005	46,2	53	0,4
2006	38,5	44	0,6
2007	38,5	44	0,2
TOTALT			3,6

Råvaruprisrisker

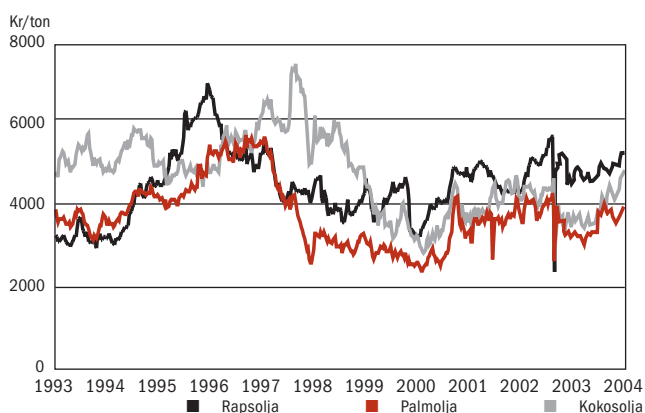
Råvaruanskaffningen administreras inom Karlshamns av en koncerngemensam inköpsfunktion, vilken kon-

Spotpriser på el i Sverige

Elpriserna steg kraftigt under 2002.

Råvaruprisutveckling av raps-, palm- och kokosolja 1993 – 2003

Råvarupriserna var stabila under 2003.

tinuerligt övervakar och styr koncernens råvaruexponering. Råvarukostnaden för koncernen uppgår årligen till ca tre fjärdedelar av försäljningen. Merparten av produkterna prissätts till aktuellt världsmarknadspris för råvaran plus en konkurrensutsatt bearbetningsersättning. Då ett genomsnittligt kundkontrakt har leveranstid på cirka sex månader efter ingånget avtal prissäkras råvaran genom terminskontrakt på världsmarknaden. På så sätt påverkas Karlshamns resultat endast marginellt av förändringar i råvarupriserna. Däremot påverkas koncernens omsättning och behov av rörelsekapital.

Prisfluktuationen på råvarumarknaden är stor och Karlshamns har som policy att inte spekulera i prisrörelser på råvaror. En prioriterad uppgift är därför att kontinuerligt övervaka och styra koncernens råvaruexponering för att begränsa resultatpåverkan av fluktuerande råvarupriser. För att effektivisera inköpsprocesserna tilläts dock råvaruhandlarna att, enligt styrelsens fastställda ramar, ta begränsade råvaruprisrisker.

En stor del av koncernens råvaror köps i Sydostasien, med långa ledtider från köp till försäljning.

Prissäkring sker såväl med terminskontrakt som med inköpskontrakt till fast pris. Inköp av råvaror och försäljning av bearbetade råvaror prissäkras löpande genom handel med standardiserade råvarukontrakt på råvarubörser eller via mäklare. Råvaruinköpen handlas och administreras utifrån fem olika portföljer av likvärdiga olje- eller fröprodukter, liquids (raps och soja), palm (palmfrukt), laurics (kokos och palmkärna) seed/meal (raps) samt exotiska (shea och illipe). För de exotiska råvarorna saknas en fungerande terminshandel, vilket innebär att dessa inte kan prissäkras.

Marknadsvärdet av råvarusäkringar som faller under RR 27, finansiella instrument, framgår av nedanstående tabell. Tabellen visar skillnaden mellan kontraktets pris på instrumentet och marknadsvärdet vid bokslutstillfället. Koncernens framtida resultat påverkas endast marginellt av prisförändringar för underliggande råvaror då huvuddelen av de externa råvarusäkringarna är gjorda mot befintliga försäljnings- och inköpsavtal. Koncernens kassaflöde kommer att påverkas successivt i takt med att råvarusäkringarna realiserar under främst det första halvåret 2004.

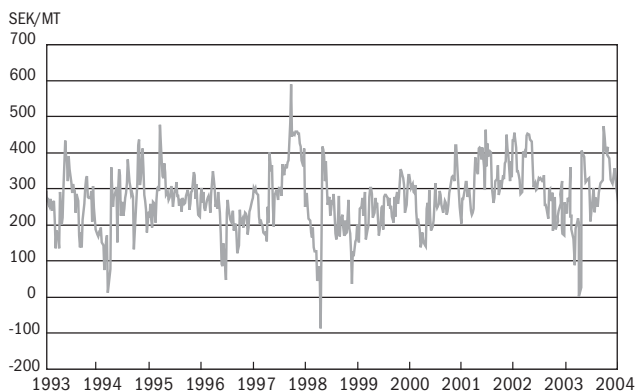
Marknadsvärdering av finansiella råvarusäkringar 2003-12-31

Råvarugrupp	Köp ton	Sälj ton	Marknadsvärde Mkr
Liquids	28.600	19.000	0.5
Laurics	50.953	45.999	-1.2
Palm	42.584	31.584	12.1
Seed/meal	5.500	30.250	4.4
Totalt	127.637	126.833	15.8

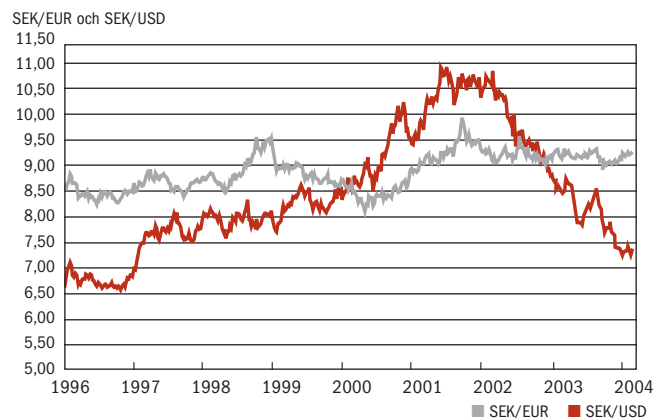
Bearbetningsersättning för rapsfrö

Med bearbetningsersättning avses skillnaden mellan det försäljningspris Karlshamns kan ta ut för en bearbetad produkt och det inköpspris koncernen betalar för de råvaror som ingår i produkten. Bearbetningsersättningen från utvinning av rapsolja och rapsmjöl varierar kraftigt över tid och påverkar därigenom lönsamheten inom affärsområde Feed Materials.

Genom att sälja rå rapsolja och rapsmjöl på terminsmarknaden i samband med köp av rapsfrö elimineras prisrisken på rapsfrö samtidigt som bearbetningsersättningen säkras. Affärsområde Feed Materials råvaruprissäkrar samtliga inköp av rapsfrö

Bearbetningsersättning av rapsfrö 1993 – 2003

Bearbetningsersättningen sjönk under första halvåret för att därefter stiga under andra halvåret.

Valutakursutveckling 1996 – 2003

USD har kraftigt försvagats under 2003.

och all försäljning av fodermjöl och rapsolja via koncernens centrala funktion för råvaruinköp.

Finansiellt relaterade risker

Finansverksamheten i Karlshamnskoncernen är centraliserad till moderbolagets finansfunktion, vilken även fungerar som internbank och ansvarar för upplåning, kassaflödeshantering och finansiell riskhantering. Finanshanteringen styrs av en koncerngemensam finanspolicy, vilken kontinuerligt revideras av styrelsen. Finanspolicyen anger målen för finanshanteringen, beskriver den övergripande ansvarsfördelningen i finansfrågor samt innehåller regler för hantering av de finansiella riskerna. Till de främsta målsättningarna med finansverksamheten hör att:

- Begränsa de finansiella riskerna.
- Minimera kostnaden för främmande kapital.
- Säkerställa tillgången till nödvändig finansiering.

Till de finansiella riskerna torde risker relaterade till valuta, refinansiering/likviditet, ränta samt kontrakt och krediter utgöra de mest betydande.

Valutarisk

Karlshamns berörs på flera sätt av förändringar i valutakurser:

- Kommersiella flöden med in- och utbetalningar i olika valutor ger upphov till en transaktionsrisk.
- Utländska dotterföretags resultat påverkas av förändringar i valutakurser när de omräknas till svenska kronor.
- Koncernens egna kapital påverkas när de utländska dotterföretagens egna kapital omräknas till svenska kronor.

Stora delar av koncernens försäljning av produkter, liksom inköp av råvaror, sker i främmande valuta.

Karlshamns policy är att valutasäkra alla försäljnings- och råvarukontrakt i den valuta som används i landet där bolaget har sin verksamhet. Bearbetningsersättningen i varje försäljningskontrakt är därmed valutasäkrad i respektive bolags hemvaluta. Omfattningen på koncernens valutasäkringar bestäms av styrelsen. De utländska dotterbolagens egna kapital, vilka är relativt låga, valutasäkras ej.

Marknadsvärdet av valutasäkringar som faller under RR 27, finansiella instrument, framgår av nedanstående tabell. Med dessa valutaterminsavtal säkerställs bearbetningsersättningen för koncernen redan vid kontraktstillfället. Det framtida resultatet påverkas därför ej av valutakursförändringar på dessa valutasäkringar.

Marknadsvärdering av valutasäkringar per 2003-12-31

Säkrad valuta Mkr	Köp	Sälj	Marknadsvärde
CZK	0,0	30,9	0,4
DKK	4,9	42,0	0,0
EUR	9,9	378,2	0,8
GBP	0,0	18,7	0,3
NOK	27,2	113,0	1,6
PLN	0,0	40,6	1,2
USD	20,4	76,9	8,9
Summa	62,5	700,3	13,3

Genomsnittlig återstående löptid av valutasäkringarna är cirka 6 månader.

Karlshamns svenska tillverkningsenheter konkurrerar framför allt med företag vars kostnader är kopplade till euro. Karlshamns konkurrenskraft är således till stor del avhängig av växelkursen mellan svenska kronor och euro. Utvecklingen av de för koncernen viktigaste valutorna under 2003 har framför allt kännetecknats av en betydligt starkare krona relativt

US-dollar. En försvagad kronkurs gentemot euro, respektive euro gentemot US-dollar, innebär en positiv resultatpåverkan. En förändring av valutakurserna påverkar koncernens resultat cirka sex månader senare.

Refinansieringsrisk

Med refinansieringsrisk menas risken för att inte kunna finansiera verksamheten och/eller att omsättningen av utestående lån måste göras i ett ofördelaktigt marknads läge. Detta kan inträffa vid behov av nya krediter för t ex investeringar eller när befintliga krediter förfaller till slutbetalning. För att minimera denna risk har Karlshamns som målsättning att förfallet i lånevolymer skall spridas jämnt över tiden. Enligt koncernens finanspolicy skall likviditetsreserven uppgå till minst 100 Mkr i form av en från bank garanterad kredit, per bokslutsdagen uppgår denna till 300 Mkr.

Ränterisk

Ränterisken avser den resultateffekt en ränteförändring har på koncernens finansnetto. Koncernen har en nettoplåning på omkring 250 Mkr, vars genomsnittliga räntebindningstid ligger på cirka 8 månader. För att hantera ränterisken delas upplåningen upp i mindre poster med olika räntebindningsperioder och förfalldatum.

Kontrakts- och kreditrisker

Med kontrakts- och kreditrisker menas risken för att en motpart i en finansiell transaktion inte kan fullgöra sina åtaganden, vilket resulterar i en minskning av intäkterna.

Karlshamnskoncernens kundstruktur, där den största enskilda kunden svarar för mindre än 5 procent och normalkunden för mindre än 1 procent av intäk-

terna, gör risken och den eventuella resultateffekten av denna risk relativt låg. Drygt en fjärdedel av koncernens försäljning sker i länder där de kommersiella och politiska riskerna bedöms vara högre än i Norden och Västeuropa.

Relationen med koncernens kunder sker i respektive affärsdrivande enhet. Kontrakts- och kreditrisken hanteras därför inom respektive affärsdrivande enhet men följs kontinuerligt upp centralt för hela koncernen.

Tillåtna motparter i finansiella transaktioner är banker med hög kreditrating enligt Standard & Poor's eller Moody's.

Övriga risker

Hanteringen av skaderisker ombesörjs centralt för hela koncernen, vilket resulterar i samordningsvinster i form av lägre försäkringspremier och ett enhetligt försäkringsskydd för de olika enheterna.

Känslighetsanalys

Samtliga risker som beskrivits ovan påverkar på ett eller annat sätt koncernens resultat. Hur stor den teoretiska påverkan är för ett normalår framgår av nedanstående tabell:

Riskfaktorer (Mkr)	Förändring +/-	Påverkan på koncernen		
		Resultat	Omsättning	Rörelsekapital
Råvarupriser (säkrade)	10 %	+/- 0	+/- 200	+/- 50
Växelkurser SEK/EUR	10 %	+/- 30	-	-
Växelkurser SEK/USD	10 %	+/- 5	-	-
Bearbetningsersättning Rapsfrö	25 kr/ton	+/- 5	-	-
EI (Sverige)	5 öre/KwH	+/- 5	-	-
Räntekostnader (2003 års nettolåneskuld)	1% på låneränta	+/- 3	-	-

Flerårsöversikt

Mkr om inget annat anges

Resultaträkning	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Nettoomsättning	3.188	3.163	3.000	2.728	2.942	3.249	3.317
Utlandsandel av nettoomsättning, %	57,9	60,6	62,9	61,5	62,0	62,2	66,1
Bearbetningsersättning	862	833	817	759	892	962	944
Rörelseresultat	252	210	199	63	196	211	197
Resultat efter finansiella poster	239	194	185	52	182	200	185
Årets resultat	182	143	123	28	133	152	141

Rörelseresultat per affärsområde

Oils & Fats	210	162	155	6	143	146	134
Technical Products	23	31	29	39	36	36	41
Feed Materials	19	17	15	18	17	29	22

Balansräkning

Anläggningstillgångar	537	632	687	736	770	760	765
Omsättningstillgångar	899	1.006	939	926	1.045	1.011	1.134
Eget kapital	695	772	822	781	850	915	972
Avsättningar	106	113	103	97	132	111	121
Skulder	635	753	701	784	833	745	806
Operativt kapital	930	1.185	1.108	1.101	1.264	1.180	1.304
Nettolåneskuld	159	318	183	223	282	154	211

Nyckeltal

Avkastning på operativt kapital, %	30,3	19,8	16,0	5,6	16,4	16,7	15,6
Avkastning på eget kapital, %	27,2	19,5	15,5	3,4	16,4	17,5	15,1
Soliditet, %	48,4	47,2	50,6	47,0	46,8	51,7	51,2
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	0,23	0,41	0,22	0,29	0,33	0,17	0,22
Andel riskbärande kapital, %	53,7	53,3	56,2	52,3	53,3	57,3	57,1
Räntetäckningsgrad, ggr	16,0	11,2	11,2	4,0	9,4	11,0	13,4
Kapitalomsättningshastighet, ggr	3,9	3,0	2,4	2,4	2,5	2,6	2,6
Kassaflöde från den löpande verksamheten	139	76	307	131	137	310	123
Direktinvesteringar i anläggningstillgångar	124	160	136	117	109	103	108
Forskning och utvecklingskostnader	33	34	34	35	36	38	30
Medelantal anställda	806	787	782	761	751	754	757
varav i Sverige	629	617	619	620	611	611	623
varav utanför	177	170	163	141	140	143	134
Löner och ersättningar	225	223	226	229	239	259	259

Aktiedata

Antal aktier, tusental	21.000	21.000	21.000	21.000	21.000	21.002	21.033
Utestående optioner och konvertibler, tusental	-	-	168	168	168	912	881
Resultat per aktie före konvertering och utnyttjande av optionsrätter, kr	8,68	6,80	5,84	1,35	6,32	7,23	6,73
Resultat per aktie efter konvertering och utnyttjande av optionsrätter, kr	8,68	6,80	5,80	1,34	6,27	7,16	6,58
Eget kapital per aktie före konvertering och utnyttjande av optionsrätter ¹⁾ , kr	33,10	36,77	39,14	37,20	40,46	43,59	46,30
Eget kapital efter konvertering och utnyttjande av optionsrätter, kr	33,10	36,77	38,83	36,91	40,13	42,81	44,70
Utdelning per aktie ²⁾ ,kr	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50³⁾

1) Före föreslagen utdelning. Utdelning för 2002, som betalades ut i maj 2003, var 73,5 Mkr eller 3,50 kronor per aktie.

2) Beslutad utdelning.

3) Föreslagen utdelning

Definitioner

Nyckeltal

Andel riskbärande kapital

Eget kapital, minoritetens andel av eget kapital och uppskjuten skatteskuld dividerat med balansomslutningen.

Avkastning på eget kapital

Årets resultat i procent av genomsnittligt eget kapital.

Avkastning på operativt kapital

Rörelseresultat dividerat med genomsnittligt operativt kapital.

Bearbetningsärsättning

Rörelseintäkter minus varukostnader.

Börskurs/Eget kapital

Börskursen dividerat med eget kapital per aktie.

Direktavkastning

Utdelning per aktie i procent av börskursen.

Eget kapital per aktie

Eget kapital dividerat med genomsnittligt antal aktier på balansdagen.

Kapitalomsättningshastighet

Nettoomsättning dividerat med genomsnittligt operativt kapital.

Likvida medel

Kassa och bank samt kortfristiga placeringar med löptid understigande tre månader.

Resultat per aktie

Årets resultat dividerat med genomsnittligt antal aktier på balansdagen.

Nettolåneskuld

Summa räntebärande skulder minus räntebärande tillgångar.

P/E-tal

Aktiekursen dividerat med resultat per aktie.

Räntetäckningsgrad

Rörelseresultat plus finansiella intäkter dividerat med finansiella kostnader.

Rörelsekapital

Icke räntebärande omsättningstillgångar minus icke räntebärande skulder exklusive uppskjuten skatteskuld.

Nettoskuldsättningsgrad

Nettolåneskuld dividerat med eget kapital inklusive minoritetsintressen.

Soliditet

Eget kapital inklusive minoritetsintressen i procent av balansomslutningen.

Operativt kapital

Summa tillgångar minus likvida medel, räntebärande fordringar och icke räntebärande rörelseskulder, men exklusive uppskjuten skatteskuld.

Utdelningsandel

Utdelning per aktie i procent av resultat per aktie.

Ägarstyrning

Karlshamns styrelse och ledning strävar efter att genom stor öppenhet underlätta för den enskilde aktieägaren att följa företagets beslutsvägar samt att tydliggöra var i organisationen ansvar och befogenheter ligger.

Bolagsstämman

Bolagsstämman i Karlshamns AB (publ) är det högsta beslutande organet inom Karlshamnskoncernen och det forum genom vilket aktieägarna utövar sitt inflytande över företaget. Bolagsstämmans uppgifter regleras i aktiebolagslagen och i bolagsordningen.

Ordinarie bolagsstämma avhölls den 24 april 2003 i Rådhuset i Karlshamn. Vid stämman deltog 126 aktieägare som företrädde 63,7 procent av antalet aktier och röster i företaget. Stämman återvalde den sittande styrelsen bestående av Mikael Ekdahl, Clas Eriksson, Jerker Hartwall, Håkan Hellmo, Melker Schörling och Gösta Wiking. Aktieutdelningen för 2002 fastställdes i enlighet med styrelsens förslag till 3,50 kronor per aktie.

Styrelsen

Under tiden mellan bolagsstämmorna utgör i praktiken styrelsen i Karlshamns AB (publ) det högsta beslutande organet inom Karlshamnskoncernen. Styrelsens uppgifter regleras i aktiebolagslagen och i bolagsordningen. Styrelsearbetet styrs därutöver av den arbetsordning som styrelsen varje år själv har anta. Denna arbetsordning reglerar även arbetsfördelning och ansvar mellan styrelsen, dess ordförande och VD samt innehåller ekonomiska rapporteringsrutiner för VD till styrelsen.

Styrelsen har bl a till uppgift att fastställa strategier, affärsplaner och budgetar, delårsrapporter och bokslutskommunikéer. Vidare har styrelsen att övervaka verkställande direktörens arbete, tillsätta och

avsätta VD samt besluta om betydande förändringar i Karlshamns organisation och verksamhet. Styrelsen ansvarar även för bolagets externa rapportering.

Karlshamns styrelse består av sex stämmevalda ledamöter och fyra ledamöter (två ordinarie och två suppleanter) vilka utses av medarbetarnas fackliga organisationer. Under 2003 har dessa ledamöter varit Irene Friberg-Johansson (PTK), Leif Håkansson (Industrifacket), Ann Magnusson (PTK) och Christer Svantesson (Industrifacket).

Styrelsen konstituerar sig vid ett styrelsemöte som hålls direkt efter ordinarie bolagsstämma. Vid detta möte fastställs även arbetsordning jämte instruktion för VD samt kommitté- och attestinstruktioner. Under tiden mellan ordinarie bolagsstämma och framtill fastställandet av denna årsredovisning har styrelsen hållit 5 sammanträden utöver konstituerande. Huvudpunkterna på dessa möten har varit:

- Februari** Bokslutskommuniké, revisionsrapport
- April** Kvartalsrapport 1, Investeringar
- Augusti** Kvartalsrapport 2, Investeringar
- Oktober** Kvartalsrapport 3, Investeringar
- December** Strategi-/budgetgenomgångar

Stefan Sjölin, CFO, har under året fungerat som styrelsens sekreterare.

Ordförande

Vid konstituerande styrelsemöte den 24 april 2003 återvalde styrelsen Melker Schörling till ordförande.

Ordföranden följer verksamhetens utveckling och ansvarar för att övriga ledamöter fortlöpande får den information som krävs för att styrelsearbetet skall kunna utövas med upprätthållen kvalitet och i enlighet med aktiebolagslagen.

Kommittéer

Inom styrelsen behandlas sedan februari 2003 revisions- och ersättningsfrågor i kommittéer, vilka skall bereda uppkommande ärenden och förelägga styrelsen förslag till beslut. Vid senaste ordinarie bolagsstämma beslutades även om att inrätta en nomineringskommitté med uppgift att inför kommande bolagsstämmor förbereda val av styrelse, bestämmande av styrelsearvode och därtill hörande frågor. Melker Schörling, Håkan Hellmo och Tor Marthin, AMF Pension, valdes till ledamöter av nomineringskommittén inför bolagsstämman 2004.

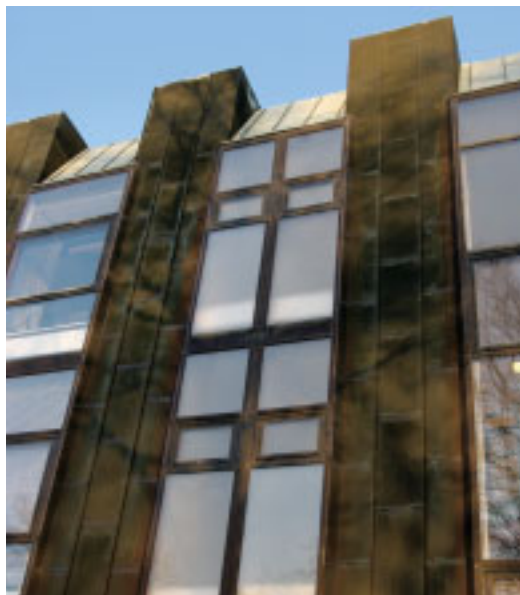
VD och koncernledning

Verkställande direktören leder verksamheten i enlighet med styrelsens riktlinjer och anvisningar. Denne ansvarar för att styrelsen erhåller information och nödvändigt beslutsunderlag samt är föredragande vid styrelsemötena. VD håller kontinuerligt styrelsen och ordföranden informerade om bolagets och koncernens finansiella ställning och utveckling.

Under det gångna året omorganiserades koncernledningen så att den numera omfattar 12 medlemmar. Koncernledningen har under året haft 20 formella samt ett stort antal informella möten. Mötena leds av VD, som fattar beslut i samråd med övriga medlemmar.

Organisation

Karlshamnskoncernen består av moderbolaget Karlshamns AB (publ) samt dotter- och intresseföretag, vilka presenteras i not på sid 55. Samtliga dotterföretag rapporterar direkt till VD. Rapportering sker månadsvis.

Betydande policies

Karlshamns verksamhet regleras bl a genom ett antal policies, vilka syftar till operationell effektivitet och till att befrämja ett korrekt uppträdande både internt och externt. Till Karlshamns mest centrala policies hör:

■ Finanspolicy	■ Råvaruinköspolicy
■ Miljöpolicy	■ Kreditpolicy
■ Medarbetarpolicy	■ Insiderpolicy
■ Inköspolicy	■ Hälsopolicy

Revision

Karlshamns revisorer väljs av bolagsstämman för en period om fyra år. Innevarande period omfattar åren 2000-2003 varför nästa 4 årsval av revisorer sker i samband med bolagsstämman 2004.

Bolagets revisorer är det auktoriserade revisionsbolaget Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB med Åke Christiansson som huvudansvarig revisor. Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB har innehaft revisionsuppdraget i Karlshamns sedan 1992.

Revisionsuppdraget har utförts enligt god revisionssed och omfattar granskning av årsredovisning, koncernredovisning och bokföring samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. Revisorerna har haft särskilda möten för rapportering till koncernledningen och styrelsen.

Utöver ordinarie revisionsuppdrag biträder Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB även Karlshamns med annan revisionsnära rådgivning. Alla tjänster som avropas utöver lagstadgad revision prövas särskilt för att säkerställa att det inte föreligger någon konflikt utifrån oberoende eller jävsförhållande.

Överenskommelser med närstående

Några överenskommelser med närstående föreligger inte.

Melker Schörling

Håkan Hellmo

Gösta Wiking

Irene Friberg-Johansson

Christer Svantesson

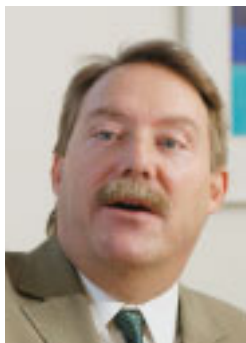
Clas Eriksson

Mikael Ekdahl

Jerker Hartwall

Leif Håkansson

Ann Magnusson

Styrelse

Styrelseledamöter valda av bolagsstämman

Melker Schörling

Född 1947.
Styrelsens ordförande.
Ledamot sedan 2001.
Övriga styrelseuppdrag: Ordförande i Securitas, Hexagon, Attendo Senior Care. Vice ordförande i Assa Abloy. Ledamot i H&M.
Aktieinnehav genom bolag: 6.512.823.
Optioner: 0.
melker.schorling@securitasgroup.com

Clas Eriksson

Född 1949.
Verkställande direktör Lantmännen Invest AB.
Ledamot sedan 1994.
Övriga styrelseuppdrag: Styrelseledamot i AnalyCen Nordic AB, Lantmännen Invest AB, Svalöf Weibull AB, Melacure Therapeutics AB, Swecon Anläggningsmaskiner HB, SweLog Skogsmaskiner HB.
Aktieinnehav: 0.
Optioner: 0.
clas.eriksson@lantmannen.se

Håkan Hellmo

Född 1941.
Verkställande direktör Svenska Lantmännen.
Ledamot sedan 1997.
Övriga styrelseuppdrag: Ordförande i Lantmännen Invest AB, Lantmännens Maskinimport AB, Lactamin AB, AnalyCen AB, Doggy AB. Styrelseledamot i Svenska Lantmännen, Cerealisa AB, Svalöf Weibull AB, Spintab, Solanum AB.
Aktieinnehav: 2.000.
Optioner: 0.
hakan.hellmo@lantmannen.se

Mikael Ekdahl

Född 1951.
Advokat och delägare i Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB.
Ledamot sedan 2001.
Övriga styrelseuppdrag: Ordförande i Bong Ljungdahl AB och Marco AB, styrelseledamot i KonstruktionsBakelit AB och Börje Jönsson Åkeri AB.
Aktieinnehav: 8.000.
Optioner: 0.
mek@msa.se

Gösta Wiking

Född 1937.
Ledamot sedan 1997.
Övriga styrelseuppdrag: Styrelseordförande i Mölnlycke Health Care AB, Tribon Solutions AB och Angiogenetics AB. Vice styrelseordförande i S E B samt styrelseledamot i Bong Ljungdahl AB och XCounter AB.
Aktieinnehav: 300.
Optioner: 0.
g.wiking@telia.com

Jerker Hartwall

Född 1952.
President and CEO Karlshamns AB.
Ledamot sedan 2001.
Övriga styrelseuppdrag: Styrelseledamot i Novozymes A/S.
Aktieinnehav: 30.300.
Konvertibler motsvarande 63.500 aktier.
Optioner: 0.
jerker.hartwall@karlshamns.se

Styrelseledamöter utsedda av personalen

Irene Friberg-Johansson

Född 1945.
Karlshamns AB.
Utsedd av PTK.
Ledamot sedan 1993.
Aktieinnehav: 0.
Konvertibler motsvarande 650 aktier.
Optioner: 200.
irene.friberg@karlshamns.se

Leif Håkansson

Född 1957.
Karlshamns AB.
Utsedd av Industrifacket.
Ledamot sedan 2001.
Aktieinnehav: 0.
Konvertibler motsvarande 650 aktier.
Optioner: 0.
leif.hakansson@karlshamns.se

Suppleanter

Christer Svantesson

Född 1951.
Karlshamns AB.
Utsedd av Industrifacket.
Suppleant sedan 2002.
Aktieinnehav: 0.
Konvertibler motsvarande 650 aktier.
Optioner: 0.
christer.svantesson@karlshamns.se

Ann Magnusson

Född 1962.
Karlshamns AB.
Utsedd av PTK.
Suppleant sedan 1999.
Aktieinnehav: 0.
Konvertibler motsvarande 3.000 aktier.
Optioner: 0.
ann.magnusson@karlshamns.se

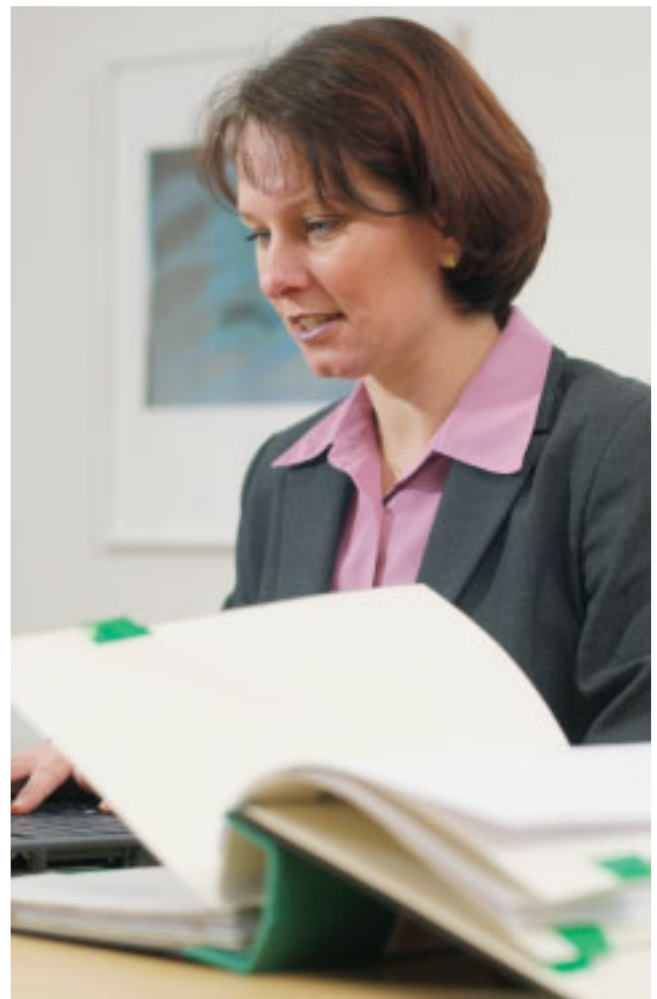
Revisorer

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Åke Christiansson

Född 1954.
Auktoriserad revisor.
Bolagets revisor sedan 1999.
(ej med på bild)

Ledande befattningshavare

Jerker Hartwall

Född 1952.
President and CEO.
Anställd sedan 2000.
Aktieinnehav: 30.300.
Konvertibler motsvarande 63.500 aktier.
Optioner: 0.
jerker.hartwall@karlshamns.se

Gunnar Bystedt

Född 1955.
Supply Chain Director.
Anställd sedan 2003.
Aktieinnehav: 0.
Konvertibler motsvarande 0 aktier.
Optioner: 0.
gunnar.bystedt@karlshamns.se

Håkan Christensson

Född 1962.
President Business Sector Edible Oils.
Anställd sedan 1986.
Aktieinnehav: 0.
Konvertibler motsvarande 26.500 aktier.
Optioner: 2.000.
hakan.christensson@karlshamns.se

Jan Gunnerdal

Född 1946.
President Business Sector Lipids for Care.
Anställd sedan 1970.
Aktieinnehav: 35.700.
Konvertibler motsvarande 4.250 aktier.
Optioner: 0.
jan.gunnerdal@karlshamns.se

Ulf Hansson

Född 1963.
Global R&D and Quality Manager.
Anställd sedan 1988.
Aktieinnehav: 200.
Konvertibler motsvarande 26.500 aktier.
Optioner: 0.
ulf.hansson@karlshamns.se

Tommie Holmberg

Född 1945.
President of Tefac AB.
Anställd sedan 1970.
Aktieinnehav: 72.000.
Konvertibler motsvarande 5.750 aktier.
Optioner: 0.
tommie.holmberg@karlshamns.se

Magnus Jörsmo

Född 1965.
President of Binol AB.
Anställd sedan 1986.
Aktieinnehav: 0.
Konvertibler motsvarande 26.500 aktier.
Optioner: 2.000.
magnus.jorsmo@karlshamns.se

Hans Nilsson

Född 1950.
Vice President, Strategic Raw Material Sourcing.
President Feed Materials.
Anställd sedan 1986.
Aktieinnehav: 29.800.
Konvertibler motsvarande 4.250 aktier.
Optioner: 0
hans.nilsson@karlshamns.se

Helen Olsson

Född 1965.
Vice President, Human Resources & Organisation Development.
Anställd sedan 1989.
Aktieinnehav: 300.
Konvertibler motsvarande 26.500 aktier.
Optioner: 0
helen.olsson@karlshamns.se

Björn Samuelsson

Född 1956.
President Business Sector Chocolate & Confectionery Fats.
Anställd sedan 1977.
Aktieinnehav: 1.300.
Konvertibler motsvarande 26.500 aktier.
Optioner: 2.000.
bjorn.samuelsson@karlshamns.se

Stefan Sjölin

Född 1955.
Vice President and CFO.
Anställd 2001.
Aktieinnehav: 200.
Konvertibler motsvarande 26.500 aktier.
Optioner: 0.
stefan.sjolin@karlshamns.se

Bo Svensson

Född 1951.
Vice President and CIO.
Anställd sedan 1974.
Aktieinnehav: 300
Konvertibler motsvarande 26.500 aktier
Optioner: 2.000
bo.svensson@karlshamns.se

Jerker Hartwall

Gunnar Bystedt

Håkan Christensson

Jan Gunnerdal

Ulf Hansson

Tommie Holmberg

Magnus Jörsmo

Hans Nilsson

Helen Olsson

Björn Samuelsson

Stefan Sjölin

Bo Svensson

Informationstillfällen

Karlshamns kommer att lämna ekonomisk information för verksamhetsåret 2004 vid följande tillfällen: Delårsrapport 1:a kvartalet presenteras vid ordinarie bolagsstämma den 21 april.

Halvårsrapport presenteras den 18 augusti.

Delårsrapport för 3:e kvartalet presenteras den 21 oktober.

Bokslutskommuniké för verksamhetsåret 2004 presenteras i februari 2005.

Rapporter och pressreleaser finns även tillgängliga på engelska och kan beställas från

Karlshamns AB, Corporate Communication,
374 82 Karlshamn. Telefon: 0454 820 00,

Fax: 0454 828 20

E-post: info@karlshamns.se

Mer information om Karlshamns finns på företagets webbplats: www.karlshamns.com

Bolagsstämma

Karlshamns AB:s (publ) ordinarie bolagsstämma äger rum torsdagen den 21 april 2004 kl. 14.00 i "Rio-grande", Blekinge Tekniska Högskola i Karlshamn. Registrering till bolagsstämman påbörjas kl 13.00 och registrering måste ha skett före kl. 14.00 då röstlängden fastställs.

Rätt att delta i stämman

Rätt att delta i stämman har den aktieägare som, dels är registrerad i den utskrift av aktieboken som görs måndagen den 12 april 2004, dels har anmält sitt deltagande till stämman senast kl. 16.00 den 15 april.

Registrering i aktieboken

Bolaget är ett sk avstämningsbolag. Detta innebär att aktieägare, för att ha rätt att delta i bolagsstämman, måste vara införd i den av VPC AB förda aktieboken senast den 8 april 2004. Den som låtit förvaltarregistrera sina aktier måste tillfälligt inregistrera aktierna i eget namn för att

kunna delta i stämman. Detta bör ske i god tid före nämnda datum.

Anmälan

Aktieägare som önskar delta i bolagsstämman skall anmäla sig till bolaget antingen per post under adress: Karlshamns AB, Kerstin Wemby, 374 82 Karlshamn eller på telefon 0454 823 12/825 38, fax 0454 828 20 eller via e-post: kem@karlshamns.se så snart som möjligt dock senast kl. 16.00 den 15 april 2004, då anmälningstiden går ut.

Vid anmälan skall namn, adress, telefonnummer, person- eller organisationsnummer samt aktieinnehav uppges.

Kallelse till bolagsstämman

Kallelse till bolagsstämman annonseras i Blekinge Läns Tidning, Sydöstra Sveriges Dagblad AB, Post- och Inrikes Tidningar och i Svenska Dagbladet, där samtliga stämмоörenden kommer att framgå.

Adresser

Karlshamns AB

Koncernkontor
Karlshamns AB (publ)
374 82 Karlshamn
Besöksadress: Västra Kajen
Telefon 0454 820 00
Telefax 0454 75 20 19
info@karlshamns.se
www.karlshamns.com

Oils & Fats

Karlshamns AB

Oils & Fats
374 82 Karlshamn
Besöksadress: Västra Kajen
Telefon 0454 820 00
Telefax 0454 828 88
info@karlshamns.se

Karlshamns BV

P.O.Box 17
NL-1540 AA Zaandijk
NEDERLÄNDERNA
Besöksadress: Kreeftstraat 1,
Zaandijk
Telefon +31 75 627 84 00
Telefax +31 75 627 84 78
oilsfats@karlshamns.nl

Karlshamns Ltd

220 Wincolmlee
Hull
GB-HU2 OPX
East Yorkshire
STORBRITANNIEN
Telefon +44 1 482 58 67 47
Telefax +44 1 482 58 70 04
edibleoils@karlshamns.co.uk

Karlshamns SPOL.S.R.O

P.O.Box 263
CS-11121 Prag 1
TJECKIEN
Besöksadress: Václavské nám. 64
Telefon +420 2 22 21 04 06
Telefax +420 2 22 21 20 87
karlshamns@iol.cz

Karlshamns (Malaysia) SDN.BHD

4th floor, Menara Boustead
69 Jalan Raja Chulan
MY-50200 Kuala Lumpur
MALAYSIA
Telefon +60 321 481 831
Telefax +60 321 419 192
lam@karlshamns.com.my

Karlshamns Polska Sp.Z o.o.

vl. Walecznych 44/3
PL-03-916 Warszawa
POLEN
Telefon +48 226 164 182
Telefax +48 226 160 255
jbogusz@karlshamns.pl

Feed Materials

Karlshamns AB

Feed Materials
374 82 Karlshamn
Besöksadress: Västra Kajen
Telefon 0454 829 00
Telefax 0454 829 66
crushing@karlshamns.se

Technical Products

Tefac AB

374 82 Karlshamn
Besöksadress: Västra Kajen
Telefon 0454 823 00
Telefax 0454 75 20 05
tefac@karlshamns.se

Binol AB

374 82 Karlshamn
Besöksadress: Västra Kajen
Telefon 0454 828 00
Telefax 0454 75 20 70
binol@karlshamns.se

Karlshamns Baltic

Kalvariju 125
LT-02648 Vilnius
LITAUEN
Telefon +37 052 70 00 61
Telefax +37 052 70 04 40
karlshamns.baltic@takas.lt

Karlshamns affärsidé

Karlshamns ambition är att nå ledande globala positioner inom definierade specialområden, baserade på vår kärna av kunskap om vegetabiliska oljor och fetter.

Karlshamns vill också utveckla relaterade affärsområden till denna kunskapsbas. Innovation, kundnärhet och hög produktivitet är företagets kritiska framgångsfaktorer.

Karlshamns AB (publ)
374 82 Karlshamn
Besöksadress: Västra Kajen
Telefon: 0454 820 00
Telefax: 0454 828 20
www.karlshamns.com
info@karlshamns.se
Org.nr. 556478 - 1796